

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 13-01-2020

Mødedato Mandag d. 13. januar 2020 kl. 20:40

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om rapporten Trafikuheld på Frederiksberg 2018.....	4
Orientering om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2019.....	7
Orientering om evaluering af Grøn Frivillighedsdag 2019.....	9
Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Ki	11
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om forlængelse af buslinie 9A.....	13
Forslag til beslutning fra rådmændene Lone Loklindt og Mette Bram om fødevarestrategi for Frede	15
Forslag til beslutning fra rådmændene Mette Bram og Laura Lindahl om besparelser på klipning af	17
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om begrønning af buslæskure.....	19
Skolen på Grundtvigsvej - Fremtidig status for fleksarealet på Henrik Steffens Vej.....	21
Styrkelse af koordineringen af anlægsarbejder på vej.....	26
Evaluering af ordning for opkrævning af markedsleje ved kommercielle aktiviteter i grønne område	29
Almene boliger som krav i lokalplaner.....	31
Altaner og høringspraksis.....	37
Startredegørelse for boliger ved Fuglebakkevej.....	42
Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering af kunstgræsbaner på Frederiks	46
Nyt lokalplanforslag - bevarende lokalplan 193 for Fuglebakkebebyggelsen.....	48
Etablering af elevator i bagtrappe.....	54
Godthåbsvej 132 - Etablering af altaner og tagkviste.....	56
Sankt Markus Allé 4 - etablering af altan.....	60
Disponering af midlerne i puljerne til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum samt	62
Disponering af midler til indsatser fastlagt i Spildevandsplan 2019-2031.....	64
Endelig vedtagelse af plan for FNs verdensmål.....	66
Konkurrenceudsættelse af afrensning af graffiti på kommunale ejendomme.....	69
Handleplaner 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022.....	71
Lukket.....	77
Lukket.....	78

Punkt 1: Meddelelser

00.22.04-P35-4-19

Punkt 2: Orientering om rapporten Trafikuheld på Frederiksberg 2018

05.13.00-G01-1-19

Resume

På baggrund af politiregistrerede uheldsoplysninger udarbejdes der årligt en rapport over uheld sket på Frederiksberg. Nu er data for 2018 færdigbearbejdet og analyseret, og rapporten fremlægges til orientering.

Det kan konstateres, at antallet af tilskadekomne i trafikken på Frederiksberg er steget fra 2017 til 2018. Det er fortsat cyklister, der oftest kommer til skade i trafikken, idet de udgør 59% af alle tilskadekomne. Med stigningen i antallet af tilskadekomne vurderes det, at målsætningen om en halvering i antallet af tilskadekomne fra 2010 til udgangen af 2020 ikke kan nås.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at orienteringen tages til efterretning,
2. at der ved disponeringen af trafiksikkerhedspuljen for 2020 bør være særligt fokus på nedbringelse af cyklistuheld.

Forvaltningen blev anmodet om en særskilt sag om kortlægning af ikke politi-registrerede uheld.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at orienteringen tages til efterretning,
2. at der ved disponeringen af trafiksikkerhedspuljen for 2020 bør være særligt fokus på nedbringelse af cyklistuheld.

Sagsfremstilling

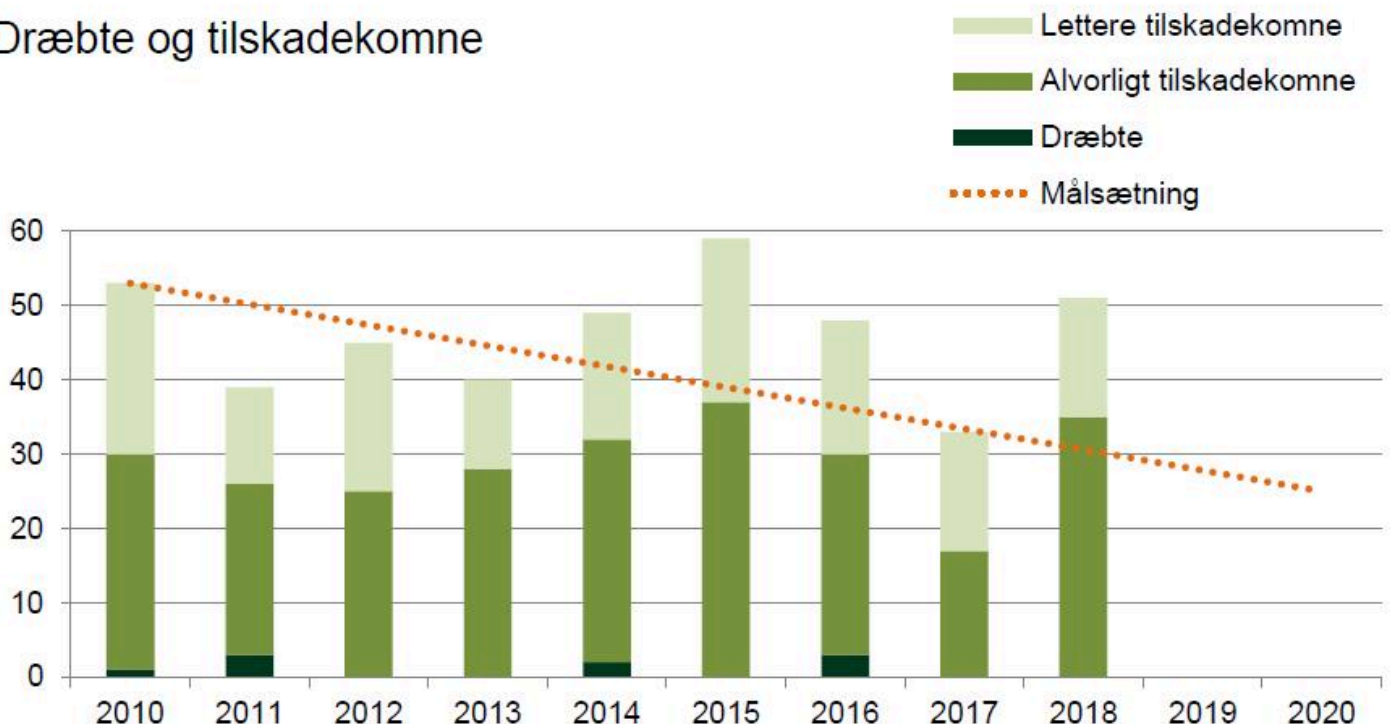
Hvert år bliver der udarbejdet en oversigt over de politiregistrerede uheld, der er sket i det forgangne år. Nu er data for 2018 færdigbehandlet og fremlægges for By- og Miljøudvalget til orientering.

Uheldsdata for det forgangne år ligger først klar umiddelbart før sommerferien, når de er endeligt stedfæstet af de enkelte kommuner. Først herefter kan den egentlige statistiske bearbejdning af data ske. De bearbejdede data danner grundlaget for udarbejdelsen af den årlige uheldsrapport.

Helt overordnet viste uheldstallet for 2018 en negativ udvikling, idet antallet af tilskadekomne i trafikken steg fra 33 i 2017 til 51 i 2018, svarende til en stigning på 55%. Især steg andelen af alvorligt tilskadekomne, fra 17 i 2017 til 35 i 2018, altså en fordobling. Antallet af lettere tilskadekomne var derimod uændret fra 2017 til 2018, hvor 16 kom lettere til skade.

Målsætningen om en halvering af antallet af tilskadekomne fra 2010 til udgangen af 2020 ser nu ud til at blive svær at opnå, jævnfør figuren herunder. Resultatet for 2017 var positivt idet delmålsætningen stort set var opfyldt, men i 2018 er den positive udvikling vendt og delmålsætningen er ikke opfyldt. Delmålsætningen for 2018 var maksimalt 0 dræbte, 17 alvorligt tilskadekomne og 13 lettere tilskadekomne. Der blev i 2018 registreret 0 dræbte, 35 alvorligt tilskadekomne og 16 lettere tilskadekomne.

Dræbte og tilskadekomne

Hovedkonklusioner

Af de tilskadekomne udgjorde cyklister 59% og fodgængere 12%.

Der var ikke registreret nogle skolevejsuheld i 2018, hvilket også var tilfældet i 2017.

Blandt de tilskadekomne udgjorde aldersgruppen 50-59 år, 24% og gruppen 15-24 år, 18%. Blandt befolkningen udgør grupperne til sammenligning henholdsvis 11% og 12%.

Cyklister er oftest impliceret i uheld, hvor modparten er en bilist, idet denne type uheld udgør 50% af alle uheld med cyklister impliceret.

Den hyppigste uheldssituation med cyklister i 2018 var højresvingende biler ind foran cykel, hvilket også var tilfældet i 2017.

Fodgængere udgjorde i 2018 12% af alle tilskadekomne. For fodgængere er der generelt tale om en positiv udvikling i de seneste år, og antallet ligger væsentligt under delmålsætningen for 2018. I 2018 kom ingen fodgængere over 60 år til skade.

Der har i 2018 ikke været nogle uheld med tilskadekomne, hvor et parkeret køretøj har været involveret, for eksempel uheld med åbne bildøre.

Typiske uheldssituationer over de sidste 5 år

Den hyppigst forekommende uheldssituation på Frederiksberg, er højresvinguheld. I de sidste 5 år er 37 kommet alvorligt eller lettere til skade. Ingen er dræbte.

Hvor sker uheldene?

I 2018 er der i alt sket 82 krydsuheld mod 67 i 2017. En stigning på godt 22%. Af de 82 uheld var 25 med personskade, hvor i alt 28 personer kom til skade, fordelt på 18 alvorligt og 10 lettere tilskadekomne. Blandt de tilskadekomne udgjorde cyklister de 16, svarende til 57%.

Hvem kommer til skade?

Blandt alle tilskadekomne var de to aldersgrupper 25-40 år og 51-60 år, de grupper hvor flest kommer til skade, idet der i begge grupper var 12 tilskadekomne i 2018. I aldersgruppen 25-40 var det langt flest mænd, der kom til skade, 10 mod 2, hvor der i aldersgruppen 51-60 år var en nogenlunde ligelig fordeling, 7 mænd mod 5 kvinder.

Cyklister

I 2018 kom 23 cyklister alvorligt til skade og 7 lettere til skade. Til sammenligning var tallet for 2017, 13 alvorligt tilskadekomne og 8 lettere tilskadekomne. De foreløbige tal for 2019, til og med september måned, viser at der har været 11 alvorligt tilskadekomne og 11 lettere tilskadekomne. Cyklister er således den trafikantgruppe, hvor flest kommer til skade. Blandt de tilskadekomne cyklister var 4 brugere af en el-cykel, hvoraf 2 kom alvorligt til skade, og 2 lettere til skade. Ved gennemgang af disse uheld er der ikke umiddelbart noget der indikerer, at brugen af el-cykel har været en medvirkende årsag. Dog skal det nævnes, at de 2 alvorligt tilskadekomne var henholdsvis 70 og 75 år, det skal hertil bemærkes, at el-cykler har betydet, at flere ældre igen er begyndt at cykle. På den baggrund kan det forventes, at man i tiden fremover vil se flere tilskadekomne, ældre cyklister, idet ældres fysiske evner er nedsat. Havarikommissionen for vejtrafikulykker, HVU, har netop udgivet rapporten "Elcykelulykker" som viser, at blandt de 20 alvorlige uheld de har undersøgt, var cyklister i 12 af tilfældene over 65 år. Forvaltningen vil på et efterfølgende møde i By- og Miljøudvalget give en mere omfattende orientering om resultatet af undersøgelsen.

Fodgængere

I 2018 kom 2 alvorligt til skade og 4 lettere til skade. Det svarer til niveauet i 2017, og er under delmålsætningen for 2018.

Spiritus, narkotika og medicin

Der blev ikke registreret nogle uheld med personskade i 2018, hvor spiritus, narkotika eller medicin var en medvirkende årsag.

Hastighed

Generelt sker der relativt få uheld på Frederiksberg, hvor hastigheden har været en afgørende faktor. Dog var der i 2018 2 uheld med tilskadekomne, der kan relateres til kørsel med for høj hastighed.

Faste genstande

Der var ikke været nogle uheld med tilskadekomne, med faste genstande i 2018.

Uheldsudvikling / Målsætning

Udviklingen i antallet af dræbte og tilskadekomne gik i 2018 i negativ retning, og antallet af tilskadekomne steg, hvor der i 2016 og 2017 var et fald. Delmålsætningen for 2018, hvor der højest måtte være 0 dræbte, 17 alvorligt tilskadekomne og 13 lettere tilskadekomne, er således ikke opfyldt.

De foreløbige tal for 2019 viser, at uheldstallet på nuværende tidspunkt er på niveau med tallene for hele 2017, idet der ultimo september 2019 er registreret 16 alvorligt tilskadekomne og 16 lettere tilskadekomne. Tallene for 2019 er dog fortsat under tallene for 2018, hvor der blev registreret 35 alvorligt tilskadekomne og 16 lettere tilskadekomne.

By-, Kultur-, og Miljørådets vurdering

Det er By-, Kultur- og Miljørådets vurdering, at udviklingen i antallet af tilskadekomne i trafikken betyder, at den vedtagne målsætning om en halvering af antallet af dræbte og tilskadekomne, fra 2010 til udgangen af 2020, bliver svær at opnå. En tendens der

desværre også ses på landsplan. De foreløbige tal for 2019 understøtter den negative tendens.

Det ses, at det stadig er cyklister der er langt den største gruppe af tilskadekomne, med op mod 60% af alle tilskadekomne. For at nedbringe antallet af tilskadekomne i trafikken, er det derfor den gruppe der bør være størst fokus på i det fremadrettede arbejde. Det vurderes, at der ikke alene vil være tale om behovet for fysiske ændringer og tilpasninger af veje og stier, men i lige så høj grad behovet for adfærdspåvirkende tiltag som kampagner og lignende, da det i flere tilfælde kan konstateres, at uheldet ikke skyldes de fysiske forhold, men den adfærd der blev udvist. Undersøgelser har vist, at af samtlige trafikuheld der sker, er årsagen i mere end 90% af uheldene, den menneskelige adfærd.

Forvaltningen vil ved disponeringen af trafikikkerhedspuljen komme med forslag til særlige indsatser rettet mod cyklister.

Det skal bemærkes, at forvaltningen er i gang med en mere dybdegående analyse af de cyklistuheld der sker. Resultatet af denne analyse vil blive forelagt By- og Miljøudvalget på et af de førstkommende møder, ligesom den vil danne udgangspunktet for de indsatser, forvaltningen vil foreslå iværksat i 2020 i forbindelse med disponeringen af trafikikkerhedspuljen for 2020.

Økonomi

Udgifterne til udarbejdelse af rapporten udgør i alt, inklusive udgifter til stedfæstelse af uheld og databearbejdning, 125.000 kr., og er afholdt via de afsatte midler på Trafikkerhedspuljen for 2019.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
ML/PR

Bilag

Trafikkerheld_2018.pdf

Punkt 3: Orientering om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2019

05.09.00-G01-24-18

Resume

Der er i 2019 etableret 206 nye bilparkeringspladser på Frederiksberg. Denne sag giver udvalget en orientering om, hvor pladserne er etableret.

Beslutning

By og Miljøudvalget tog orienteringen om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2019 til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om etablering af 200 bilparkeringspladser i 2019 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2019 blev det vedtaget, at der i 2019 skulle etableres 200 nye bilparkeringspladser. Der er i 2019 etableret 206 nye bilparkeringspladser, så målet er nået. Nedenstående tabel viser, hvor bilparkeringspladserne er etableret.

Vej	Antal bilkparkeringspladser
Bülowsvej (skybrudsprojekt)	24
Aksel Møllers Have (metroprojekt)	34
Julius Valentiners Vej og Philip Schous Vej (klimatilpasningsprojekt)	37
Sprogøvej (klimatilpasningsprojekt)	8
Langelandsvej	29
Marielystvej	13
Solbjergvej	10
Kammasvej (klimatilpasningsprojekt)	8
Gammel Kongevej (busfremkommelighedsprojekt)	15
Mindre projekter som følge af borgerhenvendelser	28
Sum	206

Bilkparkeringspladserne på Bülowsvej, Julius Valentiners Vej, Philip Schous Vej, Sprogøvej og Kammasvej er sket i koordinering med klimaprojekter. På Gammel Kongevej er parkeringspladserne tilvejebragt samtidig med Frederiksberg Forsynings renoveringsarbejde, mens det på Langelandsvej er pladser, der er kommet tilbage efter endt anlægsperiode for Langelands Plads og parkeringskælder.

Det er besluttet, at der i 2020 skal etableres 100 nye bilparkeringspladser. Den overordnede disponering af disse pladser er godkendt af By- og Miljøudvalget.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at etableringen af de 206 nye bilparkeringspladser har bidraget til at opfylde budgetforligets målsætning om at lette presset på Frederiksbergs bilparkeringspladser

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget.

ML/BR

Punkt 4: Orientering om evaluering af Grøn Frivillighedsdag 2019

05.07.00-A00-1-19

Resume

I Budget 2019 blev det besluttet at supplere Frederiksberg Kommunes eksisterende renholdelsesindsats med en årlig grøn frivillighedsdag i 2019, 2020 og 2021. Formålet med frivillighedsdagene er primært at styrke borgernes sammenhold og fælles indsats for en renere by samt at nudge til en positiv affaldsadfærd. I denne sag evalueres arrangementet i 2019 med henblik på at justere og implementere nye tiltag til Grøn Frivillighedsdag 2020. Sagen forelægges udvalget til orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orientering om evaluering af Grøn Frivillighedsdag 2019 til efterretning, og forvaltningen blev opfordret til at involvere byens organiserede aktører i arbejdet med renhold af byen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orientering om evaluering af Grøn Frivillighedsdag 2019 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Med Budget 2019 blev der til og med 2021 afsat 100.000 kr. årligt til afholdelse af en grøn frivillighedsdag. Intentionen er at give borgerne øget ejerskab til byens renhold samt italesætte, at "vi" er sammen om at passe på vores by.

By- og Miljøudvalget godkendte på mødet den 20. maj 2019 forvaltningens oplæg til afvikling af dette års grønne frivillighedsdag.

Begivenheden fandt sted søndag den 1. september 2019 fra kl. 9.00-14.00. På 10 uddelingsstationer, som var bemanded med kommunens medarbejdere og frivillige aktører, blev der uddelt handsker, grønne affaldssække og veste samt en informationsflyer. Uddelingen fandt sted mellem kl. 9.00-9:30 og på Rådhuspladsen fra 9.00-11.00. Selve affaldsindsamlingen sluttede kl. 14.00. Stationerne var fordelt i hele byen på henholdsvis Rådhuspladsen, Platanvej, Femte Juni Plads, Kristian Zahrtmanns Plads, Axel Møllers Plads, Julius Møllers Have, Niels Ebbesens Vej, Lindevangsparken, Sønderjyllands Allé og Borgmester Godskesens Plads.

Forud var frivillighedsdagen markedsført bredt.

Der deltog ca. 200 personer i affaldsindsamlingen, heraf mange børnefamilier samt et lokalt viceværtfirma. Der blev indsamlet cirka 250 affaldssække.

Af de 10 uddelingsstationer var Rådhuspladsen den mest besøgte med mere end 100 deltagere, dernæst kom Platanvej. De øvrige stationer havde langt færre deltagere - nogle af stederne helt ned til 2 personer.

Der var mange børn, der deltog med indsamlingen. Imidlertid var der ikke var der ikke børneveste og børnehandsker til de helt små børn.

Deltagerne kunne frit vælge, hvor de ønskede at indsamle affald, men fik også oplyst ruter, hvis der var ønske herom.

Deltagerne afleverede de fyldte affaldssække på områder, som var markeret i velkomstflyeren. De fleste af deltagerne kom retur til uddelingsstationerne med affaldet.

Arrangementets deltagerantal var en anelse lavere end ønsket. Dette kan imidlertid skyldes flere faktorer, herunder vejret, som var ret dårligt, tidspunktet, som måske er for tidligt, længden på uddelingen, som kun var en halv time og måske det forhold, at der at der var indsamling samme dag til Børns Vilkår.

På baggrund af erfaringerne fra 2019 vil forvaltningen arbejde med følgende justeringer til arrangementet i 2020:

- et mindre antal uddelingssteder
- at uddelingsperioden varer længere og sker senere på formiddagen
- at der indkøbes veste og handsker til børn
- at der udarbejdes ruter, hvor der ønskes renholdt
- at det indsamlede affald afleveres ved uddelingsstederne

Markedsføringen af frivillighedsdagen vil i lighed med 2019 fremover også ske bredt.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at arrangementet generelt var en succes, og at byens borgere tog godt imod initiativet. Det er forvaltningens oplevelse, at arrangementets formål blev indfriet tilfredsstillende, samtidig med, at dagen har afledt positive følgevirkninger, heriblandt øget borgernes opmærksomhed på god affaldsadfærd. Det er med arrangementet opnået erfaringer, der vil blive benyttet ved tilrettelæggelsen af arrangementet i 2020.

Økonomi

Evalueringen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/ME

Punkt 5: Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

05.13.00-G01-8-19

Resume

Der er stillet forslag om at skabe aktive byrum på Frederiksberg på søndage ved hjælp af bilfri zoner. Forvaltningen redegør i sagen for mulighederne herfor, og på baggrund heraf skal udvalget tage stilling til, hvorvidt foreslaget skal tiltrædes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet der fortsat tages konkret stilling til muligheder for vejlukninger, når borgergrupper og andre lokale aktører ønsker at afholde aktiviteter i byens rum.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 30. september 2019 følgende forslag fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

"Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet og rammerne for kultur og bevægelse mangler ofte plads. Lad os gøre som New York, Sao Paolo og andre større byer – lad bilerne vige på udvalgte steder om søndagen og skab rum for udfoldelse og kreativitet. Radikale Venstre foreslår, at lave pilot forsøg, hvor vi lader borgergrupper og andre lokale aktører byde ind med forslag og værtsskab til aktiviteter, som er åbne for alle. Luk udvalgte vejstrækninger for biltrafik om søndagen og skab nye aktive byrum.

Begrundelse:

Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet. Brede veje kan omdannes til aktive byrum ved at lukke for biltrafikken på udvalgte strækninger om søndagen. Når bilerne er væk kan et stort byrum, udnyttes til andre aktiviteter, samvær og fælles oplevelser. Det kunne være et stykke af Frederiksberg Allé, som vi oplevede det under høstfesten, hvor et stykke af alleen igen i år var rammen om en langbordsmiddag. Borgergrupper vil kunne byde ind med forslag eller værtsskab til aktiviteter, og kun fantasien sætter grænser for hyggelige søndagsoplevelser i byen. Vi taler ikke om at gøre byen bilfri. Vi taler om at bruge udvalgte stræk af brede veje til at skabe liv med rulleskøjteløb, fællesspisning, gadeteater, en kæmpekoncert for hele byen eller cykeløvebaner til små børn og usikre cyklister."

Bemærkninger til forslaget

Muligheden for at afholde arrangementer og skabe aktive byrum findes allerede i dag, idet alle, der ønsker at afholde et arrangement i byrummet, herunder på kommunens veje, kan ansøge om tilladelse til afholdelse af arrangementer og råden over vej. Der tages stilling fra sag til sag under hensyntagen til tidspunkt, aktivitetens omfang osv. Der afholdes således en lang række arrangementer, hvoraf en række afholdes i weekender og flere medfører vejlukninger, f.eks de større løb, vejfester m.v.

Når veje lukkes - især de gennemgående veje på Frederiksberg - har det altid trafikale konsekvenser. På de større veje i kommunen er trafikken i forvejen presset og lukninger kan give udfordringer med fremkommeligheden. På strækninger med bustrafik kræver lukninger endvidere omlægning af bustrafikken med gener for buspassagerne til følge.

Visse vejstrækninger - især omkring Frederiksberg Alle - er især i sommerhalvåret meget benyttet til arrangementer.

Yderligere lukninger af vejstrækninger på kommunens foranledning vil medføre udgifter til afspærring, oprydning mv.

By, Kultur og Miljøområdets vurdering

By, Kultur og Miljøområdet vurderer, at den adgang, der er i dag til at søge om at afholde arrangementer i byens rum allerede anvendes af mange og at det fortsat er hensigtsmæssigt, at der ansøges fra gang til gang evt med politisk forelæggelse i forbindelse med større vejlukninger. Det er endvidere forvaltningens vurdering, at området omkring

Frederiksberg Alle allerede i dag er meget anvendt til store arrangementer, og at der er nået et niveau for, hvor mange arrangementer med vejafspærringer til følge, borgerne i området bør rammes af.

Økonomi

Udgifter til afspærring mv afholdes for private arrangementers vedkommende som udgangspunkt af arrangørerne selv. Der er ikke afsat midler i kommunens budgetter hertil.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K
CS/

Punkt 6: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om forlængelse af buslinie 9A

05.00.00-G01-130-19

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag om at forlænge linje 9A til K.B. Hallen. Denne sag redegør for mulighederne for forlængelsen, og evt. konsekvenser heraf, samt for hvordan den kollektive trafik er i området.

Beslutning

Forslaget blev trukket af forslagsstilleren.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksberg Kommune beslutter at få ændret Nyt Bynet ved at forlænge bus 9A på strækningen på Peter Bangs Vej, mellem krydset v. Jens Jessens Vej og op til KB Hallen, og tilbage igen til venstresving ad Sønderjyllands Allé.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 28. oktober 2019 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at belyse et alternativ, hvor linje 9A kører til Damhussøen og op ad Grøndals Parkvej.

Det er i dag tilladt at dreje fra Peter Bangs Vej op ad Grøndals Parkvej, men det er et relativt skarpt sving for en bus. Til gengæld er det forbudt at svinge fra Grøndals Parkvej op ad Peter Bangs Vej, hvilket betyder, at det ikke er muligt, at lade linje 9A køre denne vej. Krydset er placeret i Københavns Kommune. Der er i forvejen mange faser i dette kryds og det er umiddelbart ikke muligt, at indlægge en yderligere fase, så dette sving kan tillades. Ydermere vil det være en relativ stor omvej og give gener for de brugere, der i dag benytter bussen. På Frederiksberg på Sønderjyllands Allé vil blandt andet mange beboere, Falkonergårdens Gymnasium og HF, Frederiksberg Stadion og Damsøbadet få længere gangafstand til busbetjening.

Økonomisk vil det give en betydelig forøgelse af driftsudgifterne på linje 9A. Hvis der åbnes op for svingbevægelsen fra Grøndals Parkvej til Peter Bangs Vej vurderer Movia, at det vil koste mindst 6 mio. kr. ekstra i driftsudgifter om året. Ydermere vurderer Movia, at der kan komme et passagerfald og dermed en mindre indtægt på linjen. En stor del af den ekstra udgift er i Københavns Kommune og løsningen vil derfor skulle drøftes med København og i givet fald også forelægges politisk her.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 26. august 2019 følgende forslag fra rådmand Balder Mørk Andersen om forlængelse af buslinie 9A.

"SF foreslår, at Frederiksberg Kommune beslutter at få ændret Nyt Bynet, ved at forlænge bus 9A på strækningen på Peter Bangs Vej, mellem krydset v. Jens Jessens Vej og op til KB Hallen Station, og tilbage igen til venstresving ad Sønderjyllands Allé

Begrundelse:

Baggrunden for forslaget er at sikre borgerne på denne del af Peter Bangs Vej en bedre busdækning, samt tilvejebringe en bedre sammenhæng i den kollektive transport til og fra KB Hallen Station. Ydermere vil det betyde at gæster til KB Hallen kan ankomme med bus meget tættere på hallen end det for nuværende er tilfældet."

Bemærkninger til forslaget:

Nyt Bynet er besluttet på tværs af Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og omegnskommunerne. Movia følger allerede fra åbningen af Cityringen passagertallet tæt, og i løbet af foråret 2020 udarbejder de en evaluering af Nyt Bynet. Det tager tid for passagerne at vende sig til ændringer og indtil evalueringen er gennemført er aftalen mellem kommunerne, at der ikke laves ændringer i Nyt Bynet. Selvfølgelig følges der op, hvis der konstateres væsentlige uhensigtsmæssigheder som for eksempel markante kapacitetsproblemer, i forbindelse med åbningen af Nyt Bynet.

Fysiske forhold:

På stykket mellem krydset ved Peter Bangs Vej, Jens Jessens Vej og Sønderjyllands Allé og K.B. Hallen Station er det ikke muligt at vende en bus. Arealet foran K.B. Hallen er privat og forpladsen er bygget om så det ikke er muligt at vende på pladsen. Linje 72 drejer i dag ind ad A.D. Jørgensens Vej og videre ad Mørk Hansens Vej for at komme ud på Sønderjyllands Allé. Dette gør, at den betjener K.B. Hallen, men ikke K.B. Hallen Station. Det har været undersøgt om

dette kunne være en mulighed for linje 9A. Mørk Hansen Vej er til gengæld ikke bred nok til en A-bus, da to busser ikke kan passere hinanden. Hvis linje 9A fortsætter forbi K.B. Hallen og K.B. Hallen Station er der i Københavns Kommune et område, der tidligere har været benyttet til busholdeplads. På dette område vil det muligvis kunne lade sig gøre at vende linje 9A. Området bliver i dag benyttet til parkering og det vil kræve, at Frederiksberg Kommune åbner en dialog med Københavns Kommune, da der skal nedlægges imellem 15 og 20 bilparkeringspladser for at gøre plads til at bussen kan vende.

Movia har været med til at vurdere de fysiske forhold.

Kollektiv trafik:

Området i den vestlige ende af Peter Bangs Vej har en S-togs station, hvor der kører S-tog hvert 5. minut i dagtimerne. S-tog fra K.B. Hallen Station kører nord-syd, hvor Peter Bangs Vej løber øst-vest. Til gengæld tager det to minutter at komme til Flintholm Station med S-toget, hvor der er mulighed for at skifte til S-tog mod centrum, til metro og til en hel række busser heriblandt linje 9A, der kører ind ad Peter Bangs Vej.

Der er 400 meter fra K.B. Hallen Station til krydset Peter Bangs Vej, Jens Jessens Vej og Sønderjyllands Allé. Det betyder, at der på strækningen højst er 200 meter til den kollektive trafik ved enten et S-tog eller en A-bus. Der er omkring 280 meter fra K.B. Hallen til de nuværende stoppesteder på henholdsvis Peter Bangs Vej og Sønderjyllands Allé.

Movia vurderer, at det vil tage omkring fem minutter ekstra for linje 9A, hvis den skal køre forbi K.B. Hallen Station, vende i Københavns Kommune og køre tilbage til den nuværende rute ad Sønderjyllands Allé. Til sammenligning tager det for eksempel under normale forhold højst 15 minutter, at køre fra Frederiksberg Rådhus til Flintholm Station med linje 9A.

By, Kultur- og Miljøområdets vurdering:

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at borgerne i den vestlige ende af Peter Bangs Vej har gode muligheder med kollektiv trafik. Forvaltningen vurderer yderligere, at en stor del af linje 9A's passagere vil få en ulempe ved en omlægning forbi K.B. Hallen på grund af køretid på mulige 5 minutter. En omlægning vil derfor kunne medføre et tab af passagerer, som vil medføre et øget behov for kommunal medfinansiering. Endelig skal det bemærkes, at en eventuel beslutning om en omlægning skal drøftes med Movia og de øvrige kommuner, hvorigennem linjen kører, da disse i givet fald vil skulle medfinansiere en omlægning – medmindre Frederiksberg påtager sig alene at finansiere dette.

Økonomi

Der er ikke beregnet konkret økonomi på forslaget, men Movia vurderer, at det vil give en forøgelse i tilskudsbehovet til linjen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
JBS/ML

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 28. oktober 2019, pkt. 330:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at belyse et alternativ, hvor linje 9A kører til Damhussøen og op ad Grøndals Parkvej.

Indstilling 28. oktober 2019, pkt. 330:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksberg Kommune beslutter at få ændret Nyt Bynet ved at forlænge bus 9A på strækningen på Peter Bangs Vej, mellem krydset v. Jens Jessens Vej og op til KB Hallen, og tilbage igen til venstresving ad Sønderjyllands Allé.

Punkt 7: Forslag til beslutning fra rådmændene Lone Loklindt og Mette Bram om fødevarerstrategi for Frederiksberg Kommune

88.00.00-G01-9-19

Resume

Rådmændene Lone Loklindt og Mette Bram har stillet forslag om, at der udarbejdes en fødevarerstrategi, som har til formål at reducere klimaaftrykket og understøtte opfyldelse af verdensmålene. Frederiksberg inviteret til at deltage i et EU-call, som partnerby for KU-science, der sigter på omstilling af produktion og forbrug frem mod bæredygtige fødevarerstrukturer. I budgetaftalen for 2020 blev det aftalt, at udarbejdelsen af en fødevarerstrategi kan indgå i arbejdet under et bæredygtighedslaboratorium, men der blev ikke afsat midler hertil. Frederiksberg Kommune har en række igangværende indsatser, der løfter dele af fødevarernes bæredygtighed. Dette vil der blive arbejdet videre med i 2020 frem mod 2021, hvor et EU-projekt og en mulig bevilling fra klimafonden kan bidrage til udarbejdelsen af fødevarerstrategien. Sagen redegør kort for arbejdet frem mod en fødevarerstrategi i regi af Frederiksberg som bæredygtighedslaboratorium og et muligt europæisk samarbejde med blandt andet KU Science som del af et EU-projekt.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes,

1. idet ideen om fødevarerstrategi indgår i arbejdet med bæredygtighedslaboratorium jf. Budget 2020,
2. idet der arbejdes videre med mulighederne for at samarbejde med KU-Science om et EU-projekt, hvor Frederiksberg indgår som partnerby.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes,

1. idet ideen om fødevarerstrategi indgår i arbejdet med bæredygtighedslaboratorium jf. Budget 2020
2. idet der arbejdes videre med mulighederne for at samarbejde med KU-Science om et EU projekt, hvor Frederiksberg indgår som partnerby

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 26. august 2019 følgende forslag fra rådmænd Lone Loklindt og Mette Bram om fødevarerstrategi for Frederiksberg Kommune.

"Forslag til beslutning

Frederiksberg Kommune skal have en fødevarerstrategi, som har som formål at reducere klimaaftryk og understøtte opfyldelsen af verdensmålene.

En grøn madstrategi skal ikke blot reducere kommunens CO₂-aftryk, men også have fokus på lokalt producerede råvarer og sikre en høj andel af økologiske varer. Strategien skal medvirke til bevidstgørelse af borgere og medarbejdere om klimavenlig kost og reduktion af madspild i særdeleshed.

En ny madstrategi skal i tråd med Frederiksberg strategien også understøtte lokale fællesskaber.

Mere klimavenlige måltider kræver endvidere efteruddannelse af køkkenpersonale - og indkøbsansvarlige.

Begrundelse:

Fødevarer står for 25% af det samlede klimaaftryk, og er derfor et af de mest effektive steder at rette det offentlige forbrug og indkøb i en bæredygtig retning.

En bæredygtig omstilling skal være i tråd med den forventede revision af Fødevarerstyrelsens kostråd, hvor bl.a. andelen af kød reduceres (især rødt oksekød) til fordel for grøntsager, bælgrugter og andre ernæringsrigtige alternativer. Der skal i den klimavenlige kost tages hensyn til vores yngste og ældste borgere med særlige behov.

Det er vigtigt, at Frederiksberg Kommune går med i forreste række også hvad angår fokus på madspild, og dermed inspirerer borgerne til en omstilling til klimavenlige madvaner.

Direkte aftaler med lokale producenter vil reducere transporten og engangsemballage. Sådanne aftaler kan desuden medføre nye og tættere samarbejdsflader med inddragelse af brugerne i forhold til produktudvikling samt formidling, undervisning og uddannelse (fx lærepladser). En kærkommen fordel ved efteruddannelse er desuden øgede muligheder for jobrotation og -træning.

På Frederiksberg har vi en unik mulighed for at fungere som læringscenter i bæredygtighed for andre tæt bebyggede byzoner.

Alt sammen bidrager det til at understøtte de 17 verdensmål og opbygge modstandsdygtighed over for fremtidige økonomiske, sociale og miljømæssige kriser."

Bemærkninger til forslaget

En fødevarerestrategi er i budgetaftalen for 2020 fremhævet som et muligt arbejdsfelt inden for et kommende bæredygtighedslaboratorium. Det hedder i aftalen, at "Frederiksberg kunne udvikles til et "bæredygtighedslaboratorium", hvor borgere, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og iværksættermiljøer arbejder sammen om at udvikle og afprøve nye bæredygtige produkter og løsninger. Et eksempel blandt mange kunne være at teste ideen om en fødevarerestrategi i en større by-mæssig kontekst."

Fødevarerestrategien kan danne afsæt for et bæredygtighedslaboratoriums undersøgelser og afprøvning af bynær fødevarerproduktion, barrierer i omstillingen til nye fødevarer typer, husholdningers omstilling til bæredygtig fødevarer valg og indkøb, udvikling af lokale fællesskaber eller lignende.

Der er mulighed for at koble denne del til et EU-call, som partnerby for KU-Science, der sigter på omstilling af produktion og forbrug frem mod bæredygtige fødevarer systemer, som Frederiksberg er inviteret ind i. Dette EU-samarbejde vil i givet fald blive gennemført sammen med KU-Science i partnerskab med ni øvrige europæiske byer. Partnerskabet tager udgangspunkt i borger- og virksomhedsnære løsninger og skal blandt andet gennem laboratorier undersøge og udvikle fremtidens fødevarer systemer, produktion, forbrug og bortskaffelse. EU-projektet er 4-årigt og løber fra 2021. Ansøgning skal indgives januar 2020.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By- Kultur- og Miljøområdet vurderer, at arbejdet med en fødevarerestrategi kan gennemføres som del af Budget 2020's mål om Frederiksberg som bæredygtighedslaboratorium.

Arbejdet kan med fordel ske i samarbejde med KU-Science. Mulighederne for at deltage i et fælles EU projekt med Frederiksberg som partnerby bør følges, da det vil styrke vidensindsamlingen om emnet og give international inspiration. Der er ikke i budgetaftalen for 2020 afsat særskilt økonomi til arbejdet med en fødevarerestrategi, og det mulige EU-samarbejde kan i givet fald først blive opstartet i 2021. Forvaltningen foreslår derfor, at indsatsen i 2020 koncentrerer om at arbejde videre med de eksisterende indsatser for bæredygtighed på fødevarer området. I 2021 kan der så arbejdes videre med selve strategien og mulige konkrete indsatser. Arbejdet kan forankres under det kommende Bæredygtighedsråd.

Økonomi

Den i Budget 2020 vedtagne klimafond er allerede udmøntet til andre projekter i 2020. Såfremt det EU-samarbejde Frederiksberg er inviteret ind i realiseres, vil der kunne opnås finansiering fra 2021 til en del af arbejdet med en fødevarerestrategi. Samtidig kan det overvejes, om der er behov for yderligere finansiering som i givet fald kunne komme fra klimafonden i 2021, hvor alle midler endnu ikke er båndlagt.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k
CS/SB

Punkt 8: Forslag til beslutning fra rådmændene Mette Bram og Laura Lindahl om besparelser på klipping af grønne områder og mere natur og biodiversitet

04.01.00-G01-170-19

Resume

Rådmændene Mette Bram og Laura Lindahl har stillet forslag om, at kommunen finder besparelser på klipping af grønne områder og mere natur og biodiversitet, idet forslagstillerne foreslår, at forvaltningen ophører med at klippe græs på 50-75% af kommunens grønne arealer. I forbindelse med Budget 2020 vedtog Kommunalbestyrelsen omlægning af plejen af grønne arealer, der følger intentionerne i forslaget. I sagen redegøres herfor og udvalget skal på den baggrund tage stilling til forslaget.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet forslaget udmøntes som angivet i Budget 2020.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet forslaget udmøntes som angivet i Budget 2020

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 30. september 2019 følgende forslag til beslutning fra rådmændene Mette Bram og Laura Lindahl om besparelser på klipping af grønne områder og mere natur samt biodiversitet.

"I Frederiksberg Kommune klippes der en del græs, hvor formålet alene er, områderne skal fremstå velplejede og ”pæne”. Mange områder klippes flere gange årligt, og der anvendes mange ressourcer til denne drift. Vi opfatter nuværende praksis som en praksis, der udføres, uden at nogen har taget stilling til, hvilket formål græsklipning tjener, og om nytteværdien står mål med de ressourcer, der anvendes. Samtidig har det nogle miljø- og klimamæssige konsekvenser, som vi ønsker at påpege.

Når græsset klippes, fastholdes områderne i græs uden plads til biodiversitet og naturindhold. De mange levesteder for flora og fauna, som der hurtigt opstår i græskilerne nulstilles, når græsset klippes. Vi mister derved rigtig meget ny natur, som kunne have været i de mange græskiler. Det er ærgerligt, at vi anvender så mange ressourcer på græsklipning og samtidig ødelægger den natur og biodiversitet, som vi mangler på Frederiksberg.

Liberal Alliance og Alternativet foreslår, at Kommunalbestyrelsen beslutter, at græsklipning af de grønne kiler ophører på 50-75% af arealerne. Ud fra rekreative formål opretholdes en fortsat klipping af de resterende områder.

Vi foreslår endvidere, at vi ved vedligeholdelse af vores rabatter og vejsider friholder så store arealer som muligt fra græsklipning. Her kunne det være en mulighed kun at klippe den yderste halve meter ved vejene og kun omkring de skilte, som skal være synlige. Vi skal have fokus på at bibeholde så meget af græsarealet som muligt urørt. Konkret foreslår vi, at græsklipning af midterrabatter, vejsider og græsområder i tilknytning til vejarealerne reduceres med 50-75%. Kun arealer som har betydning for trafiksikkerheden, cyklisme og fodgængere klippes.

Desuden foreslår vi, at græsklipning af grønne områder omkring de kommunale kontorbygninger og lign. reduceres med 75%. Kun mindre arealer omkring offentlige indgangspartier fastholdes med græsklipning. Alle øvrige områder udtages af græsklipningen. Ligesom græsklipning af alle grønne områder omkring bygninger ejet/drevet i forbindelse med den kommunale affaldshåndtering stoppes, idet der ikke er kendte eksempler på, at græsklipning her tjener noget nødvendigt formål.

Forslagsstillerne ønsker besparelspotentialet belyst."

Bemærkninger til forslaget

Der er for alle kommunens grønne arealer taget stilling til hvordan arealerne skal vedligeholdes med udgangspunkt i hvordan borgerne benytter områderne. Således foreligger der arealbeskrivelser for hvert enkelt område med tilhørende tilstandskrav, som driften tilrettelægges efter. For alle græsareal-planer er der taget specifik stilling til anvendelse og til hvordan græsset skal plejes med udgangspunkt i arealets funktion, f.eks om det er en brugsplæne eller en prydblæne.

Borgernes brug og tilfredshed med de grønne områder følges i de årlige brugerundersøgelser (senest afrapporteret for By- og Miljøudvalget d. 28.oktober 2019). I undersøgelserne udtrykker brugerne stor tilfredshed med Frederiksbergs grønne områder som anvendes meget varieret. Der er bl.a. meget høj tryghed, og tilfredshed med såvel vedligeholdelsen som niveauet af renholdelse. Som noget nyt er der i de to seneste års undersøgelser spurgt til naturoplevelsen, som af borgerne også vurderes meget positivt, endda med en stigning i målingen for 2019 i forhold til 2018.

I bestræbelserne på at fremme områdernes biodiversitet uden samtidig at forringe borgernes adgang og brug af arealerne foretog forvaltningen op til Budget 2020 en vurdering af mulighederne for at udlægge nogle græsarealer til mere engpræg, og havde til brug for Budgetforhandlingerne udarbejdet effektiviseringsforslag herom, og dette blev tiltrådt med Budget 2020, hvor der i også lægges op til at arbejde mere med ”det vilde og det oplejede” for at fremme byens biodiversitet. Der blev med Budget 2020 tiltrådt følgende effektiviseringer som følge af justeret pleje, hvilket vurderes at være realistisk under hensyn til områdernes brug og vedligeholdelse:

Tilpasning af drift og vedligehold af grønne områder mv.	-360	-360	-360	-360
--	------	------	------	------

Tilpasning af drift og vedligehold af parker	-90	-190	-190	-190
--	-----	------	------	------

Omstilling til flere blomster med lavt vedligeholdelsesbehov	-	-150	-150	-150
--	---	------	------	------

Med de foreslåede effektiviseringer er der indtænkt en tilpasning af driften af grønne kiler og rabatter, således at der opnås et lidt vildere udtryk blandt andet ved den lille grønne trekant mellem Tesdorpsvej og Bernhards Bangs Allé, de små græsarealer ud for Troels-Lunds Vej 2-6 samt græsarealerne i midterøerne ved Tesdorpsvej og Bernhards Bangs Allé.

Der er også indtænkt en tilpasning af drift og vedligeholdelse af parker – her tænkes særligt, at bede med sommerblomster omlægges til stauedebede, samt at visse arealer, herunder på Solbjerg Parkkirkegård, omlægges til blomstereng.

Hvad angår græsarealer omkring kommunale kontorbygninger og institutioner mv. gør brugen heraf, at der vanskeligt kan ændres i driften heraf. Dette skyldes, at arealerne ofte på institutioner og skoler benyttes til løgplæne samt opholds- og legearealer. Det vurderes derfor ikke, at der umiddelbart er et effektiviseringspotentiale her.

Herudover er der rådhusets grønnegaard. Grønnegaarden bliver passet af en robotplæneklipper, og der anvendes derfor ikke løbende væsentlige ressourcer til græsklipning af arealet. Set i det lys, og da arealet er udlagt til ophold, vurderes det ikke hensigtsmæssigt at ændre på forholdene.

By- Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at intentionen i forslagsstillernes forslag i høj grad er indtænkt i budgetaftalen for 2020. Forslaget afspejler det, der efter forvaltningens vurdering er hensigtsmæssigt at omlægge på nuværende tidspunkt og vil følge effektiviteten heraf.

Forvaltningen vil i lyset af budgetaftalens mål om øget biodiversitet løbende undersøge mulighederne herfor i de allerede eksisterende grønne arealer, herunder vurdere hvorvidt dette kan ske ved en ændret driftstilgang og i hvilket omfang dette kan medføre effektiviseringer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k
SV/ME

Punkt 9: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om begrønning af buslæskure

05.13.00-G01-9-19

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag om en gradvis begrønning af byens buslæskure. I sagen foreslås det, at forslaget indtænkes i et kommende udbud - der skal være gennemført inden 2022 - af reklamefinansieret byudstyr på Frederiksberg.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes jf. budgetaftalen 2020, idet begrønning af buslæskurene i kommunen indtænkes i forbindelse med et kommende udbud af reklamefinansieret byudstyr.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes jf. budgetaftalen 2020, idet begrønning af buslæskurene i kommunen indtænkes i forbindelse med et kommende udbud af reklamefinansieret byudstyr

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte på mødet den 30. september 2019 følgende forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om begrønning af buslæskure.

"SF foreslår, at Frederiksberg beslutter at gennemføre en gradvis begrønning af buslæskurene i kommunen, herunder også gerne med solceller.

Begrundelse:

Der er behov for, at Frederiksberg øger indsatsen for at blive en ægte grøn destination i hovedstaden. Med dette biodiversitetstiltag vil vi kunne give de vilde bier og insekter bedre levevilkår, men vi kan også få opsamlet fint støv, holde på regnvand og mindske klimaopvarmningen. Det vil også kunne øge fuglelivet i byen.

Initiativet er inspireret af Hollands fjerdestørste by Utrecht, som har lavet grønne tage på over 316 af byens buslæskure, og også er i gang med at indtænke solceller.

Hvis Frederiksberg beslutter dette, vil det være fint i tråd med kommunalbestyrelsens tidligere beslutninger, efter forslag fra SF, om at blive bivenlig kommune og ændre plejen af de grønne områder, således at der kommer flere blomster og buske i byrummet.

Udskiftningen skal ske i tæt dialog med aktører på markedet, ligesom det skal indgå i kravspecifikationer ved fremtidige udbud."

Bemærkninger til forslaget

Frederiksberg Kommune har en kontrakt med AFA JCDecaux omkring opsætning af en række byudstyr, herunder buslæskærme, mod reklameret på udstyret. Kontrakten udløber i 2022. Byudstyret ejes af AFA JCDecaux.

Forvaltningen har været i kontakt med AFA JCDecaux i forhold til samarbejde om begrønning af buslæskærmene samt mulighed for solceller i den nuværende kontraktperiode. AFA JCDecaux oplyser, at firmaet, bl.a. i Frankrig, tidligere har undersøgt forskellige tiltag såvel med grønne tage som med solceller på buslæskærme.

Hvad angår solceller, oplyser AFA JCDecaux, at der ikke opleves nogen driftsmæssig værdi, idet solceller ikke kan trække tilstrækkelig forsyning på det reklamebærende udstyr, som allerede er tilsluttet elnettet. Herudover er det oplyst, at grønne tage er afprøvet eventmæssigt, men det har vist sig at være udfordringer med at drifte og opretholde en tilfredsstillende standard over længere perioder grundet dårlige vækstbetingelser.

Der er således ikke fra AFA JCDecaux's side en umiddelbar interesse i en investering i forhold til grønne tage og solceller pt., og da det ikke er en del af aftalegrundlaget, vil kommunen ikke kunne pålægge AFA JCDecaux at begrønne tagene og opsætte solceller.

I budget 2020 er der indgået aftale om, at der i buslæskure skal arbejdes for grønne tage.

Kontrakten om byudstyr og reklameret skal i løbet af 2021 i udbud med henblik på kontraktstart, når AFA JCDecaux's kontrakt udløber i 2022. Der vil i forbindelse dette udbud indtænkes grønne løsninger, herunder begrønning af tage på en række læskærme, idet der i de senere år er kommet nye måder at begrønne tage på. Dette vil, som forslagsstilleren skriver, give en række fordele, herunder blandt andet i forhold til en reduceret varmeøffekt. Herudover vil der kunne indtænkes solceller på en række læskærme, som for eksempel kan benyttes til opladning af eksempelvis mobiltelefoner.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at begrønning af buslæskærme kan indgå i et kommende udbud, idet det pt. ikke er muligt at gå videre med forslaget jf. den nuværende kontrakt.

Økonomi

Der er ikke beregnet konkret økonomi på forslaget, men By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at grønne kravspecifikationer ved fremtidige udbud ikke vil have en økonomisk konsekvens for Frederiksberg Kommune.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k
SV/ME

Punkt 10: Skolen på Grundtvigsvej - Fremtidig status for fleksarealet på Henrik Steffens Vej

05.13.00-G01-11-18

Resume

Efter den seneste orientering om status for åbning af parkeringskælderen og status på kiss and ride, der blev givet på udvalgmødet den 29. april, har forældrefølgegruppen, udtrykt yderligere bekymring for de trafikale forhold ved skolen. Dette har medført, at forvaltningen har udskudt åbningen af parkeringskælderen. I denne sag skal der tages stilling til fleksarealets fremtidige status, idet denne vil være afgørende for, hvordan fleksarealet skal afskærmes mod de omgivende veje. I sagen berøres endvidere en række øvrige trafikale forhold, som forældregruppen har udtrykt bekymring omkring.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen med henblik på en nærmere vurdering af forslag fra skolebestyrelsen og følgegruppen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at

1. beslutter, hvorvidt fleksarealet skal a: bibeholdes som fleksareal eller b: overgå til færdselsareal eller c: nedlægges som vejareal, tillægges skolens matrikel og alene anvendes til legeareal,
2. såfremt det besluttes at nedlægge vejarealet, at det overfor Kommunalbestyrelsen anbefales, at der iværksættes proces for nedlæggelse af vejarealet som offentlig vej og at arealet tillægges skolens matrikel,
3. beslutter, hvorvidt der etableres et egentligt fortov langs Grundtvigsvej, ind mod skolen, samt en modstrømscykelbane på vejstykket foran skolen, finansieret af trafiksikkerhedspuljen 2019.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget, at sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 12. august 2019 sagen, idet udvalget anmodede om en besigtigelsestur for udvalget, Undervisningsudvalget, repræsentanter fra skolens ledelse og fra forældregruppen, hvor der ses på åbne skolegårde, fleksarealer mv. Udvalget anmodede desuden om en belysning af mulighederne for etablering af låger eller andre muligheder for andre muligheder for afspærring af fleksarealet.

Der er planlagt gennemført besigtigelse af eksempler på 2 åbne skolegårde, henholdsvis Damhusengens Skole i Vanløse og Guldberg Skole i det indre København, mandag den 13. januar kl. 8:15-10:30. Ved besigtigelsen deltager medlemmer fra både By- og Miljøudvalget og fra Undervisningsudvalget, repræsentanter fra skolens ledelse og fra forældrebestyrelsen samt embedsmænd fra både By-, Kultur og Miljøområdet og fra Børn- og Ungeområdet.

Det har været en udfordring at finde skoler, hvor der findes en tilsvarende situation, som den der kendes ved Skolen på Grundtvigsvej. Det er dog forvaltningens vurdering, at de 2 eksempler kan bruges som inspiration for beslutningen om fleksarealets fremtidige status.

By- og Miljøudvalget har desuden anmodet om en belysning af mulighederne for en alternativ afskærmning af fleksarealet, så det kan benyttes trygt og sikkert.

Ønskes arealet benyttet til boldspil og lignende, vil der være behov for en afskærmning som det kendes fra andre af kommunens skoler, hvor høje boldhegn skal sikre, at bolde ikke ryger ud. Det vurderes at løsninger som disse vil være meget dominerende omkring fleksarealet og at naboer vil føle det meget generende. Forvaltningen har udarbejdet et forslag til en løsning, hvor der som erstatning for den pullertløsning der er nu kombineret med publikumshegn, som skolens personale dagligt sætter op og fjerner igen, kan skabes en løsning, der både kan forhindre gennemkørsel og sikre, at skoleelever ikke uforvarende kommer til at løbe ud på vejarealet. Løsningen er et lavere balusterhegn, cirka 1,2 m højt, opdelt i 3 sektioner, hvor de 2 yderste er faste og det midterste kan skydes til side, jævnfør vedhæftede bilag. Løsningen kan udarbejdes enten som et automatisk anlæg, hvor midterstykket henholdsvis skydes for eller til side tidsstyret, eller som en manuel løsning, hvor skolens personale skal gøre det. Balusterhegnets lave højde gør dog, at arealet ikke vil være egnet til boldspil. Det skal hertil bemærkes, at der er ved at blive etableret boldbur i den indre skolegård, som er udvidet ved tilkøb og leje af areal.

Løsningen med balusterhegn i hver ende af fleksarealet forventes at kunne udføres for ca. 300.000 kr.

En løsning med boldhegn, eksklusiv nettag, rundt om fleksarealet forventes at kunne udføres for ca. 130.000 kr.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget godkendte på mødet den 20. maj 2019, at parkeringskælderen åbnes fredag den 24. maj og anmodede om en besigtigelse sammen med Undervisningsudvalget inden stillingtagen til indstillingspunkterne 1-3. Besigtigelsen blev afholdt den 12. august 2019.

Siden mødet den 20. maj 2019, er der opsat supplerende afspærring, i form af publikumshegn, der sikrer, at der ikke kan køres gennem fleksarealet på cykel, knallert eller motorcykel. Afspærringen opsættes ved skolestart kl. 7 og nedtages igen kl. 17. Lørdage og søndage er afspærringen ikke opsat.

Udvalget behandlede den 29. april en sag om færdselsarealerne omkring skolen samt åbning af parkeringskælderen under skolen. Forældrefølgegruppen har efterfølgende, med afsæt i en udtalelse fra politiet, udtrykt bekymring for, at de trafikale forhold ved skolen fortsat ikke er optimale. Bekymringen fra politiet går særligt på, at fleksarealet på Henrik Steffens Vej ikke er tilstrækkeligt afskærmet i forhold til trafikken, og er særligt knyttet til aktiviteter som boldspil, hvor der er en risiko for at bolde ryger ud på vejen og børn løber ud foran biler.

På den baggrund, og for at fjerne enhver usikkerhed om det forsvarlige i at åbne parkeringskælderen, er det i dialog mellem By-, Kultur- og Miljøområdet og Børne og Ungeområdet besluttet at udsætte åbningen af p-kælderen indtil yderligere dialog med politiet og forældregruppen er afsluttet. Denne dialog har givet anledning til at forvaltningen på ny bringer forholdene op til udvalgets behandling.

Fleksarealet på Henrik Steffens Vej

Et fleksareal er i vejlovens forstand ikke et egentligt udtryk for en vejs status, idet arealet fortsat har status som et offentligt vejareal. Begrebet flexareal betyder alene, at vejarealet over tid har forskellige, fleksible, anvendelser. Der gælder således ikke regler for, hvordan et fleksareal indrettes og afskærmes.

Fleksarealet på Henrik Steffens Vej blev primært afskærmet for at hindre bilkørsel gennem området, hvilket er sket med faste og automatiske pullerter, der tidsstyret lukker for bilkørsel i skolens åbningstid fra 7.00 til 17.00. Derimod er der ikke sket en særlig afskærmning fra området ud mod de omgivende vejarealer, for at forhindre at børn kan bevæge sig ud.

Politiet har udtrykt bekymring for arealets udformning henset til særligt boldspil, hvor det ikke er tilstrækkeligt sikret, at bolde kan ryge ud over fleksarealet, med risiko for at børn impulsivt løber efter denne, og ud foran biler. Herudover udtrykker politiet bekymring for cykling gennem fleksarealet, der kan udsætte børnene for risiko, og at den etablerede ”cykelsti”, der skal søge at afværge dette, ikke opfylder vejreglerne for cykelstier.

Politiet har i sin udtalelse ikke udtalt eksplicit bekymring om p-kælderen, herunder tilkørselsforholdene til denne. På denne baggrund har politiets udtalelse ikke oprindeligt givet anledning til overvejelse om yderligere udsættelse af åbningen af p-kælderen. Politiet har således også i mail af 13. maj givet samtykke til at åbne p-kælderen ved skolen for almindelig færdsel.

Forvaltningen er i øvrigt enig i, at den etablerede ”cykelsti” i randen af fleksarealet ikke lever op til vejreglernes anbefalede mindstebredde. Løsningen har dog ikke været tænkt som en regulær cykelsti, men derimod et tiltag for at mindske gennemkørslen af fleksarealet ved udnyttelse af de givne, snævre forhold. Det skal i øvrigt bemærkes, at vejreglerne overvejende indeholder råd og vejledning og ikke bindende bestemmelser.

Løsningsmuligheder for fleksarealet

Det er forvaltningens vurdering, at den rejste problemstilling omkring fleksarealet og de mulige løsninger heraf hænger snævert sammen med arealets anvendelse som fleksareal og forståelse af, hvad dette indebærer. Det bør således helt grundlæggende drøftes og besluttes, om arealet forsat skal anvendes som fleksareal, eller om anvendelsen skal ændres. Nedenfor skitseres forskellige muligheder.

a: Fleksareal opretholdes

Arealet kan fastholdes som bilfrit område i skolens åbningstid, så det udgør et supplerende udeareal for skolen, dog således, at boldspil og andre aktiviteter, der indebærer risiko for impulsivt at løbe ud på vejareal, henvises til skolens indre skolegård. Skolen vil ligeledes kunne regulere, at arealet fortrinsvis anvendes af skolens ældre elever, såfremt det sker uden opsyn. Med opsyn og som en del af undervisningen vil arealet også kunne anvendes af de yngre elever.

Ønskes arealet mere intensivt anvendt til leg og aktivitet, er der behov for en mere markant afskærmning, der forhindrer eleverne i utilsigtet at komme ud på vejarealet samt hindrer cykling gennem arealet. En mulig løsning er, at der supplerende til de automatiske pullerter etableres hegn og låger på fleksarealets endestykker mod Grundtvigsvej og Henrik Steffens Vej. Dette vil vanskeliggøre, at der impulsivt løbes ud på de færdselsarealer, hvor der kan køre biler, samt

hindre cykling gennem fleksarealet. Det vil dog stadig være muligt at komme ud på fortovet på Henrik Steffens Vej på den vestlige side af fleksarealet.

En sådan afskærmning skal dog samtidig være så fleksibel, at den let kan fjernes henholdsvis opsættes, så områdets karakter som fleksareal opretholdes, og der gives plads til at beredskabet kan komme ind og ud af skolegården, samt at der kan afhentes skrald. Løsningen kan være af manuel karakter, hvor skolens personale sørger for opsætning og nedtagning, eller mere automatisk, styret af et ur. Men vigtigt er, at afskærmningen umiddelbart kan sikre, at eleverne ikke impulsivt kan løbe ud, og samtidig hindrer uhensigtsmæssig cykling gennem fleksarealet inden for tidsrummet kl. 7 - 17.

Forældregruppen har ved mail dateret 14. maj tilkendegivet, at de ikke kan anbefale en lågeløsning, idet en konkret udformning dog ikke har været drøftet med gruppen.

b: Fleksarealet udgår og arealet får status som almindeligt færdselsareal

En anden løsning kunne være, at arealet overgår til at være almindeligt færdselsareal og ikke længere skal anvendes til leg og aktivitet. Man kan i den forbindelse vælge at bibeholde den nuværende afspærring af arealet med steler og automatiske pullerter, og fortsat holde det lukket i tidsrummet kl. 7 – 17 og således anvende det som bilfrit ankomstareal for cyklende til og fra skolen. Skolen vil fortsat kunne anvende det bilfri ankomstområde til undervisningsaktiviteter eller legeaktiviteter, inden for de rammer, som skolen anser for hensigtsmæssige.

c: Nedlæggelse af en del af den offentlige vej Henrik Steffens Vej

Hvis arealet nedlægges som vejareal kan det tillægges skolens matrikel, og efterfølgende indrettes til det formål, skolen måtte ønske. Dog skal det fortsat iagttages, at arealet skal afskærmes under hensyntagen til de omgivende veje, samt at det skal sikres, at der fortsat er mulighed for at beredskabet kan komme ind i den indre skolegård, idet adgangen ind til denne indgår som brandvej. Det kan betyde, at fleksarealet ved en sådan løsning må mindskes. Derudover bør der iagttages hensyn til de naboer, der bor lige ud til området. Det skal ligeledes sikres, at afhentning af affald og brand/redning fortsat kan ske til ejendommene

En formel nedlæggelse af den del af vejarealet, der udgør fleksarealet, skal ske i henhold til "Lov om offentlige veje", §124 (vedlagt som bilag), når Kommunalbestyrelsen efter vejlovens §15 har truffet beslutning herom. I henhold til lovens §124, stk. 6 gælder, at "Kommunalbestyrelsens planlagte beslutninger efter stk. 1 og 5 skal offentliggøres. Ejere af ejendomme, der forventes at blive berørt af beslutningen, skal samtidig høres herom".

Nedlæggelsen af vejarealet vil kun være delvis, idet det eksisterende fortovsareal ud for ejendommene Henrik Steffens Vej 7-9 bibeholdes som offentligt fortov.

Ved overførslen af arealet til skolens matrikel, vil al fremtidig drift og vedligeholdelse overgå til skolen.

Forældregruppen har ved mail den 13. maj tilkendegivet, vedhæftet som bilag, at de finder denne løsning bedst, da den giver en klar afklaring af den trafikale situation omkring fleksarealet.

Øvrige trafikale forhold

Forældregruppen har udtrykt bekymring omkring en række andre trafikale forhold, der ikke vedrører fleksarealet: Udformningen af Grundtvigsvej mellem skolen og KU, vareindlevering til skolen og kiss and ride.

Grundtvigsvej ud for skolen var oprindeligt tænkt som et shared space, men undervejs i processen, blev dette fravalgt. Senere er der således etableret et egentligt fortov ind mod KU, så fodgængere her kan færdes trygt og sikkert. Modsat er der, som en del af forarealet ind mod skolens hovedindgang, et fortovslignende areal anlagt i niveau med kørebanen. Her har forældregruppen ønsket, at der også blev etableret et egentligt fortov med kantstensopspring, så kørsel på fortovet og parkering/standsning undgås. Forslaget blev medtaget ved disponeringen af trafikikkerhedspuljen for 2019, på udvalgets møde den 25. marts, men ikke prioriteret. Det er fortsat forvaltningens vurdering, at en løsning med et egentligt fortov med kantstensopspring bedre vil kunne løse de udfordringer, der er med ulovlig standsning og parkering. Samtidig er der mulighed for ved anlæg af en sådan at gøre fodgængerarealet lidt mindre, hvilket vil kunne give en bredere kørebane til cykling i begge retninger. I denne løsning kan der således opmærkes en modstrøms cykelbane. Denne løsning har politiet ligeledes anbefalet. Udgifterne er anslået til ca. 200.000 kr., og kan i givet fald finansieres fra trafikikkerhedspuljen, hvor der specifikt er disponeret 500.000 kr. til skoler og institutioner.

Forældregruppen har udtrykt ønske om en ændring af tidsbegrænsningen på kiss and ride området, som det for eksempel kendes ved Skolen på Bülowvej. I dag er skiltningen en 15 minutters tidsbegrænsning i tidsrummet kl. 7.30 – 8.30. Tidsbegrænsningen ønskes udvidet til kl. 7.00 – 16.00. En udvidelse er i praksis mulig, men vil yderligere begrænse beboernes adgang til parkeringspladserne.

Såfremt udvalget beslutter yderligere tiltag i forhold til særligt fleksarealet, jævnfør ovenfor, eller at gennemføre supplerende analyser, kan skolen for en sikkerheds skyld afstå fra leg og boldspil uden opsyn på fleksarealet, indtil

sådanne tiltag er gennemført. Arealet vil fortsat være egnet til undervisningsformål, ligesom skolen kan anvende det bilfri areal til alle formål der måtte ønskes og anses for hensigtsmæssige inden for rammerne af den nuværende afskærmning med pullerter.

Parkeringskælder

Fastsættelsen af datoen for åbningen af parkeringskælderen er udskudt til efter behandlingen af denne sag. Politiet har i mail af 13. maj 2019 givet samtykke til en åbning af parkeringskælderen baseret på en besigtigelse af de nuværende forhold. Formelt set kan parkeringskælderen således tages i brug nu.

Forvaltningen kan umiddelbart foreslå at parkeringskælderen åbnes fredag den 24. maj.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

Det er By-, Kultur- og Miljørådets vurdering, at der er behov for en afklaring af fleksarealets fremtidige status, så der på baggrund heraf kan træffes beslutning om indretningen og afskærmningen af arealet i overensstemmelse med de aktiviteter, der skal være på arealet i forhold til omgivelserne, herunder sikkerheden ud mod Grundtvigsvej og Henrik Steffens Vej.

Det vurderes tillige, at etableringen af et egentligt fortov langs Grundtvigsvej, som beskrevet, vil bidrage til at mindske udfordringerne med ulovlig standsning og parkering her, idet skiltningen alene har vist sig ikke at være tilstrækkelig.

Økonomi

Etablering af egentligt fortov med kanststensopspring på Grundtvigsvej ud for skolen samt opmærkning af en modstrøms cykelbane er anslået til ca. 200.000 kr. Dette kan i givet fald finansieres fra trafiksikkerhedspuljen, hvor der specifikt er disponeret 500.000 kr. til skoler og institutioner.

Udgifter til og finansieringen af en løsning for fleksarealet på Henrik Steffens Vej afhænger af fremtidig status for arealet, som de løsningsmuligheder det medfører. Efter en beslutning om arealets fremtid vil forvaltningen følge op med yderligere belysning heraf.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, Undervisningsudvalget

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 20. maj 2019, pkt. 210:

By- og Miljøudvalget godkendte, at parkeringskælderen åbnes fredag den 24. maj og anmodede om en besigtigelse sammen med Undervisningsudvalget inden stillingtagen til indstillingspunkterne 1-3.

Indstilling 20. maj 2019, pkt. 210:

By-, Kultur- og Miljørådet indstiller til By- og Miljøudvalget, at

1. beslutter, hvorvidt fleksarealet skal a: bibeholdes som fleksareal eller b: overgå til færdselsareal eller c: nedlægges som vejareal, tillægges skolens matrikel og alene anvendes til legeareal,
2. såfremt det besluttet at nedlægge vejarealet, at det overfor Kommunalbestyrelsen anbefales, at der iværksættes proces for nedlæggelse af vejarealet som offentlig vej og at arealet tillægges skolens matrikel,
3. beslutter, hvorvidt der etableres et egentligt fortov langs Grundtvigsvej, ind mod skolen, samt en modstrømscykelbane på vejstykket foran skolen, finansieret af trafiksikkerhedspuljen 2019
4. godkender at parkeringskælderen åbnes fredag den 24. maj.

By-, Kultur- og Miljørådet indstiller til Undervisningsudvalget, at sagen tages til efterretning.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. august 2019, pkt. 249:

Udvalget udsatte sagen, idet udvalget anmodede om en besigtigelsestur for udvalget, Undervisningsudvalget, repræsentanter fra skoles ledelse og fra forældregruppen, hvor der ses på åbne skolegårde, fleksarealer mv. Udvalget anmodede desuden om en belysning af mulighederne for etablering af låger eller andre muligheder for andre muligheder for afspærring af fleksarealet.

Indstilling 12. august 2019, pkt. 249:

By-, Kultur- og Miljørådet indstiller til By- og Miljøudvalget, at

1. beslutter, hvorvidt fleksarealet skal a: bibeholdes som fleksareal eller b: overgå til færdselsareal eller c: nedlægges som vejareal, tillægges skolens matrikel og alene anvendes til legeareal,

2. såfremt det besluttes at nedlægge vejarealet, at det overfor Kommunalbestyrelsen anbefales, at der iværksættes proces for nedlæggelse af vejarealet som offentlig vej og at arealet tillægges skolens matrikel,
3. beslutter, hvorvidt der etableres et egentligt fortov langs Grundtvigsvej, ind mod skolen, samt en modstrømscykelbane på vejstykket foran skolen, finansieret af trafikikkerhedspuljen 2019.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget, at sagen tages til efterretning.

Bilag

Indhegning af fleksareal, balusterhegn

Punkt 11: Styrkelse af koordineringen af anlægsarbejder på vej

05.01.02-G01-5-19

Resume

Der har i de senere år været en række trafikale udfordringer med fremkommelighed som følge af særligt større arbejder på kommunens veje, især trafikvejene. I sagen gives en redegørelse for, hvilke indsatser der kan bidrage til en mindsket belastning og påvirkning på kommunens veje. Sagen forelægges udvalget til orientering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog de foreslåede tiltag til styrkelse af koordineringen af anlægsarbejder på trafikveje til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget tager de foreslåede tiltag til styrkelse af koordineringen af anlægsarbejder på trafikveje til efterretning.

Sagsfremstilling

Når der arbejdes på kommunens trafikveje - samt gennemføres arrangementer eller på anden vis rådes over vejene – kan det skabe trafikale udfordringer, og når der arbejdes på flere samtidig - og i samme område af kommunen - bliver udfordringerne med trafikafviklingen større. Seneste eksempel herpå er samtidige arbejder på Peter Bangs Vej, Roskildevej og Dalgas Boulevard. Hertil kommer, at trafikken på Frederiksberg også belastes af arbejder på de københavnske trafikveje.

Arbejderne på kommunens veje er mangeartede – der er både egne anlægsprojekter, herunder klimaprojekter, renoveringsarbejder men også i høj grad projekter fra andre aktører - særligt Frederiksberg Forsyning. Hertil kommer byggeri, arrangementer m.v., der påvirker vejarealet, f.eks. gennem lukning eller indskrænkning af vejarealet.

Et udtræk fra kommunens vejstilladelsessystem viser, at der samlet blev givet 3.188 tilladelser til at grave i eller råde over vejareal i 2018, fordelt på 890 gravetilladelser og 2.298 tilladelser til råden over vej.

Mange af disse tilladelser relaterer sig til arbejder på kommunens trafikveje. Således blev der i 2018 givet 444 gravetilladelser på trafikveje og 779 tilladelser til råden over vej. Langt størstedelen af arbejderne foregår på fortov, hvor generne er mindre – men som tallet indikerer, er der en stor aktivitet på kommunens trafikveje.

Renovering af fortove og udlægning af nyt slidlag sker typisk over kortere tid, og giver som regel ikke store udfordringer.

De store klimaprojekter, som i disse år udføres, forsyningens gennemgribende renovering af forsyningsledninger, og større anlægsprojekter som f.eks. cykelstiprojekterne, er som regel tidsmæssigt mere udstrakte – og giver som regel større udfordringer, da arbejderne typisk foregår både på fortov, cykelsti og vejareal, som er nødvendigt for at kunne etablere løsningerne.

Forvaltningen gør i dag meget for at forberede og koordinere arbejderne. Der afholdes således 4 gange årligt koordineringsmøder med interne og eksterne parter, som har projekter eller potentielle projekter på vejareal, herunder ledningsejere. I samarbejde med Frederiksberg Forsyning har forvaltningen udarbejdet et digitalt anlægskort til forvaltningens brug, hvor man kan se alle planlagte projekter i forvaltningen og hos forsyningen. Der afholdes endvidere planlægningsmøder med Frederiksberg Forsyning allerede i forsommeren året før anlægsperiodens start. Det skal bemærkes, at det er et krav i lovgivningen, at ledningsejere samkoordinerer deres arbejder, hvilket også sker i videst muligt omfang.

Forvaltningen har gode erfaringer med koordineringen. Udfordringen kan imidlertid være, at parterne oftest ikke ved i god nok tid, hvornår på året anlægget skal udføres, og hvor lang tid anlægget tager at udføre, og der kan før, under eller efter anlægsstart - specielt på de større projekter - opstå uforudsete udfordringer af forskellig karakter, som gør at tidsplanerne bliver skubbet. Herudover har de forskellige aktører som regel en forventning om, at der kan ske udførelse straks efter, der ansøges om råden over vej og gravetilladelse. Det betyder, at det er svært at planlægge over en længere tidshorisont.

En optimal koordinering og planlægning kræver, at parterne på forhånd ved, hvilke projekter, der skal udføres, hvornår på året og hvor lang tid de tager – og at dette allerede er planlagt i forsommeren året før udførelsen. Det er imidlertid ikke

altid muligt med en optimal prioritering på grund af, at bevillingerne i budgettet på nuværende tidspunkt kun er étårige, og at budgetprocessen ligger sent – særligt i kommunen men også hos forsyningen. Budgettet i kommunen er først endelig fastlagt i oktober, og der kan først herefter ske en egentlig planlægning, politisk forelæggelse m.v.

Herudover er der som nævnt andre uforudsete faktorer, som kan påvirke en ellers optimal planlægning og forskyde eller forlænge tidsplanen - dette er tilfældet, når der opstår akutte brud f.eks. på forsyningsnettet, huller i eller under vej, som skal udbedres akut, og som naturligvis ikke kan planlægges, juridiske afklaringer, udfordringer med ledninger, koordinering med andre projekter der er forsinkede e.l. Opstart af større byggerier, der støder op til trafikveje, kan endvidere heller ikke forudses fra forvaltningens side, idet byggetilladelsen ikke skal udnyttes med det samme, den er givet. Disse byggerier påvirker også trafikafviklingen i form af inddragelse af fortov og cykelsti i nogle tilfælde, kørsel med store lastbiler m.v.

De fleste problemstillinger forstærkes af, at pladsen på Frederiksberg er sparsom. Der er sjældent plads nok til, at selv mindre arbejder, arrangementer m.v. kan foregå, uden at det påvirker omgivelser og trafikafvikling - herunder f.eks. omlægning af busser.

For at styrke koordineringen af anlægsarbejder vil forvaltningen sætte en række yderligere tiltag i værk:

Overordnede principper for anlægsarbejde på vej

Der indføres følgende principper for anlægsarbejde på vej:

- **Minimering af samtidige anlægsarbejder på trafikveje**

Der må højst være større anlægsarbejder under udførelse, hvor der ensrettes eller lukkes for trafikken (ikke fortovsrenovering og slidlagsarbejder og små anlægsprojekter, der ikke har betydning for trafikafviklingen) på to trafikveje i henholdsvis øst/vestlig retning og nord/sydlig retning ad gangen, og arbejdet i hver retning må ikke ske i samme område af kommunen. Hermed reduceres generne mest muligt for borgerne, bustrafikken, og bilister der skal gennem Frederiksberg. Ved større anlægsarbejder forstås arbejder med et betydeligt fysisk omfang og en varighed over 2 uger. Veje der ligger i skillezonen mellem to områder, indgår i vurderingen i begge områder. Tiltaget vil blive et 2 – årigt forsøg, hvorefter det evalueres i 2022.

- **Udarbejdelse af trafikafviklingsplaner ved projektforslag**

Hvor der arbejdes med større anlæg på trafikveje og lukning/ensretning i over en uge, skal der allerede i forbindelse med udarbejdelse af de enkelte projektforslag udarbejdes særskilte trafikafviklingsplaner. Dette vil sikre, at der tidligt i processen vil være fokus på trafikafvikling og anlægsoptimering, og by- og miljøudvalget vil få forelagt trafikafviklingsplanen sammen med projektforslaget.

- **Permanent udvidet arbejdstid**

Forvaltningen har i længere tid krævet, at der ved anlægsarbejder på trafikveje arbejdes med udvidet arbejdstid mandag til fredag i tidsrummet 7.00 til 18.00. Denne ordning gøres permanent, da den øgede arbejdstid er med til at reducere den samlede anlægstid. Der kan ved særlige omstændigheder, og med særlige begrundelse, som f.eks. trafikikkerhed kunne gives dispensation til at forsætte anlægsarbejdet i weekenderne. Dette kræver dog en særskilt dispensation og vurdering fra gang til gang. Det skyldes at der i henhold til miljøloven, ikke må støjes unødigt. Det er vurderingen at fastsættelse af krav om arbejde i weekenden kun skal bruges undtagelsesvis. Udvidet arbejdstid vil som udgangspunkt fordyre projekterne og bør tage højde for, om det er muligt at bemane projekterne fra leverandørernes side.

4-årig rækkefølgeplan for skybrudsprojekter

Med beslutningen om at gøre Frederiksberg til en klimaby for fremtiden, står skybrudsprojekterne de næste 17 år for en væsentlig del af de kommende anlægsprojekter på vejene. Mange af disse projekter vil blive anlagt på byens trafikveje. Dette set sammen med den generelle høje ambition for udformningen af byens rum, gør at man må forudse at dette også i fremtiden vil blive en udfordring for fremkommeligheden. Hvis den vedtagne plan for skybrudsprojekterne skal nås inden muligheden for finansiering via medfinansieringsordningen udløber, er det nødvendigt at der bliver anlagt i gennemsnit et skybrudsprojekt på en trafikvej ca. hvert 2. år. (10 veje på 17 år). Derfor vil forvaltningen udarbejde et forslag til en rækkefølgeplan for hvilke skybrudsprojekter/hovedveje der ud fra en hydraulisk sammenhæng, anlægges hvornår, inden for en fire årig periode. På denne måde vil det blive enklere at koordinere og evt. indarbejde andre anlægsprojekter, som f.eks. Forsyningens renoveringsprojekter, i de enkelte skybrudsprojekter.

Planen forelægges udvalget første gang i 2020 og herefter hvert år i august/september måned.

2-årig rullende anlægsporføljeplan

Der arbejdes med en rullende porteføljeplan for alle bygge- og anlægsarbejder, hvor anlægsbudgetter, der bevilges til opgaver på og ved trafikveje og som har væsentlig indflydelse på trafikafviklingen, gøres to årige.

På slidlagsområdet arbejdes der f.eks. i dag med to årige udbud - dvs. en rullende plan over to år. Dette fungerer godt og giver mulighed for at planlægge og koordinere opgaver på tværs, også i forhold til andre anlægsopgaver. Planen samtænkes med den 4-årige rækkefølgeplan for skybrudsprojekterne.

Planen forelægges udvalget første gang i 2020 og herefter hvert år i august/september måned og kan eventuelt tilrettes/justeres efter budgetvedtagelse.

Udvidet samarbejde med Forsyningen

Ud over den almindelig koordinering med forsyningen, som foregår i dag, arbejdes på at indgå samlede rådgiverkontrakter med forsyningen. Der har det seneste år været udført forsøg med at samle kommunens og forsyningens anlægsprojekter f.eks. på skybrudsprojektet på Peter Bangs Vej, således at det bliver udbudt og udført som et fælles projekt, selv om det juridisk og økonomisk er delt på to forskellige bygherrer. Erfaringerne med den tætte koordinering fra opstarten af projektet er, at projektet kan udføres hurtigere og mere smidigt end hvis der skulle have været anlagt to på hinanden følgende projekter.

By- Kultur og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at den nuværende koordinering er god, men at der er behov for en styrket koordinering med særlig fokus på tidspunkt for anlægsarbejderne, samtidig med andre anlægsarbejder samt et mere langsigtet planlægningsperspektiv.

Det er forventningen, at de foreslåede tiltag vil styrke koordineringen af anlægsarbejder på vejene.

Tiltagene forventes at skulle have en vis tid til implementering over de kommende år for at kunne virke, da der er hensyn til allerede planlagt anlægsarbejde og beslutninger, der allerede er taget.

Økonomi

Denne sag har ingen direkte økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/ML/DWN

Punkt 12: Evaluering af ordning for opkrævning af markedsleje ved kommercielle aktiviteter i grønne områder, parker mv.

05.14.00-G01-57-17

Resume

By- og Miljøudvalget traf i efteråret 2018 beslutning om niveauet af takster for kommerciel brug af Frederiksberg Kommunes grønne områder, pladser mv. I denne sag evalueres ordningen efter sit første virkeår. Det har vist sig, at ordningen giver udfordringer i forhold til træningsfællesskaber i form af fitnesscentre mv., og der lægges op til en ændret praksis på dette område. Sagen forelægges til udvalgets orientering samt til udvalgets beslutning vedrørende ændret praksis for betaling i forhold til fitnesscentre mv.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at evaluering af ordning for opkrævning af markedsleje ved kommercielle aktiviteter i grønne områder, parker mv. tages til efterretning.
2. at udvalget tager stilling til, hvorvidt der kan gives tilladelse til ændret praksis for betaling i forhold til træningsfællesskaber i form af fitnesscentre mv.

Sagsfremstilling

Et flertal i kommunalbestyrelsen godkendte i efteråret 2018 praksis for opkrævning af takst for kommercielle aktiviteter i byens grønne områder, parker mv., idet ordningen skulle evalueres efter 1 år.

Beslutningen tog afsæt i, at Statsforvaltningen udtalte, at kommuner ikke kunne stille kommunale parker gratis til rådighed for kommercielle aktiviteter. Frederiksberg Kommune havde hidtil ikke haft rent kommercielle arrangementer, men kommunen var alligevel forpligtet til at tilpasse sin praksis, således at der opkrævedes betaling ved kommerciel brug af kommunale grønne områder, parker mv.

Herunder fremgår, hvilke områder der er omfattet af ordningen:

- Lindevangsparken
- Grøndalsparken
- Julius Thomsens Plads
- Bymidten
- Malthe Bruuns Plads
- Frederiksberg Ældre Kirkegård
- Solbjerg Parkkirkegård
- Søndermark Kirkegård

Med ordningens vedtagelse blev det besluttet at opkræve følgende standardlejetakster for kommercielle aktiviteter i de nævnte grønne områder og pladser.

Arrangementstype	Beløb
1 Ikke-kommercielle arrangementer	0,00 kr.
2 Cirkus og lignende arrangementer på tre eller flere dage	800 kr./dag
3 Reklamefilmoptagelser	2.250 kr./dag
4 Opstillings- og nedtagingsdage i forbindelse med arrangementer	2.250 kr./dag
5 Arrangementer af kommerciel karakter med færre end 100 deltagere	2.250 kr./dag

6	Arrangementer af kommerciel karakter med 100-500 deltagere	5.500 kr./dag
7	Arrangementer af kommerciel karakter med 500-1000 deltagere	7.500 kr./dag
8	Arrangementer af kommerciel karakter med flere end 1.000 deltagere	9.500 kr./dag

Evaluering af ordningen

Betalingsordningen har i sit første år været i brug 2 gange i forbindelse med udstedte tilladelser til henholdsvis afholdelse af kommercielt motionsløb i Lindevangsparken samt til reklamefilmoptagelse på Søndermark Kirkegård. Der er således en begrænset erfaring hermed. Imidlertid har områderne heller ikke tidligere været meget i brug til kommercielle arrangementer.

Det kan supplerende oplyses, at By-, Kultur- og Miljøområdet har udstedt 8 tilladelser til filmoptagelser på de frederikbergske kirkegårde i ordningens virkeperiode. Der har - som indledningsvis nævnt - én gang været tale om optagelse med kommercielt indhold, hvorved der skulle betales markedsleje. Forvaltningen udstedte til sammenligning 3 tilladelser fra januar 2016 - medio 2017, hvoraf én af optagelserne var af kommercielt indhold.

I forbindelse med opkrævning af takster relateret til Bevæg Dig For Livet har der været spørgsmål til muligheden for reducere takster for kommercielle idrætsklubber, herunder eksempelvis for fitnesscentre.

Idrætsmæssige arrangementer, der er kommercielle, er som udgangspunkt omfattet af takstordningen. Det betyder, at træningsfællesskaber i form af fitnesscentre og lignende, som tager deltagerbetaling, skal betale de gældende takster.

Et træningsfællesskab f.eks. instrueret af en yogainstruktør, der tager deltagerbetaling, og som træner sammen 1 gang om ugen, opkræves i dag en takst på 2.250 kr. pr. dag (svarende til arrangementer af kommerciel karakter med færre end 100 deltagere). Samme takst vil gælde, hvis et fitnesscenter laver et hold, som træner 1 time i byens rum.

Når der er tale om ugentlig træning, bliver denne takst hurtigt for dyr for eksempelvis et fitnesscenter, der skal have en deltagerbetalt aktivitet til at løbe rundt.

By-, Kultur- og Miljøområdet foreslår på den baggrund, at takster for fitness- og yogacentre og andre kommercielle træningsudbydere med max 25 deltagere fremadrettet tager afsæt i taksterne for "leje af kommunale lokaler" på fritidsområdet. Taksten vil hermed blive reduceret til 160 kr. for 1 time, som er lejen for mellemstore kommunale lokaler - eksempelvis faglokaler og dobbeltklasselokaler. Hvis mere en 25 deltagere da en fordobling af taksten.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at Frederiksberg Kommunes relativt lave takster - sammenlignet med Slots- og Kulturstyrelsen og København Kommune - ikke synes at have en mærkbar konsekvens. Det foreslåes derfor, at Frederiksberg Kommunes gældende takstblad fastholdes dog med ændret praksis for betaling i forhold til træningsfællesskaber i form af fitness centre mv. Det foreslås samtidig, at den ændrede praksis evalueres i efteråret 2020.

Økonomi

Indførelsen af takster for kommerciel brug af Frederiksberg Kommunes grønne områder, pladser mv. har som forventet ikke bidraget til en nævneværdig merindtægt. Ordningen har siden sin begyndelse i efteråret 2018 indbragt 7.750 kr.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
SV/ME

Punkt 13: Almene boliger som krav i lokalplaner

01.02.05-G01-41-18

Resume

Forvaltningen er blevet bedt om at udarbejde retningslinjer for, hvornår planlovens mulighed for at stille krav om etablering af 25% almene boliger kan/bør bringes i anvendelse. Nærværende sagsfremstilling giver indledningsvist en kort status over almene boliger på Frederiksberg samt en beskrivelse af mulighederne for at anvende planloven til at opnå flere almene boliger.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank og Merete Winther Hildebrand) vedtog, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe, Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) stemte imod.

Gunvor Wibroe bad om at få sagen behandlet i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 19. august 2019 sagen og anmodede om reviderede formuleringer af kriterierne.

Forvaltningen har nu revideret formuleringerne, og disse er vedlagt som bilag (principper for krav i almene boliger ved udarbejdelse af lokalplaner).

Da BL bakkede op om kriterierne indhold, da disse blev fremsendt til dem i foråret 2019, er disse ikke ændret i substans, men kun sprogligt.

Kriterierne for hvornår der stilles krav om almene boliger i lokalplaner er blevet præciseret, ligesom der er angivet eksempler på de enkelte kriteriers anvendelse og er oplyst i bilag 4 til sagsfremstillingen.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte sagen den 3. juni 2019.

By- og Miljøudvalget bad på mødet den 4. marts 2019 forvaltningen om at sende sagen i høring i boligforum og blandt de almene boligorganisationer. Sagen blev sendt til høring i boligorganisationerne af BLs 1. kreds og er ligeledes blevet behandlet i BLs bestyrelse og er nu afsluttet med følgende bemærkninger:

"Retningslinjerne har nu været i høring blandt de almene boligorganisationer på Frederiksberg og har desuden efterfølgende været til behandling i BL. kreds bestyrelse.

På baggrund af denne politiske behandling skal BL 1. kreds hermed på boligorganisationernes vegne kvittere for Frederiksberg Kommunes arbejde med at belyse muligheder for og værktøjer til at opnå flere almene boliger på Frederiksberg.

BL. 1. kreds deler kommunens visioner om Frederiksberg som en mangfoldig by med variation i boligformer, ejerformer og boligstørrelser; hvor de almene boligorganisationer blandt andet kan bidrage til at skabe et varieret boligudbud med plads til mange forskellige livsformer; ældre, unge, studerende, udsatte borgere, familier, storfamilier og singler i almene boliger; hvor huslejeudviklingen hviler på principperne om balanceleje og non-profit.

De almene boligorganisationer ønsker fortsat at være kommunens samarbejdspartner i byudviklingen og boligforsyningen, men oplever også, at udfordres af en relativt lav fraflytning og lange ventelister til de almene boliger på Frederiksberg.

Boligorganisationerne betragter, ligesom kommunen, Planlovens mulighed for at stille krav om 25 pct. almene boliger som et relevant værktøj i byudviklingen og arbejdet med at skabe en social bæredygtig by med forskellige boligtyper, sådan som det også er erfaringen fra lokalplanen for ejendommen C.F. Richs Vej 103.

De almene boligorganisationer på Frederiksberg og BL. 1. kreds skal derfor kvittere for de udarbejdede retningslinjer for, hvornår planloves mulighed for at stille krav om etablering af 25% almene boliger kan bringes i anvendelse – og for samarbejdet med Frederiksberg Kommune om byudviklingen."

Ved mødet i Boligforum d. 21. maj 2019, kvitterede BLs 1. kreds ligeledes for Frederiksberg Kommunes arbejde med at beskrive retningslinjer for, hvornår Planlovens mulighed for at stille krav om almene boliger i forbindelse med udarbejdelse af lokalplan bringes i anvendelse.

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 14. januar 2019 sagen, idet forvaltningen blev bedt om at redegøre for, dels hvor mange almene boliger der er opført i kommunen i løbet af de seneste 20 år og dels hvor stor en andel af boligmassen i andre kommuner, der er almene.

Der er en stor spredning på andelen af almene boliger i de danske kommuner, hvilket naturligvis bl.a. hænger sammen med i hvilken tid kommunerne er blevet udbygget. En samlet oversigt over andelen af almene boliger i de danske kommuner ses i bilaget. Københavns Kommune har en samlet andel af almene boliger på ca. 20%, men placeringen af disse ses ikke at være jævnt fordelt ud over kommunen - fx. er der meget få almene boliger i Københavns indre by samt de indre brokvarterer, som har været fuldt udbygget i mange år. Før almenboligloven blev til, blev der dog på Frederiksberg og i København, opført mange boliger med kommunal og statslig støtte og i perioden 1913-2006 blev der således opført næsten 7.300 som offentligt støttet byggeri på Frederiksberg, svarende til 15,7 % af den samlede boligmasse. Da disse boliger typisk var underlagt et krav om maksimal størrelse, samt om huslejekontrol, er det en af grundene til, at der på Frederiksberg er relativt mange mindre lejligheder. Frederiksberg Kommune opførte selv ca. 2000 lejligheder i perioden 1917 til 1930 og har idag stadig godt 700 boliger, der anvendes i den boligsociale anvisning.

Siden 2001 er der opført/planlagt opført i alt 982 boliger efter Lov om Almene boliger i Frederiksberg Kommune, heraf er de 772 opført/planlagt opført efter 2009 (jf. oversigten i bilag). Boligerne fordeler sig med 138 almene familieboliger, 234 almene ungdomsboliger og 610 almene ældreboliger. Derudover er der truffet beslutning om, at der i lokalplanen for omdannelsen af ejendommen C.F.Richsvej 107 fra erhverv til boliger, indskrives at minimum 25% af boligerne skal være almene. Kommende plejehjemsboliger i henhold til plejebolig-masterplanen er heller ikke medtaget i oversigten.

Tidligere sagsfremstilling

Indledning

Frederiksberg er en mangfoldig by med en variation i boligformer, ejerformer og boligstørrelser. I Kommuneplan 2017 er det fremhævet, at Frederiksberg også i fremtiden skal være en social bæredygtig by med forskellige boligtyper. Dette sikres ved, at der skabes et varieret boligudbud, så der er plads til mange forskellige livsformer, herunder ældre, unge, studerende, udsatte borgere, familier, storfamilier og singler.

I Kommuneplan 2017 er der i retningslinjerne anført, at det konkret skal vurderes om et krav til opførelse af en andel almene boliger vil bidrage til en mere blandet sammensætning af boliger og en bedre fordeling af de almene boliger i kommunen generelt. I "Aftale om Frederiksberg Kommunes budget 2019-22" fremgår "For at understøtte ambitionen om en balanceret og social bæredygtig boligudbygning har partierne et mål om, at op til 25% af nybyggeriet i kommende byudviklingsprojekter kan være alment."

Med den nyeste planlov blev der givet mulighed for, at kommunerne kan stille krav om, at der i forbindelse med lokalplanlægning for nye boligområder kan stilles krav om, at 25% af nye boliger opføres som almene boliger. Af Kommuneplan 2017 fremgår det, at "Kommunen vil have fokus på at planlægge for alle. I den forbindelse indgår det i vurderingen af projekterne, hvorvidt man vil benytte de lovmæssige muligheder for at stille krav om en andel af almene boliger i lokalplanlægningen".

Det blev f.eks. i forbindelse med udarbejdelsen af lokalplanen for ejendommen C.F. Richs Vej 103, besluttet at stille krav om, at mindst 25% af boligetagearealet skulle opføres som almene. Boligerne er nu under opførelse af KAB i et samarbejde med ejendommens ejer - efter den såkaldte delegerede bygherremodel.

Almene boliger på Frederiksberg

På Frederiksberg er andelen af almene boliger knap 12% mod ca. 23% ejerboliger og ca. 28% andelsboliger samt godt 37% private udlejningsboliger. På kortet i bilaget ses placeringen af de godt 6.000 almene boliger på Frederiksberg - fordelt på familie-, ældre- og ungdomsboliger. Der er flere almene boligselskaber, som har projekter undervejs - og på kortet er der også angivet antallet af planlagte almene boliger (tallet i parentes).

I gennem de seneste år er der også planlagt for flere almene boligprojekter, uden at dette er blevet stillet som krav i en lokalplan. Her kan bl.a. nævnes flygtningeboligprojekterne, Venligbolig+ samt Falkoner Allé 128 (ved siden af Døvekirken), hvor kommunen har forestået salg af grundene til henholdsvis KAB og AAB. Der blev i 2016 gennemført udbud af grundkapitaltilskud til 100 nye almene familieboliger: Her blev gennemført en proces, hvor alle almene boligselskaber som er repræsenteret på Frederiksberg, blev budt ind til at byde på grundkapitalen.

De almene boligselskaber retter henvendelse til kommunen, såfremt de har ønske om, at kommunen yder grundkapitaltilskud til nye boliger. Som eksempel kan nævnes, at der er givet grundkapitaltilskud til indretning af 8 nye almene boliger samt give forhåndstilsagn om yderligere 9 almene boliger, i Tartuhus. Boligerne blev indrettet i en tidligere dagsinstitution, som kommunen ikke længere havde brug for - det gav så mulighed for FFB til at konvertere til boliger. I 2017 indviede FSB deres kollegie, Engbakken, med 124 boliger til studerende - et byggeri der blev opført i samarbejde med KPC, ovenpå Falck-stationen ved Bispeengbuen. I 2018 solgte Frederiksberg Kommune 45 ældreboliger i Solbjerg Have til FFB.

I 2019 forventes der ifølge boligprogrammet ibrugtaget 514 nye boliger, hvoraf 8% forventes at være almene. I 2020 forventes der ifølge boligprogrammet ibrugtaget 426 nye boliger - hvoraf 38% forventes at være almene.

Andre muligheder for billige boliger

Mange udviklere på Frederiksberg er klar over behovet for billige boliger, og strategien om Frederiksberg som vidensby har medført, at der gennem de seneste 5-10 år er opført mange studie- og kollegieboliger, som er til at betale. Studiebøliger kan opføres af såvel almene, som f.eks. FSBs 124 studieboliger "Engbakken" ved Bispeengbuen - eller de planlagte Umeus (You-me-us) på Rolighedsvej.

Hvordan gør Københavns Kommune?

Københavns Kommune har udarbejdet nogle ret faste principper for, hvornår der stilles krav om 25% almene boliger i nye lokalplaner. Principperne tager udgangspunkt i antallet af almene boliger indenfor det pågældende skoledistrikt. Såfremt der i forvejen er 30% almene boliger indenfor skoledistriktet, er det kun i visse tilfælde, at der vil blive stillet krav om yderligere almene boliger. Det ses ikke relevant at overføre Københavns principper til Frederiksberg, idet KKs principper tager afsæt i en situation med flere byggerier på ghetto-listen. Københavns Kommune stiller kun kravet om almene boliger, såfremt projektet i alt rummer minimum 3.200 kvm., og dermed minimum 800 kvm. almene boliger. Københavns Kommunes principper bygger på et ønske om at sprede de almene boliger i kommunen og om at undgå, at der kommer flere almene boliger til et område, hvor der i forvejen er mange. Det er ikke muligt at udtale sig entydigt, om det er positivt eller negativt, at der tilføres flere almene boliger til eksempelvis en eksisterende afdeling. I nogle tilfælde kan nye almene boliger der bygges som udvidelse af en eksisterende afdeling, løfte denne og evt. gøre den mere bred socialt sammensat.

I forlængelse af projektet "Udbud af grundkapitaltilskud til 100 nye almene familieboliger" arbejder Lejerbo på at tilføre 22 familieboliger til de eksisterende 106 ældreboliger på Peter Graus Vej. Projektet vil således være med til at sikre en mere differentieret beboersammensætning i afdelingen.

Nye boligområder - eller konvertering fra erhverv til bolig:

Planlovens mulighed for at stille krav om etablering af almene boliger kan kun bringes i anvendelse ved udvikling/omdannelse af nye boligområder – som f.eks. ved udviklingen af Frederiksberg Hospital og Rolighedsvej, eller ved konvertering af erhvervsejendomme eller ejendomme til offentlige formål, til boliger. Det er således ikke muligt at stille kravet om etablering af 25% almene boliger ved udarbejdelse af lokalplaner i eksisterende boligområder.

Kravet om etablering af 25% almene boliger blev stillet i forbindelse med at ejeren af ejendommen C.F. Richs Vej 103 ønskede at konvertere ejendommen fra erhverv til bolig. Da ejendommen er beliggende i et område, der var udlagt til erhverv, var det nødvendigt at udarbejde en ny lokalplan, der gav mulighed for boliganvendelsen. I nogle tilfælde er erhvervsejendomme placeret i områder, som i forvejen er udlagt til boliger (se bl.a. sagen om Finsensvej 15 på denne dagsorden), hvilket betyder, at konverteringen fra erhverv til bolig i nogle tilfælde kan ske uden udarbejdelse af ny lokalplan - og dermed kan kravet om almene boliger ikke stilles.

Etableringen af en ny almen boligafdeling, forudsætter et vist volumen for at være økonomisk rentabelt. Det er vanskeligt at sige noget præcist om, hvor stor en almen boligafdeling skal være for at være økonomisk bæredygtig, da dette bl.a. vil afhænge af byggeomkostningerne, som igen er meget afhængig af konjunkturerne på boligmarkedet. Det kunne bl.a. ses, da FFB senest udbød ca. 1.500 etagemeter boliger på Søndre Fasanvej - hvor det ikke var muligt at opnå et licitationsresultat, der holdt sig indenfor rammebeløbet. Til sammenligning ses dog at Københavns Kommune holder fast ved kravet om almene boliger, såfremt der kan etableres 800 boligetagemeter. BL - og flere almene boligselskaber udtaler da også, at de mener, der kan være økonomisk bæredygtighed i at opføre almene afdelinger på størrelser helt ned til 800 boligetagemeter. Dette vil dog typisk forudsætte, at byggeriet opføres i en delegeret bygherremodel for at være økonomisk bæredygtigt.

Den økonomiske ramme for almene boliger

Almene boliger bygges inden for Almen Boligloven, der opererer med et loft (det såkaldte rammebeløb) for, hvor store omkostninger der må være forbundet med at opføre og drifte boligerne. Rammebeløbet er nødvendigt for at sikre, at huslejen i de almene boliger holdes på "et acceptabelt niveau".

Rammebeløbet er byggeriets totalomkostning, og skal således også indeholde udgiften til eksempelvis køb af grund og etablering af bilparkeringspladser. I en by som Frederiksberg, er det udfordrende at opføre boliger indenfor denne økonomiske ramme. Grundpriserne er højere end i resten af landet og også højere end mange steder i København. Dertil kommer kravet om etablering af en bilparkeringsplads pr. familiebolig - og såfremt dette ikke kan lade sig gøre, dispensation mod indbetaling til P-fonden.

Forvaltningen er ofte i dialog med bygherrer om muligheden for at opføre dele af projekter som almene boliger, og et projekts businesscase vil i udgangspunkt blive forringet med et krav om almene boliger i forhold til andre ejerformer. Endvidere kan projektøkonomien også blive påvirket af kravet om kommunal anvisning.

Lovgrundlag

Lov om ændring af lov om planlægning og lov om almene boliger mv. af 26. februar 2015.

Kriterier ved vurdering af krav om almene boliger:

I forbindelse med lokalplanlægning vurderes, om der stilles krav om op til 25% almene boliger ud fra følgende kriterier:

Rummer projektet andre former for billige boliger?

Almene boliger er typisk boliger med en forholdsvis lav husleje, men der findes også andre måder at tilvejebringe billige boliger på. Som eksempel kan nævnes konceptet Umeus (You-me-us), som planlægges opført på en del af Rolighedsvejs-arealet. Boligerne, der er forbeholdt studerende forventes udlejet til priser, der stort set svarer til niveauet for huslejen i eksempelvis FSBs ungdomsboliger på Engbakken.

Det er dog også vigtigt at holde sig for øje, at huslejens udvikling i almene boliger stort set følger inflationen, hvorimod huslejeniveauet i øvrigt følger en markedsleje. Dette vil indebære en mulighed for, at huslejen i boliger der ikke opføres efter loven om almene boliger, udvikler sig i en anden takt end huslejen i almene boliger.

Det bør indgå som kriterie ved vurderingen af, om der stilles krav om 25% almene boliger i en lokalplan, om der planlægges for andre former for billige boliger samt omfanget af disse i forhold til den samlede boligmasse i lokalplanens afgrænsning.

Rummer projektet andre former for boliger, der understøtter Frederiksberg Strategiens mål om at være en social bæredygtig by?

Frederiksberg Strategiens mål om at være en social bæredygtig by, handler bl.a. om at "inkludere og styrke alle borgere og understøtte mødet mellem generationer og give plads til mangfoldighed i livsformer og fællesskaber".

Det bør indgå som kriterie, om projektet rummer andre boligformer, der understøtter Frederiksberg Strategiens målsætning om den social bæredygtige by.

Det kan også indgå i vurderingen, at om der skal stilles krav om op til 25% almene boliger, om der i nærområdet forefindes blandede boligtyper, herunder om der i forvejen er et større antal almene boliger.

Projektets omfang:

Ved opførelse af almene boliger, oprettes der typisk en ny afdeling. En fornuftig drift af en afdeling fordrer, at denne har en vis størrelse - eller at der eksisterer gode muligheder for samdrift med en eksisterende almen boligafdeling, som er beliggende nær den nye afdeling. Som beskrevet ovenfor, stiller Københavns Kommune krav om, at den nye boligafdeling skal være på minimum 800 kvm baseret på en tilkendegivelse fra BL's 1. kreds.

KAB har oplyst, at de vurderer, at der skal være tale om minimum 25 nye boliger for at en ny selvstændig boligafdeling, kan opføres økonomisk forsvarligt. Dette vil svare til, at projektet skal kunne rumme 2.500 kvm. almene boliger ved en gennemsnits boligstørrelse på 100 kvm.

Det kan indgå som kriterie, at projektet rummer minimum 3.200 kvm, idet øvrige forhold omkring projektet kan begrunde et højere minimumskrav.

Rummer projektet andre elementer der understøtter Frederiksberg Kommunes arbejdsprincip om at få mest mulig ud af investeringerne?

Et af de fire arbejdsprincipper i Frederiksberg Strategien handler om at få mest muligt ud af investeringerne - med henblik på at skabe merværdi og synergi. Princippet gælder, hvad enten der er tale om kommunale eller private investeringer, og

formålet er at koble indsatserne med henblik på at sikre, at det enkelte projekt i videst muligt omfang bidrager med noget til byen. Bidraget til byen kan eksempelvis være i form af etablering af rekreative arealer, i form af grønne åndehuller eller stiforbindelser, kulturelle-, fritids-, eller andre offentlige formål - eller andre formål med offentlig adgang.

Et andet mål i Frederiksberg Strategien er at værne om Frederiksbergs særlige identitet ved bl.a. at sikre bevaring af kulturhistoriske og arkitektoniske værdier. I praksis betyder det, at bygherrer mødes med krav om nænsom renovering af eksisterende ejendomme, når disse f.eks. omdannes fra erhverv eller offentlige formål til boliger. I nogle tilfælde vil krav til bevarelse af kulturværdier ikke kunne rummes indenfor rammebeløbet til almene boliger.

Et projekts samlede realiserbarhed vil afhænge af de samlede krav til projektet. En lokalplan må ikke afskære grundejeren fra en rimelig økonomisk udnyttelse af sin ejendom, og reguleringen skal derfor tage hensyn til de økonomiske konsekvenser af de enkelte krav i lokalplanen. Der kan på den baggrund opstilles et kriterie, der omhandler de samlede krav til projektet med fokus på, om projektet rummer elementer, der i øvrigt giver noget til byen og udfordrer projektets økonomi.

Sammenfatning

Kriterierne for hvornår der stilles krav om etablering af 25% almene boliger i forbindelse med udarbejdelsen af en ny lokalplan i henholdsvis Lov om ændring af lov om planlægning og lov om almene boliger mv. af 26. februar 2015, kan sammenfattes i nedenstående:

Kriterie

Ja Nej

Billige boliger:

Rummer projektet i øvrigt 25% boliger med en husleje der er på niveau med almene boliger?

Social bæredygtig by:

Rummer projektet i øvrigt 25% boliger som lever op til Frederiksberg Strategiens mål om at "understøtte mødet mellem generationer og giver plads til mangfoldighed i livsformer og fællesskaber"?

Er der en varieret boligsammensætning i nærområdet?

Projektets omfang:

Udgør projektets boligandel minimum 3.200 kvm. således, at der kan stilles krav om minimum 800 kvm almene boliger? (øvrige forhold omkring projektet kan begrunde et højere minimumskrav)

Mest mulig ud af investeringerne:

Rummer projektet i øvrigt elementer der "giver noget til byen" - det kan eksempelvis være offentlig tilgængelige arealer, kulturinstitutioner eller andet?

Rummer projektet bevaring af kulturværdier eller arkitektoniske værdier via renovering af eksisterende bygningsmasse, som kan være vanskelige at fastholde med krav om alment byggeri?

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering:

Byudvikling på Frederiksberg handler om at udvikle byen, sådan at den også i fremtiden kan opfylde mange behov og byde velkommen til alle, ligesom byens sammensatte karakter skal bevares, og nye projekter tilpasses den lokale sammenhæng. Når en bygherre henvender sig om et muligt projekt, afsøges mulighederne for, at netop dette projektsønske kan medvirke til, at byen udvikler sig i en positiv retning, og at boligtilvæksten sker på en balanceret måde. Denne balance handler bl.a. om, at borgerne oplever, at der samtidig med at byen tilføres flere boliger, gives noget tilbage til byen - f.eks. i form af nye offentlig tilgængelige byrum, et arkitektonisk løft til en bygning eller andet.

Som nævnt er der igennem de seneste 5-10 år gennemført flere projekter med almene boliger på Frederiksberg: Disse projekter har enten været initieret af de almene boligselskaber eller af kommunen. På grund af den økonomiske ramme, som de almene boliger opføres under, viser erfaringen, at det kræver et vist volumen at få en business case til at hænge sammen, når der indgår almene boliger i et projekt. Det viser sig da også i forvaltningens dialog med bygherrer og projektudviklere, at en forudsætning for et projekts gennemførelse vil være, at der ikke stilles krav om almene boliger. Det må således kunne forventes, at der vil være udviklingsprojekter, som ikke kan gennemføres, såfremt der stilles krav om 25% almene boliger.

Økonomi

Ved opførelse af almene boliger, yder kommunen grundkapitaltilskud, hvilket pt. udgør 10% (som gennemsnit, afhænger af boligtype og -størrelse) af de samlede byggeomkostninger.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k.
LRM

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 14. januar 2019, pkt. 19:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 14. januar 2019, pkt. 19:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. marts 2019, pkt. 89:

By- og Miljøudvalget vedtog at sende sagen i høring i boligforum og blandt de almene boligorganisationer. Udvalget ønskede at blive orienteret om høringsbrevet.

Indstilling 4. marts 2019, pkt. 89:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 3. juni 2019, pkt. 233:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling 3. juni 2019, pkt. 233:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 19. august 2019, pkt. 282:

Udvalget udsatte sagen og anmodede om reviderede formuleringer af kriterierne.

Indstilling 19. august 2019, pkt. 282:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der i forbindelse med lokalplanlægning foretages en vurdering om, hvorvidt der skal stilles krav om op til 25% almene boliger i lokalplanens område, ud fra de i sagsfremstillingen beskrevne kriterier.

Bilag

A3 kort almene boliger på Frederiksberg

Almene boliger procentandel i kommuner

Oversigt over almene boliger 2000-2021

Bilag til sag om almene boliger i lokalplaner

Punkt 14: Altaner og høringspraksis

02.00.00-G01-14-18

Resume

Udvalget har bedt forvaltningen om at undersøge mulighederne for høring af beboere i samme ejendom i forbindelse med ansøgninger om nye altaner på eksisterende etageboligejendomme.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at nærværende redegørelse tages til efterretning, idet der ikke vil blive foretaget høring af lejere.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 14. januar 2019 sagen efter drøftelse, idet forvaltningen blev anmodet om at udarbejde en skabelon for høringsbrev til brug for ekstraordinær høring af beboere i ejendomme, hvor der ansøges om altaner.

En sådan høring kunne tænkes udført af ansøger, typisk den fuldmagtsbemyndigede rådgiver eller foreningen selv, såfremt denne selv forestår ansøgningen.

Forvaltningen har sideløbende med sagens undersøgelser siden seneste sagsfremstilling modtaget yderligere afgørelser fra Byggeklageenheden under Nævnenes Hus (tidl. Statsforvaltningen) i sager, hvor beboere i samme ejendom, hvor der ansøges om altaner, klager over kommunens afgørelse. Således kan den foreliggende praksis om partsstatus i byggesager om altaner opsummeres som følger:

- Udlejningsejendom: Byggeloven værner ejeres interesser, og en lejer har således ikke partsstatus. Det er ejendommens ejer (udlejer), der er part i sagen.
- Andelsforening: Byggeloven værner ejeres interesser, og den enkelte andelshaver eller lejer har således ikke partsstatus. Det er ejendommens ejer (andelsforeningen), der er part i sagen.
- Ejerforening: Selvom byggeloven værner ejeres interesser, er heller ikke ejere af ejerlejligheder part i en sag om altaner. Forholdet mellem ejere og ejerforeningen, eller internt mellem ejere, er ikke reguleret af byggeloven. Det er således ejer af moderejendommen (ejerforeningen), der er part i sagen, jf. afgørelse af 12. april 2019 i klagesag vedr. altanopsætning i E/F Harsdorffsvej 6B.
- Ejendom med ejerskab beskrevet ved ideel anpart: Den enkelte medejer har ikke partsstatus. Det er ejendommens ejer (den samlede ejerkreds), der er part i sagen.

Byggelovsspørgsmål i altansager vedrører typisk indblik- og dagslysforhold, hvor Frederiksberg Kommune efter en samlet vurdering af sagens oplysninger træffer afgørelse om, hvorvidt det ansøgte skal tillades. Københavns Kommune har i 2018 forladt deres hidtige høringspraksis med obligatorisk høring af beboere internt i ejendommen i altansager, og baggrunden for ændringen er beskrevet således i notat fra Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning til Teknik- og Miljøudvalget af 6. december 2017: "*Ombudsmanden har i en udtalelse fastslået, at kun ejere og ikke lejere anses for parter i byggesager. Ombudsmanden henviser til, at byggeloven værner boligejeres interesser, mens det som udgangspunkt ligger uden for byggelovens formål at beskytte lejerens interesser. Dette gælder, uanset om lejerne måtte have en væsentlig, subjektiv interesse i byggesagen. Kommunens klageinstans efter byggeloven, Statsforvaltningen har taget denne fortolkning til sig og ladet den gælde også for andelshavere, der ligesom lejere ikke ejer noget fysisk. Statsforvaltningen er den administrative klageinstans på byggelovsområdet, og kommunen er derved som 1. instans bundet af deres afgørelse medmindre de bliver omgjort ved domstolene i en retssag anlagt af sagens parter. Ombudsmandens udtalelser på forvaltningsområdet, som er hans speciale, er også meget vanskeligt at se bort fra.*

Fortolkningen har været drøftet med Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen, og styrelsen finder ikke anledning til at anfægte den. Da det kun er domstolene, der kan ændre denne nye fortolkning af partsbegrebet, er forvaltningen forpligtet til at følge den i vores høringspraksis fremadrettet."

Hvis Frederiksberg Kommune indfører en fast praksis for høring af beboere internt i hovedejendommen i altansager, vurderer By-, Kultur- og Miljøområdet, at dette ikke ville være i overensstemmelse med ovenstående praksis fra Byggeklageenheden (tidl. Statsforvaltningen) samt det forvaltningsretlige officialprincip (undersøgelingsprincippet). Dette princip forpligter kommunen til at oplyse en sag fuldt ud, før der træffes afgørelse. Der må samtidig kun indhentes oplysninger om forhold, der lovligt må tillægges betydning i afgørelsen. I ombudsmandens vejledning om officialprincippet fremgår således følgende: "*Spørgsmålet om, hvor langt myndighederne skal gå for at oplyse og undersøge en sag, opstår ofte i praksis. Dette spørgsmål kan ikke besvares meget konkret, men en sag skal oplyses og undersøges så langt, som det er nødvendigt i det enkelte tilfælde for at træffe en materielt lovlig og rigtig afgørelse. Omvendt skal der naturligvis ikke indhentes oplysninger eller gennemføres undersøgelser, som ikke er relevante for afgørelsen*". I byggesager må der således kun lægges vægt på forhold og hensyn, som ligger inden for byggelovens formål, fx at sikre bebyggelsens funktionelle, arkitektoniske og brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssige kvalitet. De interne forhold mellem lejer og udlejer (fx potentielle lejestigninger), andelsforening og andelshavere eller ejerforeningen og ejere (fx intern uenighed om altanprojektet) er derimod af privatretlig karakter og falder umiddelbart uden for byggelovens område. Eftersom disse oplysninger ikke kan tillægges vægt i afgørelsen, er de således ikke relevante for sagen og bør derfor som hovedregel ikke afkræves ansøger.

På baggrund af ovenstående er der ikke i dag i Frederiksberg Kommune praksis for obligatorisk høring af beboere internt i den ejendom, hvor der ansøges om altaner. Det vurderes naturligvis altid konkret i hver enkelt sag, om der er behov for yderligere oplysninger fra ansøger om bl.a. indblik- og dagslysforhold, der kan have betydning for sagens afgørelse, og hvem der skal partshøres, inden afgørelsen træffes. Det bemærkes, at kredsen af høringsberettigede kan være anderledes i sager, hvor der også skal træffes afgørelse om dispensation fra en lokalplan. Det gælder dog kun den afgørelse, der træffes i medfør af planloven, og dette ændrer ikke ved vurderingen inden for byggeloven.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler, at Frederiksberg Kommunes nuværende høringspraksis fastholdes, og at der således i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af, hvordan sagen skal oplyses inden for byggelovens rammer, herunder om der kan afkræves ansøger yderligere oplysninger. Hvis det undtagelsesvist vurderes, at der skal foretages høring af beboere internt i ejendommen, vurderes det, at der er tale om en myndighedsopgave som der ikke er hjemmel til at delegere til private, og det vil således ikke være muligt at den fuldmagtsbemyndigede rådgiver eller den enkelte forening selv afholder beboerhøring på forvaltningens foranledning.

Tidligere sagsfremstilling

I forlængelse af By- og Miljørådets redegørelse af 16. april 2018 for høringspraksis ved ansøgninger om altaner i eksisterende beboelsesejendomme, bad By- og Miljøudvalget om en undersøgelse af muligheden for at foretage høring af beboere i samme ejendom og dermed få divergerende holdninger belyst. By-, Kultur og Miljøområdet (det tidligere By- og Miljøområde) har nu undersøgt sagen og fremlægger her sin konklusion.

Altanprojekter er i byggesagssammenhænge en særlig størrelse, idet ønsket om altaner kan have vidt forskellig baggrund og motivation, selv mellem indbyrdes sammenlignelige sager. Frederiksberg Kommunes altanmanual "Din Nye Altan – fra idé til ibrugtagning" med tillæg er i den forbindelse et stærkt værktøj, der sammen med forvaltningens udbredte praksis for tidlig dialog med boligforeninger, udgør en velafprøvet metode til formidling af de fællesgavnige hensyn, som skal og bør tages i altansager.

En ansøgning om altaner i en eksisterende etageboligejendom er i udgangspunktet et privatretligt anliggende, som beslutes af den enkelte ejerkreds baseret på gældende foreningsvedtægter. Det ligger således uden for kommunens beføjelser at tage aktiv del i den bagvedliggende beslutningsproces, ligesom der ikke som udgangspunkt er dokumentationspligt for beslutningsgrundlaget. I henhold til bygningsreglementets administrative bestemmelser, skal en byggeansøgning signeres af ejeren, ligesom rådgiver skal fuldmagtsbemyndiges af ejer. Forvaltningens høringspraksis på området er baseret på Statsforvaltningens praksis om partsstatus efter forvaltningsloven i byggesager, hvor det generelt har udtalt, at byggeloven værner boligerejeres - men ikke lejere eller andelshaveres - interesser. For de enkelte ejerformer gælder derfor følgende:

- Andelsforening: Den enkelte andelshaver har ikke som udgangspunkt partsstatus i byggelovsspørgsmål.
- Udlejningsejendom: Den enkelte lejer har ikke som udgangspunkt partsstatus i byggelovsspørgsmål.

- Ejendom med ejerskab beskrevet ved ideel anpart: Den enkelte medejer har ikke som udgangspunkt selvstændig partsstatus i bygge Lovsspørgsmål.

Forvaltningen kan dog på baggrund af en konkret vurdering vælge at foretage høring af enkelte beboere, eksempelvis i tilfælde hvor en ansøgning vurderes at være mangelfuldt belyst. Dette betyder ikke, at de pågældende dermed får status af parter i sagen.

- I en ejerforening er sagen en lidt anden, idet hver ejerlejlighed er en selvstændig fast ejendom. Her foretages en konkret vurdering af, om enkelte ejere har en sådan direkte, væsentlig og individuel interesse, at de skal anses for at være parter i byggesagen. Forvaltningen har dog ikke fast praksis for at foretage høring af de øvrige ejere, men kan efter konkret vurdering vælge at foretage en høring, fx for at søge en byggesag fuldt oplyst.

Ejerformen har således betydning for vurderingen af, om enkelte beboere er parter i forvaltningslovens forstand. Udover dokumentation for fuldmagtmyndigelse og/eller ejers attest på byggeansøgning, har kommunen har ikke pligt til at undersøge, om beslutningen om ansøgning om altaner er gyldigt vedtaget på en generalforsamling. Dertil gælder til enhver tid, at kommunen må forvente, at ansøger indsender fyldestgørende og korrekte oplysninger til brug for sagens vurdering. Hvis ikke, må kommunen anmode ansøger om yderligere oplysninger, så sagen er tilstrækkeligt oplyst, inden afgørelsen træffes.

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg har besluttet, at forvaltningen i altansager uanset ejerforhold skal høre alle beboere og ejere, over hvis lejligheder der ønskes opført altaner, om dagslysforhold. De hørte beboere gøres i den forbindelse opmærksom på, at der ikke er tale om partshøringer. Disse høringer er således ikke lovpligtige. By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at denne praksis er vanskelig at administrere, idet der i så fald ikke vil blive foretaget en konkret vurdering af beboernes interesser i sagen, herunder deres eventuelle partsstatus efter forvaltningsloven.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

Forvaltningens nuværende praksis for høring i altansager hviler på reglerne om partshøring og naboorientering efter bygge-, plan- og forvaltningslovens bestemmelser, og den omfatter ikke en automatisk høring af beboere eller husstande i den samme ejendom, som der søges om altaner til. Forvaltningen baserer denne praksis på Statsforvaltningens afgørelser om partsstatus i byggesager, og anbefaler således ikke en udvidet, fast høringspraksis.

Ved ansøgninger om altaner for alle typer af ejerforhold kan det dog være hensigtsmæssigt at bede om kopi af referat fra den besluttende generalforsamling, der kan tjene som bidrag til fyldestgørende belystning af forhold, som er relevante for en sags vurdering. Dette vurderes at ligge inden for officialprincippet, altså forvaltningens pligt til at sikre en sags fulde belystning, før der træffes afgørelse. Et indblik i foreningens interne drøftelser om bygningsfysiske forhold kan således danne tidligt grundlag for vurderingen af, hvorvidt enkelte ejere, andelshavere eller lejere bør høres, inden der træffes afgørelse i sagen. Denne praksis vil fungere som en de facto præliminær, samlet høring af den enkelte forening. Som naturlig følge heraf, vil et sådant generalforsamlingsreferat vedlægges, såfremt en sag på et givent tidspunkt vurderes at skulle forelægges til udvalgets beslutning.

Forvaltningen anbefaler således, at der i forbindelse med ansøgning om altaner anmodes om kopi af generalforsamlingsreferat, samt at sådanne referater indgår i eventuelle sagsfremstillinger for By- og Miljøudvalget.

Tidligere sagsfremstilling

Praksis i By- og Miljøområdet

By- og Miljøområdet har en omfattende praksis for, at der i forbindelse med ansøgninger om byggetilladelser foretages høring af kommunens borgere. I en så tæt bebygget by som Frederiksberg vil ny- eller ombygning i særligt mange tilfælde påvirke oplevelsen af lokalområdet, samt den fysiske oplevelse af tilstødende boliger, erhvervslejemål m.v. Det vurderes i hver enkelt sag, hvorvidt en høring er relevant.

I altansager foretages ofte naboorientering efter planloven, idet store områder af Frederiksberg er omfattet af lokalplaner med bevaringsbestemmelser. Forud for en sådan orientering kan der i dialog med ansøger være foretaget større eller mindre justeringer af projektets æstetiske udformning i henhold til vurderingsgrundlaget i "Din Nye Altan - fra idé til ibrugtagning" med tillæg. Dette er for at sikre, at det projekt som sendes i naboorientering er af en karakter, som forvaltningen har i sinde at godkende såfremt der ikke fremkommer indsigelser af væsentlig karakter. Det vil sige nye oplysninger til sagen som i væsentlig grad ændrer projektets forudsætninger og deraf følgende vurdering.

Hvis en nabo i en anden bebyggelse til et påtænkt byggeprojekt vurderes at måtte blive direkte berørt, og hvor det antages at den pågældende nabo ikke er fuldt oplyst om projektets konsekvenser i forhold til eksempelvis bebyggelsesregulerende

bestemmelser i bygningsreglementet, foretages der partshøring efter forvaltningsloven. Høringsperioden er af minimum 2 ugers varighed.

Indblikforhold til anden bebyggelse på samme grund og nabogrunde er den hyppigste årsag til, at forvaltningen afholder partshøring i forbindelse med en altanansøgning. Der kan i sjældne tilfælde også være tale om mulige skyggegener og dagslysforringelser for omgivende naboer i anden bebyggelse. Der vil forud for en partshøring, og i dialog med ansøger, være foretaget en justering af projektets omfang, såfremt den oprindelige ansøgning vurderes at medføre væsentlige nabogener. Her skelnes mellem gener af væsentlig grad, og ændringer af fysiske forhold, som ikke kan undgås ved opsætning af altaner i tæt bymæssig sammenhæng, og dermed er forventelige. Derpå partshøres de berørte naboer, som vurderes at måtte have en væsentlig, individuel interesse i disse forhold. Karakteren af eventuelle indsigelser vurderes, før der træffes afgørelse. Vurderingen af eventuelle indsigelser kan medføre, at projektet må justeres yderligere med fornyet partshøring til følge.

Naboorientering og partshøring afholdes sideløbende, såfremt begge vurderes relevant. I begge tilfælde forudsætter en administrativ afgørelse, at der ikke fremkommer indsigelser af væsentlig karakter, eller at hensynet til sådanne indsigelser er blevet indarbejdet i projektet. Såfremt ansøger i disse tilfælde ikke er enig i forvaltningens indsigelsesvurdering og ønsker at fastholde projektets udformning, vil ansøgningen blive forelagt By- og Miljøudvalget.

Høring af omgivende naboer er således meget ofte en del af sagsbehandlingen af altansager. Forvaltningen har derimod ikke praksis for at høre de enkelte husstande i den pågældende ejendom, hvor altaner søges opsat. Forvaltningen vurderer generelt, at disse husstande er vidende om, at sagen verserer og dermed har haft mulighed for at varetage deres individuelle interesser forud for udarbejdelsen af det konkrete projekt. Forvaltningen bygger endvidere praksis på, at ansøgning om byggetilladelse i henhold til bygge-loven skal signeres af ejendommens ejer eller vedlægges en fuldmagt fra denne til bemyndigelse af rådgiver. Ejerforholdet kan i denne forbindelse være beskrevet som enten andelsforening, ejerforening eller udlejningsejendom. Dermed er en boligforenings, eller den fuldmagt bemyndigede rådgivers ansøgning, udtryk for ejers samlede ønske og det antages således som udgangspunkt, at alle berørte beboere i den pågældende ejendom er fuldt oplyst om projektet og dets følger for den enkelte. Dog foretages altid en konkret vurdering af, hvilke oplysninger som eventuelt savnes og hvem, der eventuelt skal høres.

Regelgrundlag

By- og Miljøområdet har i henhold til officialprincippet ansvaret for at oplyse en sag tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Det betyder, at der skal tilvejebringes det retsgrundlag og de faktiske oplysninger, som er nødvendige for at træffe en materielt lovlige og rigtig afgørelse. Officialprincippet hører til de såkaldte garantiforskrifter. Det vil sige at den er med til at garantere, at en afgørelse er lovlige og korrekt. Hvis en sag er utilstrækkeligt oplyst, kan det betyde, at afgørelsen må tilsidesættes som ugyldig. Det kan også betyde, at sagen må genoptages, så de manglende undersøgelser kan blive foretaget. Som en del af sagsbehandlingen kan der foretages høringer, i form af naboorientering eller partshøring. I byggesager vedrørende altaner vil det være relevant at undersøge bygge-loven, planloven, forvaltningsloven og god forvaltningsskik for at fastslå, hvem der kan høres.

Naboorientering

Såfremt et ansøgt byggeri kræver dispensation fra en lokalplan, herunder lokalplan med bevaringsbestemmelser skal der foretages naboorientering i henhold til planloven. Orienteringen skal sendes til:

1. ejere og brugere i det område, der er omfattet af planen,
 2. naboerne til den omhandlede ejendom og andre, som efter Kommunalbestyrelsens vurdering har interesse i sagen, herunder det lokale kulturmiljøråd, og
 3. de foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger og organisationer som over for kommunalbestyrelsen har fremsat skriftlig anmodning om at blive orienteret om ansøgninger
- Dispensationen kan først meddeles, når der er forløbet mindst 2 uger.

En tilsvarende naboorientering skal foretages, såfremt der ansøges om dispensation fra bestemmelser i bygge-loven og de i medfør af loven fastsatte bestemmelser. Dette gælder dog ikke, hvis kommunen skønner, at dispensationen er uden større betydning for de pågældende naboer.

Partshøring

Der er pligt til at høre parter. For at være part kræver det, at man er individuelt og væsentligt berørt. Partshøring i byggesager har til formål at sikre, at parter kan varetage deres interesser i sagen. Derudover er partshøring en vigtig del af kommunens pligt til at sørge for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse i sagen. Beboere vil af og til have en viden, som kommunen ikke har, om navnlig de faktiske forhold i ejendommen og det allerede eksisterende byggeri. Partshøringen kan derfor sikre, at kommunen har det bedst mulige grundlag for at træffe en korrekt afgørelse. Partshøring er også en garantiforskrift.

Statsforvaltningen har i 2017 i en konkret afgørelse til Frederiksberg Kommune anført, at andelshavere og lejere ikke kan være parter i byggesager. Dette skyldes, at disse alene har en brugsret til en andel/lejlighed og ikke ejerskab. Parten vil i disse tilfælde være andelsboligforeningen eller udlejer. Som følge heraf, vil det formentlig alene være beboere i ejerlejligheder, som eventuelt kan være parter, under forudsætning af, at disse er individuelt og væsentligt berørt. Der skal foretages en konkret vurdering i de enkelte byggesager for at fastslå, hvem der er parter i sagen.

Som ovenfor nævnt er det By- og Miljørådets pligt at træffe en korrekt og lovlige afgørelse på et oplyst grundlag. Såfremt det skønnes, at beboere i de enkelt lejligheder i samme ejendom har informationer, der vil kunne bidrage hertil, kan der foretages en partshøring i overensstemmelse med god forvaltningsskik. Denne vil ikke give beboerne partstatus og de hertil knyttede rettigheder, hvilket der skal oplyses om ved høringen.

Praksis i Københavns Kommune

Københavns Kommune foretager altid en konkret vurdering af, hvem der kan betragtes som parter i en sag. Det gør de også i altansager. Det er politisk besluttet, at man i altansager skal høre alle beboere og ejere, over hvis lejligheder der ønskes opført altaner, om dagslysf forhold. Dette skal ikke betragtes som partshøring, da der ikke er tale om lovpligtige høringer, hvilket fremgår klart af høringsbrevene. Høringerne har til formål at afdække eventuelle uafklarede forhold, som ikke er afdækkede i forbindelse med en konkret ansøgning.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljørådet vurderer, at der er mulighed for at foretage høring af beboere i samme ejendom i forbindelse med ansøgninger om nye altaner på eksisterende etageboligejendomme, såfremt dette i den konkrete sag vurderes at kunne bidrage til oplysningsgrundlaget. Forvaltningen anbefaler, at den nuværende praksis for særskilt vurdering af høringens relevans videreføres i sin nuværende form, som værktøj i den dialogbaserede sagsbehandling af altansager.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k.
PBM/GH

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 9. april 2018, pkt. 110:

By- og Miljøudvalget udsatte efter drøftelse sagen.

Indstilling 9. april 2018, pkt. 110:

By- og Miljørådet indstiller
at nærværende redegørelse tages til efterretning.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 16. april 2018, pkt. 121:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet udvalget anmodede om at få belyst muligheden for, at ansøger redegør for eventuelle divergerende holdninger i de pågældende boligforeninger.

Indstilling 16. april 2018, pkt. 121:

By- og Miljørådet indstiller
at nærværende redegørelse tages til efterretning.

Indstilling 14. januar 2019, pkt. 17:

By- og Miljørådet indstiller
at nærværende redegørelse tages til efterretning.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 14. januar 2019, pkt. 17:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet de anmodede om en skabelon for høringsbrev til brug for ansøgers interne høring.

Punkt 15: Startredegørelse for boliger ved Fuglebakkevej

01.02.05-P16-7-19

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om der på baggrund af denne startredegørelse skal udarbejdes en ny lokalplan med tilhørende kommuneplantillæg, der muliggør realisering af to boligprojekter på henholdsvis Fuglebakkevej 88 og 94.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank og Merete Winther Hildebrandt) vedtog,

1. at der på baggrund af startredegørelse udarbejdes lokalplan for to boligprojekter,
2. at der udarbejdes tilhørende kommuneplantillæg.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen og Gunvor Wibroe) stemte imod.

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde) undlod at stemme.

Thyge Enevoldsen anmodede om, at sagen behandles i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der på baggrund af startredegørelse udarbejdes lokalplan for to boligprojekter,
2. at der udarbejdes tilhørende kommuneplantillæg.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. november 2019 sagen, idet der anmodedes om en belysning af boligtyperne.

By-, Kultur- og Miljøområdet har udarbejdet et notat om boligtyperne i projektet.

Tidligere sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget et forslag om at udvikle ejendommene Fuglebakkevej 88 og 94 med henblik på at etablere henholdsvis almene og private studieboliger på Fuglebakkevej 94 samt private familieejerboliger på Fuglebakkevej 88. Projektet er i god tråd med Frederiksbergstrategiens fokus på den socialt bæredygtige by med blandede boligtyper og ejerformer. Derudover bygger projekter videre på initiativerne fra den nyligt afsluttede områdefornyelse for Nordre Fasanvej Kvarteret, hvor der blev etableret en offentlig byhave for lokalområdet og lagt anslag til en stiforbindelse tværs igennem området.

Projektområdet

Projektområdet ligger syd for Bispeengbuen og omfatter Fuglebakkevej 94, Fuglebakkevej 88, en mindre del af Byhaven samt afslutningen af Fuglebakkevej. Det ligger 250 m øst for Fuglebakken Station og nær de overordnede trafikveje Borups Allé og Nordre Fasanvej. Det har et samlet areal på ca. 5.230 m².

Området består af blandede bebyggelser på store uudnyttede arealer, der er vokset frem af forskellige tidsaldre fra industriproduktion mod Bispeengbuen til karréstrukturer med butiks- og boliggader mod Borups Allé. Bystrukturen fremstår fragmenteret, og hele området bærer præg af at være en bagside med tidligere industribebyggelser, store asfaltflader og dårlige sammenhænge på tværs af matrikler. For enden af Fuglebakkevej ligger den kommunalt ejede Byhave, der blev færdigetableret i 2017. Haven er udviklet i samarbejde med lokale aktører og som et initiativ i områdefornyelsen for Nordre Fasanvej-kvarteret. Den drives i dag af en haveforening i samarbejde med Frederiksberg Kommune og fungerer som grønt åndehul for beboere og med et naturværksted for skole og lokale institutioner.

Dele af området har i perioder været præget af utryghed og overnattende gæster. En tryghedsgruppe bestående af Vej, Park og Miljø, Skolen på Duevej, Byhaveforeningen, SSP og beboerrepræsentanter følger områdets udvikling.

xt-decoration: underline;">Projektforslag for Fuglebakkevej 94

Ejendommen Fuglebakkevej 94 har et areal på 1.888 m² og huser i dag Nørrebro Bazar. Bazaren består af 2 bygninger, begge i 1 etage, opført i 1989 og med et etageareal på henholdsvis 382 m² og 67 m². Bygherre ønsker at nedrive de

eksisterende bygninger og opføre ca. 123 studieboliger med et samlet etageareal på ca. 6.180 m², hvor 2.340 m² planlægges som almene studieboliger og 3.840 m² som private studieboliger.

Hovedgreb, arkitektur og funktioner

Bygningskroppen formes af en kurvet bevægelse, der som en forlængelse af studieboligerne på Nordre Fasanvej 207 svinger syd om indfaldsvejen til genbrugsstationen og terrasseres fra 8 etager mod øst til 5 etager mod vest/Byhaven. Den nye bygning indpasser sig i den eksisterende by med varierende etagehøjde og med en facade mod Fuglebakkevej, der samler omkringliggende bebyggelse og definerer et byrum. Facadens primære materiale er tegl eller natursten i en lys farve kombineret med store partier i træ på enten facade eller gangarealers lofter.

I forbindelse med bygningens placering er bygherre i dialog med Frederiksberg Kommune om at købe en mindre del af kommunens areal bag Fuglebakkevej 94, mod S-banen og indfaldsvejen til genbrugsstationen samt en snip af arealet ved pumpestationen udlagt til Byhaven. Ved at placere bygningskroppen nær vejen vil der kunne opnås gode og store opholdsarealer mod syd og mulighed for et samlet grønt forløb som en forlængelse af Byhaven syd for studieboligerne.

Mod Fuglebakkevej/syd vil bygningen fremstå som en levende, grøn facade, hvor studielivet opleves på opholdsarealerne og ved indgange til boligerne. Facaden mod nord vil være mere lukket med soveværelser inde bag og cykelparkering på terræn. I stueetagen placeres de mest aktive funktioner ud mod Byhaven og det grønne opholdsareal mod syd. Her er der mulighed for fællesaktiviteter og beboerlokaler. Dertil planlægges naturværkstedet flyttet til stueetagen og 1. sal (ca. 150 m²).

Der er tinglyst servitut af 1989 om merbetaling til Frederiksberg Kommune ved udnyttelse af byggeret over 450 etagemeter på Fuglebakkevej 94. Der forelægges særskilt sag for kommunalbestyrelsen om servituten, salg og naturværkstedet i foråret 2020, hvor vilkår og markedsprisen forventeligt er klarlagt.

Opholdsarealer og træer

Studieboligerne rummer opholdsarealer på ca. 1.855 m² svarende til 30 % af etagearealet. Opholdsarealerne er fordelt på altaner, tagterrasser samt opholdsarealer på terræn. De eksisterende platantræer mod Bispeengbuen vil efter al sandsynlighed ikke kunne bevares med et byggefelt placeret tilbagetrukket på grunden. Der vil blive stillet krav om nye træer syd for bygningen.

xt-decoration: underline;">Projektforslag for Fuglebakkevej 88

Ejendommen Fuglebakkevej 88 har et areal på 1.340 m² og huser i dag en erhvervsvirksomhed. Bygningen i 3 etager er opført i 1909 og med et etageareal på 1.151 m². Bygherre ønsker at nedrive den eksisterende bygning og opføre ca. 34 private familieboliger med et samlet etageareal på ca. 3.177 m².

Hovedgreb, arkitektur og funktioner

Familieboligerne formes som karrébebyggelse i 6 etager, der hæfter sig på den eksisterende gavl mod Fuglebakkevej. Bygningskroppen placeres tilbage på grunden og langs matrikelskel, så der bliver mulighed for at skabe et større samlet gårdrum med nabobebyggelsen mod syd. Karrébygningen opdeles rytmisk i mindre 'byhuse', og facaderne bearbejdes med afsæt i omgivelserne, så proportioner, detaljering og enkelthed får huset til at indpasse sig i den eksisterende by, men samtidig også tilføjer sin egen og mere moderne udgave af de samme arkitektoniske træk. Facadens primære materiale er tegl i en varm brun nuance.

Opholdsarealer og træer

Behovet for opholdsarealer er baseret på en konkret vurdering, da den nye bygning er et infill-projekt, der kobler sig på en eksisterende gavl og afslutter et eksisterende karréforløb. Familieboligerne rummer opholdsarealer på ca. 953 m² svarerende til 30 % af etagearealet. Opholdsarealerne er fordelt på gårdrum, altaner, tagterrasser samt forhaver. De eksisterende ahorntræer langs matrikelskel bevares.

Sammenhænge og forbindelser

Projektområdet er i dag koblet dårligt op på de omkringliggende områder, og Fuglebakkevej fremstår uafsluttet. Intentionen med boligprojekterne er, at medvirke til at skabe bedre sammenhæng i området og afslutte Fuglebakkevej med et grønt byrum og en levende, grøn bygningsfacade. En ny stiforbindelse, Grøndalsruten, vil på sigt løbe på tværs af Fuglebakkevej og forbinde de tidligere å-løb Grøndalsåen og Ladegårdsåen langs kommunegrænsen. Det første udlæg til sti indgår i nærværende projekt.

Trafik og parkering

Den nordlige del af området er stationsnært kerneområde, mens den sydlige del er stationsnært område. Det forventes at en del beboere vil benytte sig af cykel eller offentlig transport. Grundet Bispeengens historie som lavtliggende vådt

engområde, vil det være vanskeligt at etablere parkeringskælder under Fuglebakkevej 94, og bymæssigt ønskes afslutningen af Fuglebakkevej friholdt for biler. Al bilparkering foreslås derfor at ske samlet i parkeringskælder under Fuglebakkevej 88 med adgang fra Fuglebakkevej. Parkeringskælderens suppleres med enkelte pladser på terræn for begge ejendomme i forbindelse med de primære indgange til besøgende og kortere ophold.

Bispeengbuen

Der pågår i øjeblikket undersøgelser af en tunnelløsning af Bispeengbuen umiddelbart nord for projektområdet. Nærværende projekt tager højde for en situation med og uden tunnel. Uanset hvilken løsning der vælges for Bispeengbuen vil S-togsbane og tunnelrør fortsat udgøre en afgrænsning mod nordvest. Føres Bispeengbuen i tunnel, skitserer projektet en fremtidig grøn nord-syd gående forbindelse mellem eksisterende studieboliger på Nordre Fasanvej 207 og fremtidige studieboliger på Fuglebakkevej 94. Føres Bispeengbuen ikke i tunnel vil den nye bygning fungere som støjskærm for arealer mod syd.

Udarbejdelse af plangrundlag

Fuglebakkevej 94 er omfattet af rammeområde 4.C.3 Nordre Fasanvej/Hillerødgade, der er udlagt til byudviklingsområde med blandede byfunktioner, en bebyggelsesprocent på maksimalt 180 % og et maksimalt etageantal på 6-8 etager. Fuglebakkevej 88 er omfattet af rammeområde 4.B.1 Borups Allé, der er udlagt til etageboliger, en bebyggelsesprocent på maksimalt 110 % og et maksimalt etageantal på 6 etager. Nærværende projekt forudsætter, at der udarbejdes kommuneplantillæg for så vidt angår bebyggelsesprocenten på begge ejendomme. Projektet på Fuglebakkevej 94 har en bebyggelsesprocent på 215 % og projektet på Fuglebakkevej 88 en bebyggelsesprocent på 240 %.

Der er ikke lokalplan for ejendommene i dag, men det vurderes, at projekterne er lokalplanpligtige. Der udarbejdes derfor ny lokalplan, der omfatter begge boligprojekter. Lokalplanen vil stille krav om 25 % almene boliger af den samlede boligmasse inden for lokalplanområdet.

Politisk behandling

Lokalplanen er principiel, da der skal udarbejdes kommuneplantillæg. Behandlingen af sagen vil således ske i både By- og Miljøudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen.

Bæredygtighed, klima og miljø

I projektet skal der arbejdes med løsninger, der sikrer et miljømæssigt bæredygtigt byområde. En hydraulisk helhedsplan for et større område omkring Fuglebakkevej 88 og 94 er under udarbejdelse. Da området er meget udsat for oversvømmelser ved skybrud er det vigtigt, at boligprojekterne tager højde for dette. I indretningen af grunden skal der arbejdes med, hvordan projektområdets afvanding bedst muligt sammentænkes med kommunens skybruds- og spildevandsplanlægning. Hvad angår støj- og luftforurening er særligt den nordlige del af lokalplanområdet påvirket. Udformningen af projektet skal tage hensyn til dette.

Nabodialog og inddragelse

Forud for startredegørelsen har bygherre været i dialog med Ejerforeningen 15 k af Frederiksberg om mulighederne for at skabe et fælles gårdrum afgrænset af den eksisterende boligetageejendom Borups Allé 136-140 og Fuglebakkevej 86 og den nye boligetageejendom Fuglebakkevej 88. I koblingen til den eksisterende gavl skal der findes en løsning, der tager hensyn til to lejlighedsvinduer øverst i gavlen.

Frederiksberg Kommune har været i dialog med formanden for Byhaveforeningen om en mulig udvikling af ejendommen Fuglebakkevej 94. Byhaven skal bevares, men et boligprojekt som skitseret i nærværende redegørelse indebærer, at det kommunalt ejede areal mod nordøst/indfaldsvejen inddrages til byudvikling med bl.a. cykelparkeringspladser til studieboligerne. Arealet er nordvendt og bruges til hundelufterområde i dag. Tanken er, at Byhaven får brugsret til et tilsvarende areal syd for ungdomsboligerne. Byhavens medlemmer vil blive inddraget i lokalplanarbejdet i forhold til indretning og eventuelle ændringer af haven.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at etableringen af to nye boligprojekter kan blive starten på en omdannelse af hele området syd for Bispeengbuen. En omdannelse der samler området, tilfører bykvalitet og medvirker til at skabe et nyt levende bymiljø. De flere studerende og etablerede familier vil gøre brug af nærmiljøets udearealer, og en ny stiforbindelse igennem området vil medvirke til at skabe mere åbenhed og trykthed. Byhaven er et stort aktiv for området, som skal bevares, og boligprojekterne skal bygge videre på de kvaliteter og muligheder for ophold og samvær, der allerede er skabt i området. Med en realisering af projekterne vurderes det samlet, at det som i dag fremstår som et lidt slidt og ufærdigt område kan blive en integreret del af Frederiksberg og en destination i sig selv.

Økonomi

Kommunen ejer et areal inden for lokalplanområdet. Der pågår i øjeblikket forhandling om salg af del af matr.nr. 233a samt afklaring af servitut med hjemfaldsret tinglyst på matr.nr. 233c. Flyttes naturværkstedet til stueetagen og 1. sal (ca.

150 m²) som foreslået i sagen, vil det medføre en udgift til drift og vedligeholdelse af de flere etagemeter. Derudover vil et krav om almene boliger udløse grundkapitaltilskud fra Frederiksberg Kommune. De økonomiske forhold vil blive fremlagt senere i særskilt sag.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget

JD/AV

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. november 2019, pkt. 390:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet der anmodedes om en belysning af boligtyperne.

Indstilling 25. november 2019, pkt. 390:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der på baggrund af startredegørelse udarbejdes lokalplan for to boligprojekter,
2. at der udarbejdes tilhørende kommuneplantillæg.

Bilag

BILAG 01 _ Startredegørelse

BILAG 03 _ Boligdiagrammer

BILAG 04 _ Erklæring

BILAG 02 _ Boligtyper

Punkt 16: Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering af kunstgræsbaner på Frederiksberg

04.00.00-A00-1-18

Resume

I forbindelse med behandling af punkt 301. Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering af kunstgræsbaner på Frederiksberg har By- og Miljøudvalget den 16. september 2019 bedt om en opfølgende sag til belysning af en række specifikke forhold af myndigheds- og driftsmæssig karakter. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et notat, der redegør for banernes miljøtilladelser. Endvidere redegøres for forsøg med anvendelse af alternativt tømiddel på baner med nedsivningsrisiko. Erfaringer omkring spredning af granulat beskrives og redegørelsen afsluttes med Det Europæiske Kemikalieagenturs konklusion om, at der ikke forventes at være sundhedsmæssig risiko ved anvendelsen af kunstgræsbaner.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog notatet ”Redegørelse vedrørende miljøtilladelser og drift af kunstgræsbaner” til efterretning.

Thyge Enevoldsen bad om at få sagen behandlet i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

By, Kultur og Miljøområdet indstiller, at notatet "Redegørelse vedrørende miljøtilladelser og drift af kunstgræsbaner" tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. november 2019 sagen.

Tidligere sagsfremstilling:

På By- og Miljøudvalgets møde den 16. september 2019 blev forvaltningen i forbindelse med behandlingen af "Miljømæssige forhold i bred forstand i forbindelse med etablering og drift af kunstgræsbaner" bedt om at belyse en række forhold af myndigheds- og driftsmæssig karakter vedrørende kunstgræsbanerne på Frederiksberg.

Til belysning af sagen har forvaltningen udarbejdet vedlagte notat; ”Redegørelse vedrørende miljøtilladelser og drift af kunstgræsbaner”.

Notatet redegør for kunstgræsbanernes tilslutningstilladelser til kloak efter Miljøbeskyttelsesloven § 28, herunder begrundelse for ændringer af vilkår, analyseresultater af drænvandsprøver i perioden 2017-2019, forsøg med anvendelse af alternativt tømiddel på baner med nedsivningsrisiko, mulige spredningsveje for granulat samt Det Europæiske Kemikalieagenturs vurdering af sundhedsmæssige aspekter ved kunstgræsbaner, som konkluderer, at der generelt ikke forventes at være sundhedsmæssige problemer ved brug af kunstgræsbaner. Notatet er bilagt en oversigt over tilladelser og vilkår for kunstgræsbanerne samt en oversigt over analyseresultater for parametre med grænseværdier af drænvandprøver udtaget på hhv. Jens Jessens Vej og Nandrupvej Idrætsanlæg i perioden 2017 - 2019.

Tidligere sagsfremstilling

Den tidligere sagsfremstilling er vedlagt som bilag.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, k.
CS/JJ

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. november 2019, pkt. 376:

By- og Miljøuddvalget udsatte sagen.

Indstilling 25. november 2019, pkt. 376:

By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,
at notatet "Redegørelse vedrørende miljøtilladelser og drift af kunstgræsbaner" tages til efterretning.

Bilag

Dagsordenspunkt Miljømæssige forhold.BMU 2018-21

Oversigt tilladelser og vilkår, kunstgræsbaner, Bilag 1

Redegørelse vedrørende miljøtilladelser og drift af kunstgræsbaner

Punkt 17: Nyt lokalplanforslag - bevarende lokalplan 193 for Fuglebakkebebyggelsen

01.02.00-P16-1-19

Resume

By- og Miljøudvalget besluttede den 6. maj 2019, at Lokalplan 193 for Fuglebakkebebyggelsen med tilhørende forslag til Kommuneplantillæg 5, skulle i supplerende høring med de ændringer, der fremgik af sagsfremstillingen. Der er endvidere faldet dom vedrørende vejadgang, som har ført til ændringer idet bestemmelserne om vejdadgange ikke længere er en del af lokalplanen. Derfor forelægges sagen for By- og Miljøudvalget påny.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at forslag til bevarende lokalplan 193 og kommuneplantillæg nr. 5 sendes i supplerende høring i en periode på 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus, da der er afholdt åbent hus i forbindelse med tidligere offentlig høring,
3. at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse eller Miljørapport.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til bevarende lokalplan 193 og kommuneplantillæg nr. 5 sendes i supplerende høring i en periode på 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus, da der er afholdt åbent hus i forbindelse med tidligere offentlig høring,
3. at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse eller Miljørapport.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. november 2019 sagen efter drøftelse.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 28. oktober 2019 sagen, idet der ønskedes en besigtigelse. Udvalget anmodede om en særskilt sag om de juridiske muligheder for at regulere vejadgang. Besigtigelsen blev afholdt den 25. november 2019.

Tidligere sagsfremstilling

Idet der siden forelæggelsen den 6. maj er faldet dom i en sag vedrørende vejadgang, der har betydning for lokalplanforslaget forelægges sagen hermed på ny til udvalgets stillingtagen til en ny supplerende høring på 4 uger.

På baggrund af en lang række henvendelser om vejadgang gennem porten og gennem matriklen på ejendommen Godthåbsvej 132, hvor ejer i flere omgange har afspærret porten, har Frederiksberg Kommune bl.a. givet ejeren et påbud om at fjerne et affaldsskur, der begrænser adgangen til en naboejendoms garage. Da påbuddet ikke blev efterkommet blev sagen overgivet til politiet, og der blev i maj 2019 afsagt dom i den efterfølgende straffesag. Ejeren blev frifundet, fordi dommeren bl.a. ikke fandt, at deklARATIONEN kunne fortolkes således, at den nødvendigvis gav ret til kørende færdsel på ejendommen frem til den pågældende garage. Dommen gav derfor anledning til uklarhed om, i hvilket omfang deklARATIONENS bestemmelser om vejadgang kunne håndhæves, hvorfor forvaltningen bad advokatfirmaet DLA Piper om en vurdering af kommunens handlemuligheder på baggrund af dommen.

Det fremgår bl.a. af advokatnotatet, at det ikke er muligt for Frederiksberg Kommune fortsat at håndhæve vejadgangen gennem planlovens §43. Hvis kommunen fortsat ønsker at fastholde den hidtidige praksis, skal dette i stedet ske privatretligt som påtaleberettiget på deklARATIONEN. Ved lokalplaner for ny bebyggelse skal vejadgang fastsættes deri. I denne lokalplan, som er bevarende og ikke giver rammer for ny bebyggelse, kan planloven ikke bruges til at håndhæve vejadgange, ej heller kan deklARATIONENS bestemmelse om fri og uhindret færdsel håndhæves med planlovens §43, hvorfor det er skrevet ud af lokalplanen. Der er derfor i det nye forslag ikke optaget bestemmelser om trafikale forhold, herunder vejadgang og parkering (undtaget dog parkeringskrav ved ændret anvendelse i bebyggelsen ud mod Godthåbsvej). Der vil på mødet blive orienteret om den aktuelle situation ved Godthåbsvej 132 og overvejelserne om den videre juridiske proces.

Forvaltningen vurderer, at det samlede antal ændringer af planen har et omfang, der berettiger en supplerende høringsperiode på 4 uger.

Ændringerne af lokalplanforslaget omhandler kvistaltaner på alle bagsider af række- og dobbelthuse, forbud mod altaner på etagehuse i 3½ etages ejendomme, en maksimum højde på træer på 3 meter, forbud mod portlåger i de to port-

ejendomme på Godthåbsvej 132 og Godthåbsvej 86, samt at forhold vedrørende adgangsforhold ikke beskrives i den bevarende lokalplan.

By- og Miljøudvalget vedtog den 6. maj 2019:

at sende bevarende Lokalplan 193 med tilhørende Kommuneplantillæg 5 for Fuglebakkebebyggelsen i supplerende høring med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen, samt at der gives mulig for kvistaltaner, at mulighed for portlåger udgår, og der ikke må plantes træer, der i fuld udvokset tilstand overskrider en højde på 3 meter i de østvestvendte rækkehus haver.

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Fasael Rehman, Flemming Brank og Thyge Enevoldsen) vedtog, at der ikke kan etableres altaner på etageejendommene mod Godthåbsvej.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) stemte for.

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. marts 2019 sagen efter drøftelse.

Der er modtaget en række henvendelser, hvoraf de fleste omhandler portlåger i anledning af problematik ved ejendommen Godthåbsvej 132, hvor ejer i flere omgange har afspærret porten. Henvendelserne går på, at der ikke ønskes mulighed for portlåger samt altaner på etageejendommene, at der ønskes mulighed for kvistaltaner på række- og dobbelthuse og begrænsninger på træhøjder. Emnerne er resumeret og kommenteret i vedhæftede bilag 4. Bemærkningerne om kvistaltaner på række- og dobbelthuse, altaner på etagehuse samt træhøjder er sammenfaldende med indkomne høringssvar. Med hensyn til portlåger vurderes det, at disse ud fra lokalplanens bevaringsformål kan etableres ud fra det oprindelige tegningsmateriale, men at det må bemærkes at eventuelle portlåger ikke kan lukkes/låses af hensyn til deklarationens bestemmelse om at der skal være fri og uhindret passage. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i forhold til de ændringsforslag til endelig lokalplan, der fremgår af sagsfremstillingen.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 27. august 2018 at offentliggøre forslag til Lokalplan 193 med tilhørende Kommuneplantillæg 5 i en periode på 8 uger, at afholde åbent hus, og ikke at udarbejde miljøvurdering. By- og Miljøudvalget besluttede, at alternativet vedr. kviste skulle indgå i høringmaterialet.

Baggrunden for lokalplanforslaget er et ønske fra ejerlaugene i området om en bevarende lokalplan, der bedre end de oprindelige deklarationer med 'facadecensur-bestemmelser' sikrer den bevaringsværdige bebyggelse, der er udpeget i kommuneplanen. Udarbejdelsen er i tråd med kommuneplanens retningslinje om, at der skal udarbejdes bevarende lokalplaner for boligområder i den vestlige del af kommunen, som erstatning for Byplanvedtægt 27 og dermed jf. kommuneplanens rammebestemmelser give mulighed for udnyttelse af tagetager i række- og dobbelthusene.

Lokalplanen har til formål at sikre,

- at Fuglebakkebebyggelsen, der er udpeget som kulturmiljø, bevares som et homogent og attraktivt kvarter med markante fællestræk i materialer og form
- at sikre bevaring af områdets bevaringsværdige bygninger og give rammer for tilføjelse af nye elementer i overensstemmelse med den oprindelige byggeskik
- at understøtte bydelsstrøget 'Godthåbsvej Vest' ved udlæg af detailhandelskvadratmetre og give mulighed for erhverv i stueetagen mod Godthåbsvej, der understøtter gademiljøet, samt at fastholde det øvrige lokalplanområde til boligformål
- at sikre en tidssvarende bebyggelse ved at give mulighed for udnyttelse af tagetagen i række- og dobbelthusene til boligformål i sammenhæng med eksisterende boliger og give mulighed for støjforanstaltninger og klimatilpasning i respekt for det bevaringsværdige miljø,
- at fastholde områdets grønne karakter ved bevaring af haver omkranset af karakteristiske hegn, og bevaring af udpegede bevaringsværdige træer og fastholdelse af offentligt grønt rekreativt anlæg ved Egernevej

Kommuneplantillægget udskiller et nyt rammeområde 4.B.14 fra rammeområde 4.B.5 til bebyggelsen ud mod Godthåbsvej og lægger de to dobbelthusbebyggelser ind under rammeområde 4.A.4 for rækkehusene og øger bebyggelsesprocenten til henholdsvis 160 og 115, så den bevaringsværdige bebyggelse kan rummes her indenfor. Kommunetillæggets øgede bebyggelsesprocenter svarer til de faktiske bebyggelsesprocenter og sikrer mulighed for genopførelse f.eks. ved brand.

Høring

Planforslagene har været i offentlig høring i perioden fra den 5. september til den 31. oktober 2018. Der blev afholdt åbent hus om planforslagene den 11. oktober 2018 i 'Pyramiden' på Skolen på Duevej. Ca. 80 borgere mødte op. Temaerne ved de tre temaborde til åbenthusarrangementet var tema 1: Formål og anvendelse, tema 2: Byggeriet og bevaring og tema 3: Vej, parkering og beplantning. Der var en god stemning på mødet, hvor mange var positive overfor bestemmelserne i

lokalplanforslaget for området, men også nogle der fandt dem for snævre og nogen der fandt dem for løse. Spørgsmål og kommentarer ved arrangementet afspejles i de indkomne høringsvar.

By-, Kultur- og Miljøområdet har i høringsperioden modtaget 31 høringsvar. Høringsvarene kommer primært fra ejere, beboere og foreninger indenfor området.

- Der er en del høringsvar vedrørende kvistaltaner på række- og dobbelthuse. Ejerlaugene, som alle ejerne i række- og dobbelthusene er repræsenteret af, og en række andre høringsvarere foreslår, at der gives mulighed for kvistaltaner. Bevaringsforeningen og en række andre høringsvarere foreslår, at fastholde at der ikke kan etableres kvistaltaner. Et tilknyttet emne er omfang og placering af tagvinduer.
- En række høringsvar, herunder via en underskriftsindsamling, er imod muligheden for altaner på nordsiden af de 4 etageejendomme i 3½ etager ved Godthåbsvej, mens andre foreslår at fastholde eller udvide muligheden.
- Et andet gennemgåede tema er beplantningshøjder og udpegning af bevaringsværdige træer.
- Derudover er der kritik af processen, hvor der til et dialogmøde i januar 2018 var flere kvistmodeller i spil, mens det lokalplanforslag der har været i høring ikke gav mulighed for kviste.
- Der er flere høringsvar om portenes og bagvejenes status og brug.
- Herudover er der en række emner om anvendelse, affald, bygningsdetaljer, mindre anlæg mv. og forslag til ændringer i kommuneplantillæggets etageantal, bilag, tekst og fotos.

- Forvaltningen anbefaler, at det lokalplanforslag, der har været i høring, der ikke giver mulighed for kviste/kvistaltaner på række- og dobbelthusene, vedtages, da det bedst fastholder Fuglebakkebebyggelsens særlige kvaliteter, med de karakteristiske sammenhængende tagflader på række- og dobbelthusene. Det anbefales derfor, at fastholde muligheden for tagvinduer i et højere format end hidtil brugt og med en placering længere nede på tagfladen, så de kan anvendes som redningsvinduer. Det giver mulighed for udnyttelse af tagetager til boligformål. Samtidigt anbefales det at fastholde, at tagetager, der ikke anvendes til boliger kun kan isættes mindre 'bevaringsvinduer'.

- Det vurderes, at alternativet vedrørende kviste, der indgik i høringsmaterialet, også vil være indenfor lokalplanens formålsbestemmelse om at fastholde og bevare Fuglebakkebebyggelsens særlige kvaliteter. Det alternative forslag friholder tagfladerne mod de omgivende veje; Egernvej, Vagtelvej, Solsortvej, Fuglebakkevej og Duevej for kviste/kvistaltaner, men giver mulighed for én type altankvist mod bagveje/bagsider. Det vil fastholde de karakteristiske sammenhængende tagflader mod vejene, men ikke mod bagvejene. Det vil på sigt kunne give et ensartet udtryk for kvistaltaner mod bagvejene, samt give høj bokvalitet i boligernes tagetage med god udnyttelse af kvadratmeterne og med gode dagslysforhold. Hvis det besluttes, at give mulighed for én type kvistaltan, bør bilag 4 suppleres med bilag 4a, som foreslået af ejerlaugene.

- Forvaltningen anbefaler, at fastholde muligheden for altaner/franske altaner på nordsiden af bebyggelsen mod Gothåbsvej, som beskrevet i lokalplanforslagets bestemmelser. Det vil være i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætning i Altanmanualen om, at der ”som udgangspunkt gives mulighed for etablering af altaner på Frederiksberg, når etableringen kan ske uden væsentlige u hensigtsmæssige indbliksgener og skyggeeffekter og når der ikke er væsentlige arkitektoniske hensyn der taler imod”. Der er med udgangspunkt i kommunens altanmanual fastsat konkrete bestemmelser i lokalplanforslaget for altaner på etageejendommenes bagfacader.

- Det anbefales, at fastholde lokalplanens bestemmelser, der udpeger bevaringsværdige træer (uden højdebegrænsning), der står ud mod vejene og væk fra de bolignære havearealer. Ligeledes anbefales det at fastholde, at det i øst-vestvendte haver kun er op mod nordskellet at der fastsættes en højdebegrænsning på (nyplantning af) træer/beplantning. Inden for Lille Godthåb vejlaugets område foreslås det, at deklARATIONENS punkt med en generel maksimal beplantningshøjde fortsat skal gælde, da det kun er vejlaugets der er påtaleberettiget. Det anbefales at indføre en sydlig zone i sydvendte haver hvor højdebegrænsningen lempes.

- Det anbefales, at fjerne bestemmelse om fri og uhindret adgang i punkt om veje og i stedet henvise til de oprindelige deklARATIONENS bestemmelser herom. Det anbefales at bevare vejstrukturen, herunder at der er adgang til to af bagvejene via porte, samt at give mulighed for port-låger, der dog ikke kan være lukkede/aflåste jf. deklARATIONENS bestemmelser og fri og uhindret passage.

- Det anbefales at fastholde bestemmelse om begrænsning i udeserveringsarealer, om boligstørrelser, parkering- og opholdsnorm, zoner til/bestemmelser om mindre bygninger, farve- og materialebestemmelser, om bygningsdetaljer, på nær de i nedenstående afsnit oplyste ændringsforslag,

- Det anbefales at fastholde kommuneplantillæggets etageantal.

Alle høringssvar fremgår af bilag 1. Alle høringssvar er resumeret og vurderet i bilag 2. Da enkelte afsendere af høringssvar ønsker anonymitet, er disse anonymiseret i de åbne bilag, men fremlagt med fulde navn og adresse i de lukkede bilag.

Ændringer til lokalplanen

Som følge af høringssvarene er der følgende forslag til ændringer i lokalplanen og kommuneplantillægget:

- I lokalplanens redegørelse
 - udskiftes foto side 11,
 - i afsnit om Detailhandel præciseres det at der kan etableres erhverv i stueetagerne, herunder butikker, i Godthåbevej 100-102 og 114-116, hvis de kan indpasses uden omdannelse af facaden.
 - Der tilføjes servitutnumre i afsnit om Servitutter og punkt 3 om beplantning i servitut lyst for 1. etape af bebyggelsen mellem Fuglebakkevej, Duevej, Godthåbsvej og Egernvej erstattes ikke af lokalplanen.
- I Lokalplanens bestemmelser
 - i punkt 4.1 om fri og uhindret passage på veje, gennem porte/gårde og ved tværstier og bagveje fjernes og der henvises i note til deklARATIONER lyst 21-10-1927 og 10-11-1929 om vejforhold, der fortsat gælder.
 - Foto side 35, 36, 44 og 51 udskiftes eller beskæres.
 - I punkt 6.2 fastsættes det at espalierer skal udføres i træ.
 - Note til punkt 6.6 om skorstene ændres så der står at manglende skorstene bør, og ikke skal, genetableres ved omlægning/renovering af tage.
 - At lade punkt 6.7 om øgning af karnapvinduers højde udgå,
 - Til punkt 6.6 om vinduer tilføjes note med mål og illustration af de oprindelige spinkle vinduesdimensioner.
 - Til punkt 6.8 om døre tilføjes at porte i portejendommene skal udformes som vist i bilag 5 og fremstå i sort eller mørkegrøn metal. Der tilføjes en note om at porte i portejendommene ikke kan være lukkede og aflåste jf. deklARATIONERNES bestemmelser om fri og uhindret adgang.
 - Til punkt 6.10 tilføjes aluminium som materiale til vinduer og døre samt at de skal have en detaljering svarende til de oprindelige, så de ikke kommer til at fremstå flade og uprofilerede.
 - I Punkt 6.11 og 6.12 ensrettets teksten så kun begrebet kvistaltan anvendes og afsnit om tagvinduer opdeles i afsnit for tageetager med og uden boligudnyttelse.
 - I punkt 6.13 tilføjes mulighed for franske altaner på nordfacaden af ejendommene i 2½ etager ved Godthåbsvej.
 - I punkt 7.7 tilføjes en zone på 3 meter i den sydlige del af sydvendte haver hvor beplantning må være 5 m høj og der indsættes vignetter om zoner med maksimal beplantningshøjder i såvel øst-vestvendte haver som i nord-sydvendte haver.
 - Til punkt 11 fastsættes at områder til affaldsløsninger i de fire etageejendommers gårde enten skal indhegenes bag raftehegn jf. punkt 7.5, i skure jf. punkt 6.14 eller med pergolaoverdækning.
 - På Lokalplanens kortbilag 1 fjernes pile og signaturforklaring for vejadgange.
 - På lokalplanens kortbilag 2 vises karnap i 2 etager ved Vagtelvej 16 og Solsortvej 33 og karnap i 1 etage ved Drosselvej 30.
 - På lokalplanens kortbilag 3 vises Gingo Biloba ved Vagtelvej 6 og der tilføjes zone på 3 m i sydvendte haver, hvor beplantningen må være 5 m høj.
 - På bilag 4 specificeres det, hvor der må etableres altan/havedør.
 - I bilag 5 tilføjes oplysning om både halvt og helt udgravede kældre ved Egernvej.
 - I bilag 6 tilføjes dato for servituttgennemgang og punkt 3 om beplantning i servitut lyst for 1. etape af bebyggelsen mellem Fuglebakkevej, Duevej, Godthåbsvej og Egernvej erstattes ikke af lokalplanen.

Der foreslås ikke ændringer til kommuneplantillægget.

Alle ændringsforslag fremgår af bilag 3.

Bagvejene i rækkehusområdet er anlagt henover de tilgrænsende ejendommers matrikler, sådan at ejendommens matrikelskel ligger midt i bagvejen. Derudover er bagvejene ikke udlagt som vej(areal), men er kun anlagt. Dette gælder for alle fire bagveje i området.

Punkt 9 i en deklARATION af 10. november 1928, der er gældende for de tre vestligste bagveje bestemmer, at der skal tilkomme samtlige Købere af Parceller fra Matr. Nr. 5 y, 5 ab og 5 kt af Frederiksberg fri og uhindret Adgang til Passage ad de paa Arealet projekterede Veje og Stier. Dette har sammen med det manglende vejudlæg medvirket til, at der er opstået en større sag mellem en del grundejere på en af de bagveje, der har port mod Godthåbsvej og ejeren af den ejendom, hvorpå porten til Godthåbsvej ligger. Grundejerne på bagvejen mener, at deklARATIONEN af 10. november 1928

giver dem lov til at køre fra bagvejen gennem porten på den pågældende ejers ejendom og ud på Godthåbsvej. Ejeren af ejendommen mener derimod, at hans ejendom er privat areal. Der har været en lignende sag med den tidligere ejer, og spørgsmålet om adgangsret har eksisteret siden 1940'erne. I forbindelse med, at den nuværende ejer har opsat et affaldsskur på sin ejendom uden en byggetilladelse, og da man har lagt til grund, at skuret hindrer fri og uhindret adgang, har kommunen taget stilling til spørgsmålet om vejstatus, og har vurderet, at bagvejen og en del af arealet på ejendommen mod Godthåbsvej lever op til definitionen som privat fællesvej. Sagen om skuret er overdraget til politiet, og på nuværende tidspunkt afventes en dato for en retssag, hvor kommunen indkaldes som vidne i sagen. Indtil en privatretlig uenighed om adgangsret er bilagt – eventuelt ved domstolene, administrerer kommunen arealet som privat fællesvej.

Endvidere skal det bemærkes, at de bevaringsværdige raftehegn er placeret i vejarealet. Arealet fra raftehegnene indtil de tilgrænsende ejendomme er i dag rådighedsareal, som grundejerne har lov til at benytte. Vejene er på nuværende tidspunkt private fællesveje, men der udsendes her til foråret varsel om optagelse af vejene i Fuglebakke kvarteret til offentlige veje. Idet lokalplanen fastsætter, at der ikke må ske ændringer ved raftehegnene, heller ikke ved hegnenes placering, afskriver kommunen sig for i fremtiden at have mulighed for at nedlægge rådighedsarealet og benytte arealet til vejformål.

By-, Kultur -og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at lokalplanforslag uden mulighed for kviste/kvistaltaner på række- og dobbelthusene bedst vil fastholde og bevare Fuglebakkebebyggelsens særlige kvaliteter.

Forvaltningen vurderer, at alternativet, der friholder tagfladerne mod Egernevej, Vagtelvej, Solsortvej, Fuglebakkevej og Duevej for kviste/kvistaltaner, men giver mulighed for én type altankvist mod bagveje/bagsider, også fastholder og bevarer Fuglebakkebebyggelsens særlige kvaliteter ved at give et ensartet udtryk for tilføjelse af kviste mod bagvejene, og samtidigt vil give høj bokvalitet i boligernes tagetage.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at selv om der gennem årene er foretaget bygningsmæssige ændringer, der bryder med husenes oprindelige udtryk, fremstår bebyggelsen fortsat som et arkitektonisk hele af høj kvalitet. Det er vigtigt fremover i højere grad at tage hånd om både de store træk og detaljerne i bebyggelsen og det vurderes at den bevarende lokalplan bliver et redskab, der kan være med til at sikre dette. Både som forståelsesramme hos ejere/brugere for bebyggelsens kvaliteter og detaljer og som et entydigt administrationsgrundlag i byggesagsbehandlingen.

Hvis By- og Miljøudvalget vil give mulighed for kvistaltaner på række og dobbelthuse vurderer By-, Kultur- og Miljøområdet, at lokalplanforslaget skal ændres, herunder med bilag 4a, som foreslået i høringsvar 4, og i fornyet høring. Det vurderes umiddelbart, at en fornyet høring kan foretages som supplerende høring, med en høringsperiode på 14 dage.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

by- og miljøudvalget
JD/RLN

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. marts 2019, pkt. 115:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 25. marts 2019, pkt. 115:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at bevarende Lokalplan 193 med tilhørende Kommuneplantillæg 5 for Fuglebakkebebyggelsen vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 6. maj 2019, pkt. 172:

By- og Miljøudvalget vedtog, at sende bevarende Lokalplan 193 med tilhørende Kommuneplantillæg 5 for Fuglebakkebebyggelsen i supplerende høring med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen, samt at der gives mulighed for kvistaltaner, at mulighed for portlåger udgår, og der ikke må plantes træer, der i fuld udvokset tilstand overskrider en højde på 3 meter i de østvestvendte rækkehusover.

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Fasael Rehman, Flemming Brank og Thyge Enevoldsen) vedtog, at der ikke kan etableres altaner på etageejendommene mod Godthåbsvej.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe, Balder Mørk Andersen og Ruben Kidde) stemte for.

Indstilling 6. maj 2019, pkt. 172:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at bevarende Lokalplan 193 med tilhørende Kommuneplantillæg 5 for Fuglebakkebebyggelsen vedtages endeligt med de ændringer, der fremgår af sagsfremstillingen.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 28. oktober 2019, pkt. 340:

Udvalget udsatte sagen, idet der ønskedes en besigtigelse.

Udvalget anmodede om en særskilt sag om de juridiske muligheder for at regulere vejadgang.

Indstilling 28. oktober 2019, pkt. 340:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til bevarende lokalplan 193 og kommuneplantillæg nr. 5 sendes i supplerende høring i en periode på 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus, da der er afholdt åbent hus i forbindelse med tidligere offentlig høring,
3. at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse eller Miljørapport.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. november 2019, pkt. 379:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. november 2019, pkt. 379:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til bevarende lokalplan 193 og kommuneplantillæg nr. 5 sendes i supplerende høring i en periode på 4 uger,
2. at der ikke afholdes åbent hus, da der er afholdt åbent hus i forbindelse med tidligere offentlig høring,
3. at der ikke udarbejdes VVM-redegørelse eller Miljørapport.

Bilag

LP 193_til supplerende høring

Kommuneplantillæg nr. 5 til Kommuneplan 2017-til ny høring

Miljøscreeningsskema LP193

Punkt 18: Etablering af elevator i bagtrappe

02.34.02-P19-479-19

Resume

Der søges om at etablere elevator i en eksisterende bagtrappe på Frederiksberg Allé 18. I forbindelse hermed skal der etableres et tårn/kvist i tagfladen og vinduerne til bagtrappen opmures. Sagen forelægges udvalget, idet projektet kræver dispensation fra lokalplan 79.

Beslutning

BY- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet der skal udarbejdes visualisering af ny kvist.

Indstilling

By- Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. hvorvidt der kan dispenseres fra lokalplan 79 incl. tillæg til at etablere et tårn/kvist i tagfladen
2. hvorvidt der kan dispenseres fra lokalplan 79 incl. tillæg til at opmure vinduerne til bagtrappen

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en ansøgning om at etablere en elevator i et eksisterende bagtrapperum i ejendommen Frederiksberg Allé 18.

Ejendommen er opført i 1882 af arkitekt J. E. Gundzmann i historicistisk stil og har en bevaringsværdi (SAVE) på 4.

For at etablere elevatoren skal vinduespartierne i bagtrappen opmures og der skal etableres et tårn/kvist i tagfladen. Vinduespartierne opmures med gamle håndrensede facademursten i samme farve, udformning og strygning som de eksisterende og fuger og mørtel vil være som det eksisterende murværk. Der opmures med en reces i murværket svarende til vinduernes nuværende facadeflugt. Ved opmuringen etableres der ikke de samme mørke/røde bånd som i den øvrige facade, da de tidligere vindueshuller netop ikke er en del af den oprindelige facade.

Elevatortårnet/kvisten formgives som de eksisterende kviste med zink-inddækninger og malede trælistes og etableres i samme facadeflugt som de eksisterende kviste.

Ombygningerne sker på ejendommens bagfacade, der dog er synlig fra Frederiksberg Allé/Sankt Thomas Plads. Det nye tårn/kvist og til dels de opmurede vinduer vil i et vist omfang være synlige fra Frederiksberg Allé og Sankt Thomas Plads.

På den samme facade er der i 2010 opsat 4 altaner og det blev i den forbindelse tinglyst, at der senere skulle opsættes yderligere 2 altaner på samme facade. Forvaltningen har 30. september 2019 modtaget ansøgning om disse 2 altaner. Der er ikke truffet afgørelse i denne sag endnu.

Derudover er der gennem tiden sket forskellige ombygninger i tagfladen, f.eks. tagvinduer og kviste - senest i 2007, hvor der blev givet byggetilladelse til en tagaltan i hjørnet af tagfladen over bagfacaden.

Regelgrundlag:

Ejendommen er omfattet af Lokalplan 79 incl. tillæg. Det fremgår af lokalplanens afsnit 1, at:

"Lokalplanens formål er at forhindre kvalitetsforringende ændringer af områdernes bebyggelses ydre fremtræden ..."

Det ansøgte kræver dispensation fra lokalplanens afsnit 3.1, hvor der blandt andet står:

"Den eksisterende bebyggelse skal bevares i overensstemmelse med den hidtidige karakter således, at der ikke uden kommunalbestyrelsens godkendelse må foretages ændringer af bygningssidens [og] tages ... form, farve og materiale"

Naboorientering:

Ansøgningen har været sendt til orientering hos de matrikler der vender ind mod den berørte facade og interesseorganisationen Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF) for bemærkninger til projektet.

FBLF har gjort indsigelser mod projektet og har anført, at tårnet/kvisten vil være meget dominerende og synlig fra Sankt Thomas Plads. FBLF mener også at en eventuel dispensation vil danne præcedens for andre lignende elevatorprojekter. De øvrige naboorienterede har ikke indsendt kommentarer til det ansøgte.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering:

By- Kultur- og Miljøområdet vurderer, at den ansøgte ændring af den bevaringsværdige ejendom vil kræve dispensation fra lokalplanens bevarende bestemmelser. Opmuringen af bagtrappens vinduer og elevatortårnet/kvisten er søgt tilpasset til ejendommen og vil i stort omfang blive udført i materialer svarende til de eksisterende. Den berørte facade er en

bagfacade og vender ikke direkte ud mod Sankt Thomas Plads, selvom det ansøgte dog vil være synligt fra dele af pladsen.

Det vurderes ikke umiddelbart, at en tilladelse generelt vil kunne medføre præcedens i forhold til andre lignende ejendomme i områder med lokalplaner med bevarende bestemmelser.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

PBM/JB

Bilag

Frederiksberg Allé 18-20, situationsplan med markering

Frederiksberg Allé 18-20, facadefoto med markering

2874 - 201 - facadeudsnit mod gården 08.08.2019 Rev C

Naboorienteringssvar nr. 1 - FBLF

IMG_0303

Punkt 19: Godthåbsvej 132 - Etablering af altaner og tagkviste

02.34.18-P19-3-18

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om opsætning af altaner og kviste på gårdsiden af ejendommen Godthåbsvej 132. Ejendommen er omfattet af en deklaration med facadecensur og er registreret med SAVE-værdi 3, hvilket er lig med høj bevaringsværdi. Sagen forelægges til udvalgets stillingtagen af, hvorvidt der kan arbejdes videre med det ansøgte i dialog med forvaltningen eller om der skal gives afslag til det ansøgte.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Merete Winther Hildebrandt og Thyge Enevoldsen) vedtog, at der efter Planlovens § 43 meddeles afslag til de ansøgte ændringer af ejendommen.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) stemte for, at der kan arbejdes videre med det ansøgte.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. hvorvidt der kan arbejdes videre med det ansøgte med mindre kviste og altaner i en størrelse som ansøgt men med tilpasset dørpartier og støbt bund til godkendelse forud for endelig tilladelse,

2. hvorvidt der efter Planlovens § 43 meddeles afslag til de ansøgte ændringer af ejendommen.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 25. november 2019 efter drøftelse sagen.

Tidligere sagsfremstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet modtog den 9. januar 2018 en ansøgning om tilladelse til at opsætte 4 altaner mod gården og etablere 3 kviste på ejendommen.

Frederiksberg Kommune meddelte ved brev af 30. april 2018 afslag på den ansøgte tilladelse til etablering af tagkviste og opsætning af 4 altaner mod gård med henvisning til, at det ansøgte bl.a. ville forringe ejendommens bevaringsværdi og skæmme udseendet.

Denne afgørelse blev efterfølgende påklaget til Planklagenævnet, der den 16. august 2018 ophævede afgørelsen med henvisning til, at afgørelsen manglede en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1.

Det har efterfølgende ikke været muligt at sagsbehandle afgørelsen, da lokalplanforslaget for den bevarende lokalplan 193 for Fuglebakkebebyggelsen blev sendt i offentlig høring den 5. september 2018.

Efter Planlovens bestemmelser var ejendommene i Fuglebakkebebyggelsen omfattet af en midlertidigt retstilstand, hvorfor forvaltningen jf. Planloven § 24 ikke har haft mulighed for at træffe afgørelser eller sagsbehandle ansøgninger.

Den foreløbige retsvirkning gælder, indtil den endelige vedtagne lokalplan er offentliggjort, dog højst et år efter offentliggørelsen jf. Planlovens § 17, stk. 4.

Den midlertidige retsvirkning ophørte den 5. september 2019 og der skal derfor sagsbehandles samt træffes afgørelser på baggrund af det eksisterende hjemmelsgrundlag for området.

Ved By- og Miljøudvalgets behandling den 6. maj 2019 besluttede By- og Miljøudvalget at sende lokalplanforslaget for den bevarende lokalplan 193 med kommuneplantillæg 5 for Fuglebakkebebyggelsen i en supplerende høring med de ændringer, at der gives mulighed for kvistaltaner på rækkehusbebyggelse, at mulighed for portlåger udgår, og at der ikke må plantes træer, der i fuld udvokset tilstand overskrider en højde på 3 meter i de østvestvendte rækkehushaver og med den ændring, at der ikke kan etableres altaner på etageejendommene mod Godthåbsvej. Den supplerende høring er endnu ikke foretaget, idet der siden forelæggelsen den 6. maj 2019 er faldet dom i en sag vedrørende vejadgang, der har haft betydning for lokalplanforslaget.

Uagtet at det supplerende lokalplanforslag er på samme dagsorden - kan der ikke træffes afgørelse på baggrund af dette, men sagsbehandlingen og afgørelsen skal foretages på baggrund af det eksisterende hjemmelsgrundlag, som er en

deklaration med facadecensur af 10. november 1928.

Det lokalplanforslag, der forventes at blive sendt i supplerende høring, vurderes ikke at være så omfattende en ændring, at det kan sidestilles med et nyt lokalplansforslag, hvorfor der ikke kan etableres en fornyet midlertidig retstilstand, når dette forslag bliver sendt i offentlig høring.

By-, Kultur- og Miljøområdet sagshistorik

Der blev i 2016 ansøgt om at opsætte altaner på ejendommen, hvortil der den 1. marts 2017 blev givet afslag til 4 altaner, da altanerne blev vurderet at forringe bygningens bevaringsværdi og virke skæmmende for facaden. Der blev samtidigt givet tilladelse til at etablere to hævde opholdsarealer over et kældertrappenedløb.

Den 9. januar 2018 modtog Frederiksberg Kommune den nuværende ansøgning om altaner på ejendommen. Den nuværende ansøgning er bl.a. en revidering af altandybden fra 1.500 mm til 1.200 mm og reduktion i bredden fra 3.330 mm til 3.060 mm for den ene ranke og reduktion i bredden fra 2.340 mm til 2.070 mm for den anden ranke.

Det ansøgte projekt

Der er ansøgt om at opsætte 4 altaner mod gården. To altaner placeres med en bredde på 3.060 mm foran et 4-fagsdørparti og to altaner med en bredde på 2.070 mm foran et 2-fagsdørparti. Altanerne er ansøgt med en dybde på 1.200 mm og i antrazitgråt malet stål.

Der er også ansøgt om at etablere 3 større kviste på ejendommen i stedet for de to eksisterende kviste. De to yderste af de ansøgte kviste, er tegnet markant større end hvad der ellers findes af eksisterende kviste i Fuglebakkebebyggelsen. De to kviste er placeret, så der kun er én tagsten foran kvistens fod og er placeret i linje med den underliggende facade, hvorimod de eksisterende kviste i området har en ensartet størrelse og er placeret så der er ca. 5 tagsten foran kvistfoden således, at kvistene er trukket tilbage fra facadelinjerne og tagfoden. Det er uklart ud fra ansøgningsmaterialet om den midterste kvist har samme omfang som de eksisterende kviste eller hvorvidt den er større.

Ejendommens arkitektur

Ejendommen er en etageejendom i 3½ etage, opført i 1929 med to 4-fags kviste på gårdsiden og fire 4-fagskviste på gadesiden af bygningen. Ejendommen er tegnet af arkitekt H. Dahlerup-Berthelsen, har en SAVE bevaringsværdi 3 og er udpeget som en del af kulturmiljøet, Fuglebakke kvarteret.

Som en del af randbebyggelsen ud til Godthåbsvej, udgør ejendommen, sammen med rækkehusbebyggelsen frem til Egernvej et organisk og arkitektonisk hele.

Rækkehusbebyggelsen er i 2½ etager, hvor randbebyggelsen udgøres af 2½-etagers rækkehuse, og centralt mellem stikvejene fra Godthåbsvej er opført ejendomme i 3½ etager, der er placeret så de afslutter bebyggelsen og inddeler den bagvedliggende bebyggelse med centrale akser i 4 felter.

Ejendommen har en port igennem stueetagen, men porten er ikke centralt placeret i en midterakse i de to bygninger. De to eksisterende kviste for Godthåbsvej 132 er placeret symmetrisk i taget, men ikke så det passer med de underliggende vinduesfag og ejendommens vinduesopdeling, der ikke er symmetrisk.

Alle lovligt opførte kviste på bygningerne i kvarteret er opført med samme omfang og udtryk i overensstemmelse med de oprindelige kviste, hvor alle kvistene flugter med hinanden, med undtagelse af to oprindelige atelierkviste på ejendommene Godthåbsvej 100-102 og 114-116 der har samme nederste flugtlinje men er en anelse højere.

Ingen ejendomme i kvarteret, på nær de to centrale større 3½-etagers bygninger, der er opført med smalle altaner mod Godthåbsvej, samt ejendommen Godthåbsvej 82, der i 1936 fik tilladt en altan på gadesiden, har altaner.

Regelgrundlag

Ejendommen er omfattet af en deklaration af 11. november 1928, hvoraf det fremgår af afsnit 2, at: "Bebyggelsen er underkastet det tekniske Udvalgs Censur. Bygningernes Karakter af lav Rækkehusbebyggelse til Beboelse maa ikke forandres, ej heller maa Taget og Facaderne forandres, hvidtes, farves eller males(...)".

I byområder med deklarationer med bevarende bestemmelser og facadecensur, benyttes servitutterne ud fra samme principper som bevarende lokalplaner, da servitutter med planmæssigt indhold i vidt omfang er sammenlignelige med lokalplanbestemmelser.

Efter Planlovens § 43 kan kommunalbestyrelsen ved påbud eller forbud sikre overholdelsen af servitutbestemmelser om forhold, hvorom der kan optages bestemmelser i en lokalplan

Da der den 30. april 2018 blev givet afslag på ansøgningen, blev ansøgningen behandlet på baggrund af en restriktiv fortolkning af deklarationen om facadecensur, der har været praksis for området siden 1993.

Afslaget blev givet af forvaltningen uden forelæggelse for By- og Miljøudvalget da der var tale om en ansøgning om et forhold hvortil der tidligere havde været givet afslag og at der var et ønske om at klarlægge forholdet i en lokalplan og derfor ikke etablere en ny praksis for området ift. den restriktive fortolkning af deklarationen.

Forvaltningen har således været tilbageholdende ift. at imødekomme ønsker om altaner i Fuglebakkebebyggelsen, men har dog i 2014 givet forhåndstilsagn om en gadealtan på ejendommen Godthåbsvej 84, mod at den skulle være ens med altanen på Godthåbsvej 82.

Efter afslaget blev forslaget til den bevarende lokalplan 193 sendt i høring i området. Af dette lokalplansforslag fremgik det, at der ville kunne tillades altaner på den pågældende ejendoms gårdfacade.

Frederiksberg Kommunes altanmanual "Din Nye Altan - fra ide til ibrugtagning" med tillæg er indgået i sagens vurdering.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de ansøgte kviste er foreslået med en størrelse der er markant større end nogen andre kviste på midterbygningerne i kvarteret og placeret arbitrær uden at forholde sig til de eksisterende kvistes flugtlinjer, der går på tværs af alle midterbygningerne. Størrelsen af kvistene vil dominere ejendommen og hvor de oprindelige atelier-kviste er placeret på bygninger, der er dobbelt så lange, så vil kviste i selv den størrelse være for store for ejendommen.

Der vurderes generelt, at der er mulighed for at etablere flere kviste i tagfladen, men kvistene skal være i et omfang og proportion, så de passer i størrelser, udformning og placering med eksisterende kviste på ejendommen og bebyggelsen som ejendommen er en del af.

Ejendommen skiller sig ud, både med sin placering over den ene akse til rækkehusbebyggelsen og med sin størrelse, da den fremstår med 3½ etager hvor naboejendommene er i 2½ etager. Bygningen er en del af en samlet facadearkitektur og en sammenhængende bebyggelse, men da ejendommen har sit eget særpræg og derfor skiller sig ud, vurderes ejendommen bedre at kunne bære altaner af den ansøgte størrelse. Altanerne vil derfor i mindre væsentlig grad forringe ejendommens gårdfacades arkitektur som helhed.

Altaner på gårdfacader på bevaringsværdige ejendomme er en mulighed i overensstemmelse med altanmanualen. Den ansøgte dybde på 1200 mm er en relativt lille dybde i forhold til altanmanualens anbefalinger og sammenholdt med altanernes bredde, følger altanerne dermed altanvejledningens anbefalinger for altaner på gårdfacader på bevaringsværdige etageejendomme på Frederiksberg.

Det vurderes, at et altanprojekt, hvor der arbejdes videre med de ansøgte altaner, således at de fremstår med tilrettede dørpartier (hvor 4-fløjsdøren ændres til to gående midterpartier med murede sidefløje, balustre i Fuglebakkegrønt og støbt betonbund) ikke vil skæmme ejendommen i væsentlig grad. Altaner med dette udtryk vil følge altanvejledningens anbefalinger, ikke bare for gårdfacader - men vil lægge sig mere op ad anbefalingerne, der bruges ved ansøgninger om gadefacader på bevaringsværdige ejendomme med facadecensur og i områder med bevarende lokalplaner. Der vurderes således, at der vil være tale om et veltilpasset altanprojekt, der vil fremstå betydeligt bedre tilpasset til ejendommens gårdfacade end hvad der er kutyme for på gårdfacader på ejendomme med tilsvarende SAVE 3 bevaringsværdi på Frederiksberg.

Det ansøgte altanprojekt er i strid med det lokalplansforslag der er på samme dagsorden, der skal sendes i supplerende offentlig høring og som bl.a. indeholder en ændring, hvorefter der lægges op til, at der ikke vil kunne blive etableret altaner på etageejendommene mod Godthåbsvej.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
PBM/MDK

Historik

By- og Miljøudvalget 2018-21, 25. november 2019, pkt. 380:

By- og Miljøudvalget udsatte efter drøftelse sagen.

Indstilling 25. november 2019, pkt. 380:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. hvorvidt der kan arbejdes videre med det ansøgte med mindre kviste og altaner i en størrelse som ansøgt men med tilpasset dørpartier og støbt bund til godkendelse forud for endelige tilladelse,
2. hvorvidt der efter Planlovens § 43 meddeles afslag til de ansøgte ændringer af ejendommen.

Bilag

Indsendelse: 1, Godtha^obsvej 132 Tag og altan.pdf

Punkt 20: Sankt Markus Allé 4 - etablering af altan

02.34.00-P19-782-18

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om at opsætte en større altan på gårdfacade i stedet for en eksisterende mindre altan. En tilladelse til altanen ville kræve dispensation fra bevarende lokalplan 107, der blandt andet gælder for ejendommen.

Idet forvaltningen vurderer, at størrelsen på den nye altan samt altanens fremtidige præg på ejendommen er uforenelig med lokalplanens intentioner og Frederiksberg Kommunes altanmanual forelægges sagen til udvalgets behandling.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at meddele afslag på den ansøgte altan med hjemmel i den bevarende lokalplan 107.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der meddeles afslag på den ansøgte altan med hjemmel i den bevarende lokalplan 107.

Sagsfremstilling

Beboelsesejendommen er beliggende i området omkring Danas Plads og Sankt Markus Plads. I lokalplanen, der gælder for ejendommen, beskrives området således: "*Bebyggelsen omkring Danas Plads og Sankt Markus Plads består af en 5-6 etages boligbebyggelse, der er opført i perioden 1898-1917. Trods bebyggelsens forskelligartede facadeudformning med dekorationer, karnapper, hjørnetårne og lignende, udgør bebyggelsen omkring de to pladser og på tilstødende veje en helhed, som bør bevares.*"

Beboelsesejendommen er tegnet af arkitekt Frederik Christensen i 1902 og har en bevaringsværdi på 3. I SAVE registreringen beskrives bygningen som et flot byhus. Bygningen er fritliggende og har en gårdfacade, der er synlig fra Vodroffsvej, med næsten borglignende symmetrisk beliggende trappetårn. De fire betonaltaner på gårdfacaden udgør en del af bygningens strenge symmetri. Om altanerne er fra bygningens opførelse eller senere vides ikke. De fremgår ikke af tegningerne fra 1902, men altanerne er udførelsesmæssigt sammenlignelige med tilsvarende eksempler fra byggeperioden. Størrelsen på de gamle altaner er 1100 x 2350 mm.

Den nye altan, der ønskes opsat i stedet for den eksisterende altan på 2. sal tv., er i mål 1300 x 3450 mm. Det vil sige 20 cm dybere og over en meter længere end den oprindelige altan. Den nye altan ønskes udført i tilsvarende materialer som de eksisterende tunge altaner med betonbunde.

Regel- og vurderingsgrundlag

Lokalplan nr. 107,

Afsnit 1. Formål:

"Lokalplanen ... skal sikre en bevarelse af det eksisterende karakteristiske bebyggelsesmiljø omkring Danas Plads og Sankt Markus Plads. Der må således ikke foretages nedrivning af eksisterende bebyggelse, ligesom facader, tage og vinduer m.v. ...kun må ændres, når områdets hidtidige karakter kan opretholdes."

og

Afsnit 4.1 Områdets bebyggelse:

"Den eksisterende bebyggelse ...må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse nedrives, ombygges eller på anden måde ændres..."

og

Afsnit 5.1 Bebyggelsens ydre fremtræden

"...Bygningernes materialer, udformning, farver og øvrige ydre fremtræden skal være samstemmende med omgivelserne og områdets karakter, og skal godkendes af kommunalbestyrelsen."

Frederiksberg Kommunes altanmanual "Din nye altan - fra idé til ibrugtagning" er indgået som en del af sagens vurderingsgrundlag. Herunder kap. 2.1.2 hvoraf det fremgår, "*Er bygningen symmetrisk opbygget, vil symmetri ofte være den vigtigste parameter, når der søges efter et andet harmonisk mønster end kolonnen.*"

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at den ansøgte altan på gårdfacade ikke er forenelig med "Din nye altan - fra idé til ibrugtagning", side 25, idet altanen på grund af sin længde og bredde vil virke uharmonisk i forhold til de eksisterende altaner, der udgør et symmetrisk roligt mønster.

Forvaltningen vurderer, at bygningens karakter og ydre fremtræden vil forringes betydeligt, hvis den nye altan opsættes. Den manglende symmetri vil medføre, at den hidtidige karakter af bygningen ikke fastholdes og dermed vil være i strid med den bevarende lokalplans bestemmelser.

Der er to forhold, som i særlig grad fremhæver ejendommen. Dels er der tale om usædvanlig præcist bearbejdede altaner, dertil et bygningsvolumen, der i den aktuelle sammenhæng er meget synlig i det luftige karrémiljø. Et tredje forhold er den relativt lave bygningshøjde, der i højere grad end områdets øvrige bebyggelse, vurderes at ændre karakter ved påsætning af altanen. Derfor vurderes en altan, der i så væsentlig grad afviger fra de eksisterende tre, at være forringende for ejendommens samlede facadeudtryk. Forvaltningen anbefaler, at der meddeles afslag til den ønskede altan.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Projektmateriale

Indsendelse 2, 01_02.pdf

Indsendelse 2, 02_02.pdf

Foto eksist forhold 1

Foto eksist forhold 2

Indsendelse 2, Kommentarer til altanprojektet

Punkt 21: Disponering af midlerne i puljerne til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum samt Miljø 2020

00.16.00-P20-5-19

Resume

Der er i budgettet for 2020 afsat midler til at sikre implementeringen af de kommunale mål og konkrete projekter på skybrudsområdet. I denne sag får udvalget forelagt forslag til disponering af midlerne til godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at fremlagte disponering på 3,5 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum for 2020 godkendes,
2. at fremlagte disponering på 1,9 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Miljø for 2020 godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at fremlagte disponering på 3,5 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum for 2020 godkendes,
2. at fremlagte disponering på 1,9 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning - Miljø for 2020 godkendes.

Sagsfremstilling

I Budget 2020 er der afsat midler i to puljer, der skal sikre den nødvendige projekledelse til implementering og forsat videreudvikling af skybrudsprojekterne i henhold til klimatilpasningsplan og skybrudskonkretiseringsplanerne, så målene kan opnås. Puljerne er på henholdsvis 3,5 mio. kr. og 1,9 mio. kr. Implementeringen af klimatilpasningsplanen bevæger sig i de kommende år fra en overvejende planlægningsfase til en implementeringsfase, hvor mål og anlæg fastsat i planerne skal udmøntes. I 2020 forventes der at blive anlagt konkrete skybrudsprojekter for i alt 51 mio. kr. For at kunne gennemføre indsatsen prioriteres følgende aktiviteter:

- Ressourcer til projektledelse for udvikling og implementering af skybrudsprojekterne
- Udarbejdelse af hydrauliske helhedsplaner
- Løbende optimering af implementeringen af skybrudsprojekter
- Sikre systematisk videns opsamling og -udveksling, herunder ledelse af resursenetværket
- Udvikle digitale (smarte) løsninger til styring og planlægning af det hydrauliske afvandingssystem
- Samtænke skybrudssystemet med det eksisterende spildevandssystem mhp. mest muligt synergi

I 2020 foreslås midlerne inddelt i følgende kategorier.

Puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum:

- Projektledelse til implementering af konkrete skybrudsprojekter: Ressourcer og lønudgifter til projektledelse, og kompetenceudvikling af medarbejdere, til implementering af den øgede mængde af anlægsprojekter
- Kommunale projekter: Klimatilpasningsprojekter med forankring i kommunen. Blandt andet projekter, der understøtter udarbejdelse af nye procedure og standarder inden for implementering af klimaprojekter, som fremadrettet vil forenkle sagsgangen.

Puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Miljø:

- Projektledelse for de fælleskommunale projekter samt projektledelse for koordinering, planlægning og udvikling af skybruds- og spildevandsindsatsen i Frederiksberg
- Faglige netværk og partnerskaber. Deltagelse i faglige netværk som Regnvandsforum, KL klimatilpasningsnetværk, nyt endnu ikke offentliggjort national netværk samt deltagelse på IWA 2020
- Strategisk udvikling; Sikrer en implementering af Frederiksbergstrategien og en kobling mellem den vedtagne Spildevandsplan og den kommende Regnvandsplan.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at disponering af kommunens puljer på området, som beskrevet ovenfor, er

nødvendig for gennemførelse af skybrudsindsatsen og vil give den mest optimale udnyttelse af midlerne til implementering af de planlagte skybrudsprojekter og indsatser i 2020.

Økonomi

Disponering af midlerne i puljen for 2020 til implementering af klimatilpasningsplanen (3,5 mio. kr.) - projektledelse vedr. Klimatilpasning - Trafik og Byrum fordeles på følgende hovedaktiviteter:

Emne	Disponering i mio. kr.
------	------------------------

Projektledelse af konkrete skybrudsprojekter	3,30
--	------

Kommunale projekter	0,20
---------------------	------

Disponering af midlerne i puljen for 2020 til implementering af klimatilpasningsplanen (1,9 mio. kr.) - projektledelse vedr. Klimatilpasning - Miljø, fordeles på følgende hovedaktiviteter:

Emne	Disponering i mio. kr.
------	------------------------

Projektledelse, Udvikling og koordinering skybrud- og spildevandsindsatsen	1,81
--	------

Strategisk udvikling, faglige netværk og partnerskaber	0,09
--	------

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og miljøudvalget

Punkt 22: Disponering af midler til indsatser fastlagt i Spildevandsplan 2019-2031

06.00.05-G01-2-16

Resume

By- og Miljøudvalget får med denne sag forelagt den foreslåede disponering af de afsatte midler i puljen til ”yderligere projektledelse vedrørende klimatilpasning” med udspring i Spildevandsplan 2019-2031 til godkendelse. Konkret foreslås midlerne anvendt til at udarbejde en regnvandsplan med fokus på afkobling af regnvand fra kloak, foretage en serviceniveauanalyse af kloaksystemet samt gennemføre en evaluering af de eksisterende skybruds- og klimatilpasningsplaner.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at forslag til disponering af midlerne på 0,93 mio. kr. i 2020, til implementering af indsatser i Spildevandsplan 2019-2031 godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslag til disponering af midlerne på 0,93 mio. kr. i 2020, til implementering af indsatser i Spildevandsplan 2019–2031, godkendes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har den 2. december 2019 endelig vedtaget Spildevandsplan 2019-2031. Til udmøntningen af planen følger en merudgift i perioden 2020-2022 på årligt 0,93 mio. kr., som kommunalbestyrelsen har bevilget i budgetforliget 2020.

Det eksisterende kloaksystem på Frederiksberg er i dag stort set overalt et fællessystem, hvor alt spildevand håndteres i det samme system – også regnvand. Generelt er systemet i god stand, men kapaciteten er ikke øget, og systemet er derfor under pres pga. klimaændringer med mere og kraftigere regn.

Der er i de kommende år planlagt store investeringer på ca. 2,2 mia. kr., i skybrudshåndtering jf. Frederiksbergs Skybrudsplaner. De konkrete indsatser i "Spildevandsplan 2019-2031" skal sikre, at integrationen mellem skybruds- og spildevandssystem optimeres, så de kommende års mange investeringer i skybrudshåndtering kan gennemføres mest størst muligt synergi til det eksisterende spildevandssystem.

I 2020 foreslås midlerne til indsatser anført i Spildevandsplan 2019 - 2031 afsat til igangsætning af:

- Ca. 0,23 mio. kr. til muligheder for øget frakobling af regnvand fra kloak, herunder påbegynde udarbejdelse af en Regnvandsplan for, hvor afkoblingen strategisk bør ske i byen. En undersøgelse af muligheden for at reducere mængden af uvedkommende vand i kloakken (fra f.eks. Frederiksberg Have).
- Ca. 0,2 mio. kr. til igangsættelse af analyse af det fremtidige serviceniveau (opstuvning til terræn) for kloaksystemet.
- Ca. 0,5 mio. kr. til påbegyndelse af en evaluering af eksisterende skybruds- og klimatilpasningsplaner.

Projekterne udføres i tæt samarbejde med Frederiksberg Kloak A/S. Projekterne er flerårige og forventes afsluttet i 2022.

By- og Miljøudvalget får afrapporteret indsatsen i den årlige klimatilpasnings- og spildevandreddegørelse, og der vil årligt blive forelagt en sag for udvalget vedr. specifik disponering af midlerne til udmøntning af Spildevandsplan 2019-2031.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at den foreslåede disponering af kommunens puljer på området, som beskrevet ovenfor, vil være den mest hensigtsmæssige udnyttelse af midlerne i 2020. Indsatsen vil være med til at sikre synergi med udviklingen af skybrudssystemet.

Økonomi

Der er i budget 2020 og i overslagsårerne 2021,2022 årligt afsat 0,93 mio.kr. til spildevandsplanens aktiviteter. Disponering af midlerne i puljen for 2020 foreslås fordelt på følgende hovedaktiviteter:

Emne	Disponering i mio. kr.
Påbegynde udarbejdelse af regnvandsplan herunder afklare muligheder for øget frakobling af regnvand fra kloak, og undersøge mulighederne for at reducere mængden af uvedkommende vand i kloakken.	Ca. 0,23
Igangsætte analyse af serviceniveauet for kloaksystemet i kommunen.	Ca. 0,2
Påbegynde evaluering af eksisterende skybruds- og klimatilpasningsplaner.	Ca. 0,5

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Endelig vedtagelse af Spildevandsplan 2019-2031

Punkt 23: Endelig vedtagelse af plan for FNs verdensmål

00.15.10-G01-1-19

Resume

I forbindelse med budget 2018 blev det besluttet, at Frederiksberg Kommune skulle have en handlingsplan for kommunens bidrag til FNs 17 verdensmål. Planen blev forelagt for de politiske udvalg i september 2019 og herefter sendt i høring blandt udvalgte parter. Der er indkommet hørings svar, hvoraf nogle giver anledning til ændringsforslag. Udvalget skal tage stilling til, om planen skal vedtages med de foreslåede ændringer.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog hørings svarene til efterretning og godkendte Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget tager hørings svarene til efterretning og godkender Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Ældre- og Omsorgsudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 4:

Ældre- og omsorgsudvalget

1. tog hørings svarene til efterretning og
2. godkendte Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 3:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. tog hørings svarene til efterretning og
2. godkendte Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Socialudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 3:

Socialudvalget

1. tog hørings svarene til efterretning og
2. godkendte Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2018, at der skulle udarbejdes en handlingsplan for Frederiksberg Kommunes bidrag til FNs 17 verdensmål. Planen skulle tage afsæt i en kortlægning af kommunens hidtidige indsats samt involvere bidrag fra civilsamfundet, herunder foreninger, virksomheder og borgere. Kortlægningen blev gennemført og politisk vedtaget i april 2019. Sideløbende har der været forskellige tilbud og aktiviteter, hvor interesserede kunne byde ind i tilblivelsen af planen.

Planen beskriver overordnet, hvordan Frederiksberg Kommune fortsat vil bidrage til indfrielsen af FNs 17 verdensmål.

Det sker ud fra følgende temaer:

- Integration af verdensmålene i strategier, politikker og planer
- Verdensmålene som grundlag for organisations-, ledelses- og kompetenceudvikling
- Verdensmålene som drivkraft for lokel innovation og samskabelse med byens borgere og aktører
- Styrkede initiativer
- Andre tværgående initiativer der yderligere vil bidrage til den bæredygtige udvikling

Udvalget besluttede på mødet den 16. september 2019 at sende Handleplan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål i høring på udvalgte høringsparter. Udvalget godkendte i den forbindelse de udvalgte høringsparter, heriblandt kommunens råd, der blandt flere har været en del af processen med at formulere en plan. Planen har været i høring fra den 23. september til den 20. oktober 2019. Der er modtaget 10 hørings svar, der er vedlagt som bilag 3-13.

I bilag 2 er høringssvarene grupperet under de verdensmål, der refereres til, og desuden fremgår forvaltningens svar og håndtering af høringssvarene.

Høringssvarene forholder sig generelt positivt til, at Frederiksberg Kommune med en plan ser sig selv som en medspiller og leverandør i den bæredygtige omstilling. Og flere hilser kommunens initiativer velkommen og inviterer til et fortsat godt samarbejde.

Der er dog også en del høringssvar, der påpeger, at kommunen for, at især verdensmål omhandlende den sociale bæredygtighed er fraværende i den endelige plan. Der er et ønske om at rette mere fokus på de grupper, herunder personer med et fysisk eller psykisk handicap eller ældre personer, der for eksempel er mere udsatte for ikke at blive inkluderet konkret i den bæredygtige omstilling og generelt i samfundet. Der ønskes også et større fokus på ligestilling som en del af institutionernes og skolernes læringsplaner og kommunens personalepolitik; og i flere høringssvar nævnes inddragelse af civilsamfundet i løsningen af kommunale kerneopgaver som en mulighed.

En del af forslagene i høringssvarene bliver favnet af eksisterende politikker, strategier og/eller planer og udmøntet i konkrete indsatser - det viste kortlægningen af Frederiksberg Kommunes bidrag til FNs verdensmål i april 2019. Men høringssvarene peger også på, at Frederiksberg Kommune på nogle områder skal være mere tydelig i beskrivelsen af ambitioner og handlinger i forhold til FNs verdensmål.

Nedenfor er de konkrete ændringer til planen, der foreslås som en konsekvens af høringssvarene. Af de 10 høringssvar giver tre anledning til ændringer i planen. De er markeret i planen, der findes som bilag 1.

Side 5: Følgende tilføjelse foreslås: "Arbejdet med at realisere FNs verdensmål rækker videre end kommunens eget handlerum, og derfor er det vigtigt at inddrage og engagere borgerne, foreningerne, virksomhederne, uddannelsesinstitutionerne og andre lokale aktører for at sikre den lokale forankring og realisering af verdensmålene.

Kommunen har her en særlig rolle og mulighed for at gå i dialog med aktørerne om at omsætte de komplekse mål til hverdagshandlinger. Frederiksberg Kommune skal arbejde for at realisere verdensmålene gennem kommunikation og information, involvering, samskabelse og gennem indgåelse af såvel praktiske som strategiske samarbejder."

Side 5: Følgende tilføjelse foreslås: "Frederiksberg skal tage udgangspunkt i det bærende princip "Leave no one behind", som verdensmålene og den tilhørende 2030-erklæring bygger på. Det er af stor betydning for byens bæredygtige udvikling, at alle borgere uanset alder, køn, etnicitet, social indkomst og tilhørsforhold gives mulighed for at deltage i den globale udvikling. For at sikre, at også sårbare grupper inkluderes i fællesskaber og beslutningsprocesser, skal kommunen være særligt opsøgende på partnerskaber med civilsamfundet, herunder organisationer og borgergrupper, der kan bidrage med konkrete initiativer, der kan understøtte inklusionen."

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de inviterede høringssvarter med stor interesse og viden har forholdt sig til Plan for Frederiksberg Kommunes bidrag til FNs verdensmål. Høringssvarene er vurderet, og indarbejdet, hvor det er relevant. Forvaltningen vurderer hermed, at Frederiksberg Kommune har en plan, der danner afsæt for de fortsatte bidrag til den bæredygtige omstilling.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Alle udvalg

Historik

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 4:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget tager høringssvarene til efterretning og godkender Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 3:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udvalget tager høringssvarene til efterretning og godkender Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 3:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at udvalget tager høringssvarene til efterretning og godkender Plan for Frederiksbergs bidrag til FNs verdensmål.

Bilag

Plan for FRB bidrag til FN-mål 2

Høringsnotat

Høringssvar 01, Handicaprådet

Høringssvar 02, Ældrerådet

Høringssvar 03, Udsatterådet

Høringssvar 04, Frederiksberg Forsyning

Høringssvar 05, Everyday Sexism Project Denmark

Høringssvar 06, SDG netværket København

Høringssvar 07, FN Forbundet

Høringssvar 08, FødevareBanken

Høringssvar 09, Fødevarefællesskabet Frederiksberg

Høringssvar 10, Danmarks Naturfredningsforening

Kortlægning_verdensmål_FINAL-a_33562 1

Punkt 24: Konkurrenceudsættelse af afrensning af graffiti på kommunale ejendomme

88.00.00-A00-12-19

Resume

Kontrakten om afrensning af graffiti på de kommunale ejendomme er udløbet, og opgaven skal igen konkurrenceudsættes.

Udvalget skal tage stilling til, om konkurrenceudsættelsen gennemgøres som tilbudsindhentning, og at tilbuddet til private grundejere om graffitiafrensning på kommunale vilkår ikke indgår som en forpligtigende del af tilbudsgrundlaget.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog sagen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Bolig- og Ejendomsudvalget, at afrensning af graffiti på de kommunale ejendomme konkurrenceudsættes som tilbudsindhentning, samtidig med at der også parallelt indhentes særskilt, ikke forpligtigende tilbud på graffitiafrensning for de private grundejere.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget, at sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen planlægger at konkurrenceudsætte kontrakten for afrensning af graffiti på de kommunale ejendomme med kontraktstart 1. april 2020. Da den nuværende aftale udløb den 30. september 2019, er der indgået aftale med den nuværende leverandør om at forlænge deres ydelser på den tidligere aftales vilkår frem til et eventuelt leverandørskifte. I 2006 besluttede kommunalbestyrelsen at konkurrenceudsætte afrensning af graffiti på kommunale ejendomme. I den forbindelse blev det også besluttet, at ordningen skulle tilbydes de private grundejere, med kommunen som formidler af ordningen uden yderligere involvering. Opgaven er efterfølgende genudbudt i 2011, hvor byinventar også blev medtaget. Ved genudbud i 2015 besluttede magistraten, på grund af synergieffekt i forhold til renholdelse af byinventar og graffitiafrensning, at hjemtage opgaven vedrørende byinventar og lade Frederiksberg Gartner- og Vejservice varetage denne del.

Da opgaven de seneste år har haft et omfang på ca. 75.000 kr. årligt, gennemføres der ikke et formaliseret udbud. I stedet henter forvaltningen tilbud fra 4-5 aktører med udgangspunkt i den seneste kontrakt.

I forbindelse med afklaring af tilbudsprocessen forud for nyindhentning af tilbud på opgaven, har både den nuværende og andre leverandører tilkendegivet at de ikke længere er villige til at tilbyde de private grundejere graffitiafrensning på samme vilkår som de kommunale ejendomme.

Omfanget af afrensning hos de private grundejeres ejendomme har vist sig at have et uforholdsvist stort behov for afrensning sammenlignet med de kommunale ejendomme. Hvor kommunen har sikret alle de kommunale ejendomme mod graffiti, formodes det at de private grundejere som har tilmeldt sig aftalen, oftest er dem, der ofte oplever udfordringer med graffiti.

Af denne grund vil det være en tabsgivende forretning for leverandørerne at tilbyde de private grundejere samme vilkår og pris som de i dag kan levere for de kommunale ejendomme. I den indledende dialog med den nuværende leverandør og andre leverandører, har disse uafhængigt af hinanden, tilkendegivet at de godt kan levere et nyt tilbud på lige vilkår og pris, men netop på grund af det større frekvens for afrensning hos de private grundejere, vil den samlede pris og dermed prisen for de kommunale ejendomme stige.

Dette vil betyde at kommunen således vil udøve en form for inddirekte understøttelse af de private grundejeres graffitiafrensning, hvilket vil være i uoverensstemmelse med kommunens mandat i henhold til kommunalfuldmagten. Ovenstående betyder således at kommunen ikke kan fortsætte en forpligtigende aftale med en leverandør om graffitiafrensning hos de private grundejere.

Det er dog kommunens opfattelse at det vil have en forbyggende effekt for graffitiafrensning på de kommunale ejendomme, at de tilstødende private grundejere, men også alle private grundejere som helhed, holdes graffiti-frie. Derfor ønsker forvaltningen fortsat at sikre at kommunens private grundejere tilbydes graffitiafrensning, som den private grundejere selv betaler.

Det forslås derfor, at man i tilknytning med indhentning af tilbud på graffitiafrensning af de kommunale ejendomme, indhenter et ikke forpligtigende tilbud på graffitiafrensning for de private grundejere. Et tilbud som dog ikke vil have en vægtende betydning for opgaven vedr. de kommunale ejendomme, hvilket på den måde vil være i overensstemmelse med kommunalfuldmagten.

Forvaltningen gør i dag en stor indsats for at skrive til ejere af private ejendomme, når deres ejendomme har været udsat for graffiti. I brevet opfordres ejeren til at afrense graffiti. ligesom forvaltningen hidtil har henvist til, at der kunne

indgås aftale med kommunens private entreprenør til en fordelagtig pris. Det er erfaringen, at mange grundejere afrenser graffiti fra deres ejendom ved henvendelser fra kommunen, også uden at indgå i en graffitiordning. Derfor vil denne indsats naturligvis blive bibeholdt, bare uden en henvisning, da indsatsen har en væsentlig indflydelse på graffiti trykket på Frederiskberg.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at opgaven vedr. graffiti afrensning af de kommunale ejendomme kan fastholdes, såfremt opgaven konkurrenceudsætte som beskrevet.

Samtidig vurderes det også, at der ved parallelindhentning af ikke forpligtigende tilbud på graffiti afrensning for de private grundejere vil kunne fastholdes en positiv effekt for graffiti bekæmpelse på de kommunale ejendomme, såvel som kommunen som helhed.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget, By- og Miljøudvalget

PB/SVS

Punkt 25: Handleplaner 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

29.09.04-P22-9-19

Resume

Hvert år vedtager fagudvalgene en handleplan, som støtter op om Frederiksbergs tværgående Sundhedspolitik 2019-2022. I sagen evalueres handleplanen for 2019 og handleplanen for 2020 præsenteres - opdelt på hvert enkelt fagudvalgs indsatser. I 2020 er der i alt 29 indsatser bredt fordelt på alle fire indsatsområder i Sundhedspolitik 2019-2022. Sagen følger endvidere op på udviklingen i sundhedstilstanden på Frederiksberg, idet den giver opdateret viden på udviklingen i 11 af 39 sigtelinjer for målene i Sundhedspolitik 2019-2022.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at tage evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. at godkende udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. at tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller, at arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget

1. tager evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Ældre- og Omsorgsudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 5:

Ældre- og omsorgsudvalget

1. tog evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsatser i handleplanen for 2020, idet udvalget imødeser oplæg til yderligere indsatser overfor ensomme ældre, som også tager højde for eksisterende initiativer, og
3. tog øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 2:

Sundheds- og forebyggelsesudvalget

1. tog evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsatser i handleplanen for 2020, idet udvalget imødeser oplæg til yderligere indsatser overfor ensomme sårbare unge og ensomme ældre, som også tager højde for eksisterende initiativer, og
3. tog øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Socialudvalget_2018-21, 13. januar 2020, pkt. 2:

Socialudvalget

1. tog evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkendte udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. tog øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 12. november 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 (Kommunalbestyrelsen, 12. november, sag nr. 256), herunder plan for implementering af sundhedspolitikken. Planen for implementering beskriver organiseringen med Direktionen som styregruppe og en tværgående "Sundhedspolitikgruppe," som faciliterer implementeringen i alle forvaltningsområder. Implementeringsplanen beskriver endvidere, at hvert fagudvalg vedtager en årlig handleplan for, hvordan politikken skal implementeres. Sundhedspolitikken er en del af Frederiksberg Kommunes strategi for implementering af fase VII i kommunens medlemskab af WHO *European Healthy Cities Network*. Implementeringen støtter endvidere op om flere af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, ikke mindst mål 3 - "Sundhed og trivsel."

I denne sag forelægges den første årlige opfølgning på sigtelinjerne i Sundhedspolitik 2019-2022 samt evaluering af handleplaner for 2019 med fokus på graden af implementering. Endelig forelægges handleplan for 2020 til godkendelse i fagudvalgene.

1. Opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022

Sundhedspolitik 2019-2022 har i alt 14 mål. For hver af målene er en eller flere sigtelinjer, som indikerer, om vi er på rette vej med sundheden på Frederiksberg. Bilag 1 er opfølgningen på sigtelinjerne for 2019. Det har været muligt at følge op på 11 af de i alt 39 sigtelinjer, idet de øvrige er baseret på undersøgelser, som ikke gentages hvert år. Bilag 1 beskriver status på nuværende tidspunkt for opnåelse af sigtelinjerne (rød, gul, grøn). I bilaget fremgår det også, hvornår det næste gang er muligt at følge op på de resterende sigtelinjer.

Det anbefales at være varsom med at se udviklingen i sigtelinjerne som en direkte effekt af de forebyggelsesinitiativer, kommunen sætter i værk i regi af sundhedspolitikken. Sigtelinjerne påvirkes nemlig også af andre forhold og af udviklingen i samfundet generelt. Sigtelinjerne kan dog give et fingerpeg om særlige problemstillinger, der kalder på kommunale forebyggelsesinitiativer. Nedenfor er udvikling siden sidste år opsummeret for hvert indsatsområde i Sundhedspolitik 2019-2022.

Sigtelinjer for indsatsområdet "Sundt byliv"

Der er en positiv udvikling for luftforurening, hvor der er en faldende tendens for partikler og NO₂.

Sigtelinjer for indsatsområdet "Sundhed for alle"

Der er en positiv udvikling i borgernes middellevetid, som er 81,1 år i Frederiksberg Kommune mod 80,8 år i landet som helhed.

Sigtelinjer for indsatsområdet "Børn og unges sundhed"

Der har været en negativ udvikling i andelen af elever i 4.-9. klasse, som føler sig ensomme. Alle andre sigtelinjer, det har været muligt at følge op på, viser en positiv tendens. Der er således en positiv udvikling, når det gælder andelen af elever i 9. klasse, som:

- har nogen at tale med, hvis noget går dem på eller gør dem kede af det.
- har det 'rigtig godt' eller 'rimelig godt' i skolen
- er fysisk aktive, så de bliver svedige eller forpustede
- ikke har prøvet at være fulde
- ikke har prøvet hash, marihuana, pot eller skunk

Endelig ses en positiv udvikling i andelen af en ungdomsårgang, der forventes at afslutte en ungdomsuddannelse, samt i andelen der er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse.

Sigtelinjer for indsatsområdet "Robuste fællesskaber og mental sundhed"

Indsatsområdet har ingen tilknyttede sigtelinjer, som det har været muligt at følge op på i 2019.

1.a. Evaluering af handleplaner 2019 for Sundhedspolitik 2019-2022

Evalueringen af de 28 indsatser i fagudvalgenes handleplaner for 2019 fremgår af bilag 2. Bilag 2 giver en kort beskrivelse af hver af de 28 indsatser, status for implementeringsgrad (rød, gul, grøn), samt bemærkninger til, hvad implementeringen har indebåret, og hvad eventuelle udfordringer har været. Konklusionen er, at 13 indsatser blev implementeret fuldt ud som planlagt, at 12 indsatser blev implementeret delvist, og at 3 ikke blev implementeret. En af disse er overført til handleplanen for 2020 (indsats nr. 21 i Handleplan 2020), mens de øvrige udgår. Én fordi faglige overvejelser gav anledning til, at indsatsen skulle gentænkes, én fordi det grundet omstruktureringer ikke har været muligt at prioritere indsatsen.

2. Handleplanen 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

Der er planlagt i alt 29 indsatser i 2020 som led i implementeringen af Sundhedspolitik 2019-2022. Som noget nyt er de 29 indsatser samlet i én handleplan med det formål at give overblik og vise bredden i implementeringen på tværs. Fagudvalgene godkender egne indsatser og tager de øvrige indsatser til efterretning. Hvert enkelt fagudvalgs indsatser er kort opsummeret nedenfor og nærmere beskrevet i bilag 3.

Mange opgaver i kommunens drift bakker op om Sundhedspolitik 2019-2022 – i alt fra plejecentre over vedligeholdelse af veje til vuggestuer. Handleplanen er derfor heller ikke i år en beskrivelse af alt det forebyggende og sundhedsfremmende, der sker i Frederiksberg Kommune, men snarere en lejlighed til at fremhæve det nye, den særligt styrkede indsats eller de komplekse, tværgående indsatser. Hermed omhandler handleplanerne ikke alle de øvrige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag i Frederiksberg Kommune – selvom disse samlet set har afgørende betydning for, at Frederiksberg er en sund by at leve i.

Eksempelvis er enkelte indsatser fra projekt Bevæg dig for livet beskrevet i næste års handleplan for sundhedspolitikken (indsats nr. 3, 4 og 24). Flere andre Bevæg dig for livet-indsatser kunne potentielt ligge i handleplanen, men er ikke inkluderet, da de i stedet beskrives, når alle fagudvalg behandler Bevæg Dig For Livet-indsatser inden sommerferien.

2.a. Fokus i kommende handleplaner for Sundhedspolitik 2019-2022

Samlet set lægger indsatserne i handleplanen for 2020 sig op af 13 af de i alt 24 prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022. Sammenholdt med indsatserne i 2019 betyder dette, at i alt 17 prioriterede handlinger har tilknyttede indsatser i de sidste to års handleplaner. Nogle af de tilbageværende syv prioriterede handlinger dækkes delvist af de planlagte indsatser i 2020. Eksempelvis støtter indsats nr. 23 ”Flere børn og unge skal være fysisk aktive” den prioriterede handling fra sundhedspolitikken om at kommunen vil ”Skabe sunde fysiske rammer i dagtilbud og skoler”. Andre prioriterede handlinger bør der dog være en særlig opmærksomhed på i de kommende års handleplaner. Eksempelvis er der endnu ingen indsatser, som har fokus på at ”Arbejde med tidlig opsporing og hjælp til borgere med alkoholproblemer.” Ej heller på at ”Indgå forskningssamarbejder med henblik på at få bedre viden om effektive metoder, der kan styrke mental sundhed.”

2.b. Indsatser under hvert enkelt fagudvalg

2.b.1. By- og Miljøudvalgets indsatser

De seks indsatser falder naturligt alle inden for indsatsområdet ”Sundt byliv,” hvor de dækker alt fra planlægningen af byen, skabelsen af grønne og attraktive byrum over miljøvenlig og sikker trafikafvikling til det fysiske miljø i byen. Alle indsatserne er såkaldt strukturelle indsatser, der gennem sunde rammer for borgerne gør det nemt at træffe sunde valg, eller de beskytter borgerne mod faktorer – fx luftforurening – som er uden for borgernes individuelle kontrol eller indflydelse.

En enkelt indsats er tværgående og godkendes også af Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 5).

- 1 – Bynaturens / grønne områders positive indvirkning
- 2 – Bedre forhold for cykeltrafikken
- 5 – Byens rum i Lindevangsparken
- 6 – Sikker trafik
- 7 – Fremme omstilling til elbiler
- 8 – Forbedret luftkvalitet

2.b.2. Kultur- og Fritidsudvalgets indsatser

De tre indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv” og ”Robuste Fællesskaber og mental sundhed.” I to indsatser (nr. 3 og 4) er fokus på at give information om de lokale muligheder for at være fysisk aktiv ved anlæg i byrummet og på at udnytte kapaciteten for idrætsfaciliteter optimalt. I den sidste indsats (nr. 27) arbejdes der for bedre adgang til kulturelle tilbud i byen for voksne, som ellers ikke ville gøre brug af dem af sociale eller økonomiske årsager.

- 3 – Understøtte træningsfællesskaber
- 4 – Brugermobilisering ved åbne anlæg
- 28 – Kulturstilladset - kulturformidling til socialt udsatte

2.b.3. Socialudvalgets indsatser

Seks af Socialudvalgets syv indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle.” Her er fokus på at integrere sundhed i tilbuddene inden for handicap og socialpsykiatri. Dette sker blandt andet gennem tidligere opsporing og bedre behandling af somatiske sygdomme, gennem bedre adgang til sundhedstilbuddene for borgerne, og gennem bedre hjælp til borgere som har komplekse problemer, og som falder i snitfladen mellem Socialafdelingens og Sundheds- og Omsorgsafdelingens tilbud. En enkelt indsats handler om medarbejdernes arbejdsmiljø. Endelig falder en indsats ind

under indsatsområdet ”Børn og unges sundhed.” Her er fokus på at forebygge social isolation og ensomhed for unge med psykisk sygdom.

To af indsatserne er tværgående, og godkendes også i hhv. Ældre- og Omsorgsudvalget (nr. 16) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 17).

- 9 – Samarbejdsgruppe om sundhedsprocedurer for udførerinstitutionerne under Socialpsykiatri og Handicap
- 10 – Uddannelse af demenskonsulent på handicapområdet
- 14 – Styrket lægedækning på herberger og botilbud
- 16 – Smidigere visitation for udsatte ældre
- 17 – Bedre adgang til ydelserne / forebyggelsestilbuddene i Sundhedscentret til borgere med psykisk sygdom / psykisk sårbarhed og livsstilsrelaterede somatiske sygdomme
- 22 – Brug af velfærdsteknologi til forflytning på bosteder i Socialpsykiatrien
- 27 – Bedre sociale fællesskaber til udsatte unge

2.b.4. Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets indsatser

De to indsatser falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle.” Den ene har fokus på stressforebyggelse på arbejdspladser i Frederiksberg Kommune og dermed på medarbejdernes sundhed. Den anden er et projekt, der integrerer sundhed i en beskæftigelsesindsats. Denne er tværgående og godkendes også i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 15).

- 15 – Job og sundhed. Et beskæftigelsesrettet forløb med sundhedsfremmende fokus
- 21 – Arbejdsliv og stress

2.b.5. Børneudvalgets indsatser

De fire indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” Indsatsen mod passiv rygning (nr. 19) er en såkaldt strukturel indsats, der gennem sunde rammer gør det nemmere for alle, der benytter tilbuddet, at træffe sunde valg, eller beskytter dem mod faktorer, der kan skade deres sundhed. Indsatsen indeholder ganske vist et individuelt fokus på støtte til rygestop for medarbejdere i dagtilbud, men sigter først og fremmest mod at skabe sunde rammer for børnene i daginstitutionerne. Indsatsen for, at flere børn skal være fysisk aktive, har også et fokus på sunde rammer i form af obligatoriske samarbejder mellem skoler og idrætsforeninger og på de konkrete fysiske rammer i skoler og daginstitutioner.

Indsatserne er alle tværgående, og godkendes også af hhv. Undervisningsudvalget (nr. 23, 24) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 11, 19, 23).

- 11 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 19 – Færre børn udsættes for passiv rygning
- 23 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 24 – Flere børn skal være fysisk aktive

2.b.6. Undervisningsudvalgets indsatser

De fem indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” De tager i vid udstrækning udgangspunkt i skolen som vigtig arena for forebyggelse og sundhedsfremme. Indsatserne omfatter både individuelle samtaler med og hjælp til børn, unge og deres forældre (nr. 23, 25, 26) og indsatser for hele klasser eller forældregrupper (18, 24, 25). Indsatsen for, at færre unge skal starte med at ryge, handler om undervisning og forældreinddragelse men lægger sig op af den strukturelle indsats om røgfri skoledag.

Tre af indsatserne er tværgående, og godkendes også af hhv. Børneudvalget (nr. 23, 24) og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 23, 25).

- 18 – Færre unge skal starte ned at ryge
- 23 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 24 – Flere børn skal være fysisk aktive
- 25 – Åbne tilbud til unge i mental mistrivsel
- 26 – Flere børn og unge i trivsel

2.b.7. Ældre- og Omsorgsudvalgets indsatser

De tre indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundhed for alle” og ”Robuste fællesskaber og mental sundhed. To af indsatserne er tværgående og godkendes også af henholdsvis Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (nr. 13) og Socialudvalget (nr. 16). Disse to handler om at opspore og hjælpe de borgere, der har det største behov for hjælp, og om at

sikre den rette hjælp til ældre borgere, som har komplekse problemer, der falder i snitfladen mellem Socialafdelingens og Sundheds- og Omsorgsafdelingens tilbud.

Den tredje indsats har et bredere fokus på at skabe robuste fællesskaber på tværs af generationer for ældre borgere på plejecentre og børnefamilier på Frederiksberg.

- 13 – Ernæring til ældre
- 16 – Smidigere visitation for udsatte ældre
- 29 – Fællesspisning i lokalområde inkl. udbredelse til andre områder

2.b.8. Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets indsatser

De ni indsatser falder ind under indsatsområderne ”Sundt byliv”, ”Sundhed for alle” og ”Børn og unges sundhed.” De mange indsatser afspejler det naturligt stærke fokus på sundhedsfremme og forebyggelse inden for Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ansvarsområde. I valg af indsatser til handleplanen er der lagt vægt på at styrke det tværgående samarbejde i kommunen. Alle indsatser undtagen én er tværgående, og godkendes også af By- og Miljøudvalget (nr. 5), Børneudvalget (nr. 11, 19, 23), Undervisningsudvalget (nr. 23, 25), Ældre- og Omsorgsudvalget (nr. 13), Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (nr. 15) og Socialudvalget (nr. 17).

- 5 – Byens rum i Lindevangsparken
- 11 – Tilslutning til børnevaccinationsprogrammet
- 12 – Rehabilitering med fokus på borgere med multifaktoriel belastning med kronisk sygdom eller kræft
- 13 – Ernæring til ældre
- 15 – Job og sundhed. Et beskæftigelsesrettet forløb med sundhedsfremmende fokus
- 17 – Bedre adgang til ydelserne / forebyggelsestilbuddene i Sundhedscentret til borgere med psykisk sygdom / psykisk sårbarhed og livsstilsrelaterede somatiske sygdomme
- 19 – Færre børn udsættes for passiv rygning
- 23 – Tidlig forebyggelse af overvægt hos børn og unge
- 25 – Åbne tilbud til unge i mental mistrivsel

2.b.9. Hovedudvalgets indsats

Indsatsen falder ind under indsatsområdet ”Sundhed for alle,” og handler om at skabe sunde rammer for medarbejdernes arbejdsliv.

- 20 – Fokus på arbejdet med sunde rammer for ansatte, i Hovedudvalget og lokale MED-udvalg

2.d. Bemærkninger til implementeringsprocessen

Handleplan 2020 er blevet til i en proces, hvor hvert enkelt forvaltningsområde med den tværgående Sundhedspolitikgruppe som tovholdere, har udviklet de indsatser, det har været relevant og muligt at arbejde med i det kommende år. Hvor det har været relevant, er de enkelte indsatser blevet forankret på tværs af afdelinger og dermed ofte på tværs af fagudvalg.

Direktionen spiller fortsat en vigtig rolle, idet Direktionen er garant for, at det tværgående sundhedsfremmende arbejde prioriteres i en travl hverdag, både i form af udvikling og implementering af indsatser i handleplanen, og i form af udpegning af medlemmer i den tværgående Sundhedspolitikgruppe. Pt. er alle forvaltningsområder repræsenteret med mindst to medlemmer i Sundhedspolitikgruppen.

Som supplement til arbejdet med handleplanen har Sundhedspolitikgruppen i sidste halvdel af 2019 lanceret en konkurrence internt i kommunen. Målet er at dele gode historier og eksempler på initiativer, der gør Frederiksberg til en sundere by for byens borgere og kommunens medarbejdere. Borgmesteren kickstartede konkurrencen på FKIntra i august 2019, og mange afdelinger og medarbejdere har valgt at byde ind med deres gode eksempler. For hver deltager i konkurrencen er der lavet en lille film, der beskriver initiativet. Borgmesteren kårer konkurrencens vinder primo 2020.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget den 13. januar 2020.

Historik

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 5:

Direktionen indstiller, at arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget

1. tager evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 2:

Direktionen indstiller, at arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget

1. tager evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Indstilling 13. januar 2020, pkt. 2:

Direktionen indstiller, at arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, by- og miljøudvalget, børneudvalget, kultur- og fritidsudvalget, socialudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, undervisningsudvalget og ældre- og omsorgsudvalget

1. tager evalueringen af handleplaner for 2019 samt den årlige opfølgning på sigtelinjer i Sundhedspolitik 2019-2022 til efterretning,
2. godkender udvalgets indsatser i handleplanen for 2020 og
3. tager øvrige fagudvalgs indsatser til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Opfølgning 2019 på sigtelinjer for Sundhedspolitik 2019-2022

Bilag 2 Evaluering af Handleplan 2019 for Sundhedspolitik 2019-2022

Bilag 3 Handleplan 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022

Punkt 26: Lukket

05.01.15-P20-1-16

Punkt 27: Lukket

02.34.00-P19-72-17